

دامپرواران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرارسیدن ماه محرم، ماه پیروزی خون بر شمشیر را بر عاشقان آن حضرت تسلیت عرض می کنیم

◆ آنچه در این شماره می خوانید:

- ۸..... سر مقاله
- ۱۲..... چون کشتی بی لنگر، کز می شد و مژ می شد
- ۱۶..... صنایع لبنی ایران در میانه چالش ها برای تداوم و بقا
- ۲۰..... شیر، چالش ها و گفتارهای چند گانه
- ۲۲..... بسته اجرایی وزارت جهاد کشاورزی در قانون برنامه پنج ساله
- ۲۵..... بررسی نسبت کلسیم به منیزیم در برخی از آب های آبیاری کشور
- ۳۰..... شاخص راهبر د ششمین نمایشگاه تکنولوژی زیر ساخت های کشاورزی
- ۳۱..... پروتئین و اهمیت آن برای گاوهای شیری
- ۳۴..... بانک کشاورزی در صحنه های حمایت از تولید بخش کشاورزی
- ۳۶..... فروش ۵۰ هزار تن کنجاله سویا در بازار آزاد، شبهه یا واقعیت
- ۳۸..... آیین نامه اجرایی بند «م» ماده ۱۹۴ قانون برنامه پنج ساله پنجم
- ۴۰..... گزارشی از ۳۰۰ تعاونی برتر دنیا
- ۴۲..... برخی از جدیدترین اخبار کشاورزی دنیا
- ۴۴..... خبر برگزاری نمایشگاه بین المللی مواد غذایی و لبنی، اسفندماه در زنجان
- ۴۵..... گذر از رخداد کشاورزی در رسانه های ماه گذشته
- ۵۲..... چکیده برخی مطالب به انگلیسی

ماهنامه تحلیلی - کشاورزی

شماره انتشار بین المللی ISSN 1680-1350

صاحب امتیاز:
نشر آوران اقتصاد سبز

مدیر مسوول:
مهندس محسن بیژن پور
mnbijanpoor@yahoo.com

قائم مقام مدیر مسوول و دبیر هیات تحریریه:
منصور انصاری
ansari@damparvaran.com

خبرنگار - دبیر سازمان آگهی ها:
حجت اله انصاری (جابری)

ویراستار و دبیر گزارش:
فرانک مسعودی

خبرنگاران:
عبدالحسین باخدا
سیاوش انصاری

همکار مترجم این شماره:
مرجان کفایتی

عکس های خبری در این شماره:
میلاد فرخی

صفحه آرایی و حروفچینی:
سید عمار هاشمی

طراح جلد و آگهی رنگی:
زهره حیدری

چاپ:
نقره آبی

خیابان جمهوری، بین فخر رازی و دانشگاه
پلاک ۱۱۶۰
تلفن: ۶۶۴۶۸۷۳۹

لیتوگرافی:
نقره آبی

خیابان انقلاب، بین ابوریحان و دانشگاه، ساختمان فروردین
طبقه ۲، واحد ۶
تلفن: ۶۶۴۰۶۲۲۴

صحافی:
الفا ۶۶۲۳۰۶۵۲

نشانی: تهران - میدان توحید - خیابان توحید

خیابان نادر - پلاک ۳۷

تلفن: ۵۴-۶۶۹۴۶۲۵، ۶۶۹۱۳۱۶۲، فکس: ۶۶۹۱۳۱۶۳

همراه: ۰۹۱۲۱۳۸۸۶۱۲، جابری، ۰۹۱۲۱۳۹۱۰۵، انصاری

کد پستی: ۱۴۵۷۸۴۸۷۱

سر مقاله

راهبرد تدبیر یا ترکه تعزیر؟

برای دامداران، صنایع لبنی و مصرف کنندگان

دیربست همگان در عرصه های مختلف اقتصاد و بازرگانی می دانند که چالش و کشمکش دیرپا میان دامداران و تولیدکنندگان شیر اعم از صنعتی یا سنتی و صاحبان صنایع لبنی از یک سو و هر کدام جداگانه با دولت از سوی دیگر در جریان است و متناسب با فصول مختلف سال دامنه شکاف در این فرآیند چند سویه سیاست و بازرگانی، عرضه و تقاضا، مصرف کننده و تولید کننده و توزیع و بازار کم و زیاد می شود ولی هرگز کاهش نیافته و به نظر می رسد روز به روز عمیق تر نیز می گردد چنانچه هر یک از جوه و اجزای این «زمینه در هم ریخته» که چون معادله ای چند وجهی لازم و ملزوم یکدیگرند خود را درگیر و مبتلا به جنگ و ستیزی بی پایان می بینند و مردم یا طیف وسیع مصرف کننده...

ادامه در صفحه ۸

www.damparvaran.com

E-mail: damparvaran_magazine@yahoo.com

E-mail: IranAgriAti_damparvaran.com

راهبرد تدبیر یا ترکه تعزیر؟ برای دامداران، صنایع لبنی و مصرف‌کنندگان

و مردم یا طیف وسیع مصرف‌کننده ۷۵ میلیونی نیز از گرانی قیمت فرآورده‌های نهایی از شیر و دوغ و ماست گرفته تا خامه و شیر و سرشیر و بعضاً فرآورده‌های لوکس همچون انواع بستنی و آب‌میوه‌های مخلوط به شیر می‌نالند و در جستجوی گریبان مقصر این گرانی لجام گسیخته و بی حد و حصر می‌گردند تا جامه بر او چاک دهند. از جانب دیگر صاحبان صنایع لبنی با سرمایه‌های عظیم ملی و تخصص‌ها و دستاوردهای کم‌مانند دانش تجربی هم‌تراز با کشورهای صنعتی در خوف و نگرانی به سر می‌برند که حداقل قادر به پرداخت دستمزد کارگران خود باشند و تعداد اقساط وام‌های ارزی و ریالی و یا جرائم آن را کم نمایند و از سوی دیگر دامداران به ویژه صنعتی‌ها و

دیریست همگان در عرصه‌های مختلف اقتصاد و بازرگانی می‌دانند که چالش و کشمکش دیرپا میان دامداران و تولیدکنندگان شیر اعم از صنعتی یا سنتی و صاحبان صنایع لبنی از یک سو و هرکدام جداگانه با دولت از سوی دیگر در جریان است و متناسب با فصول مختلف سال دامنه شکاف در این فرآیند چند سویه سیاست و بازرگانی، عرضه و تقاضا، مصرف‌کننده و تولیدکننده و توزیع و بازار کم و زیاد می‌شود ولی هرگز کاهش نیافته و به نظر می‌رسد روز به روز عمیق‌تر نیز می‌گردد چنانچه هر یک از وجوه و اجزای این «زمینه در هم ریخته» که چون معادله‌ای چند وجهی لازم و ملزوم یکدیگرند خود را درگیر و مبتلا به جنگ و ستیزی بی پایان می‌بینند

آنان که به هر حال باقی مانده‌اند در عذاب و اضطراب تامین علوفه برای دام‌های گرسنه و هزینه‌های جاری خود شب را به روز و روز را به شب می‌رسانند و دولت در قالب دو وزارت‌خانه و چند نهاد و شرکت نیمه دولتی همچون مبصری درس نخوانده فقط به این علت که ترکه ضخیم قوانین و مقررات را انحصاراً در دست توانای خود دارد نگران شلوغی مکتب خانه‌ای با این وضع است که مبادا فغان حداقل ۵ دهک جامعه با قدرت خرید اندک و یا بعضاً عدم قدرت خرید مواد لبنی، آن را به هم بریزد. این مبصر مشق‌نویس هرگز در فکر ایجاد هارمونی میان این ارکستر سمفونی پر فراز و نشیب تولید تا مصرف و عرضه و تقاضا نیست که به واقع خود را وارهاوند، می‌خواهد به هر قیمت عجلتاً این جمعیتی که سرکلاس نشسته‌اند همچنان ساکت بمانند و البته ژست تولید و کلاس ساکت و بی‌دردسر را نیز به گوش همگان برساند. اگر از این تکلیف‌نا نوشته دولت و عدم مسئولیت‌پذیری و جوابگویی آن که خود جای نقد و تفسیرهای دیگری دارد بگذریم، باید پرسید به چه دلیل حلقه‌های مختلف فرآیند تولید از زارع و تامین‌کننده نهاده‌ها و علوفه تا دامدار و تولیدکننده شیر و نهایتاً صاحبان اصلی صنایع لبنی که بیش از ۹۵ درصد در حوزه بخش خصوصی حضور و نمود دارند حول یک سامانه «قرار» نمی‌گیرند و هرکدام توپ این نگرانی و بیم و شکست را به زمین دیگری

پرتاب می‌کنند؟!

این خود پرسشی است تاریخی و سرنوشت‌ساز، چرا بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران در حلقه‌های متعدد زنجیره تولید که به خوبی دریافته‌اند «فریاد رسی» ندارند مگر همان ضربات پر درد قوانین و مقررات بعضاً زائد و ترکه تعزیرات زیان‌آور و مبصری که کلاس پر از سکوت و رضایت می‌خواهد، خود به داد خود نمی‌رسند؟! گرچه در تمامی کشورهای پیشرفته و صنعتی و حتی در حال توسعه که سالیان متمادی است در یک سامانه از حلقه‌های متعدد زنجیره تولید قرار گرفته تضاد منافع میان تولیدکنندگان شیر و صنایع لبنی و حتی مصرف‌کنندگان وجود دارد، اما این تضاد به گونه‌ای مقبول و مدبرانه توسط بخش خصوصی و با نظارت اتحادیه‌های مرتبط به هر کدام، حل شده است. نگارنده این سطور، در ملاقاتی با مدیرعامل اتحادیه دامداران استان «اوتاریوی کانادا» در سال ۱۹۹۹ میلادی در حاشیه یک بازدید علمی پرسید؛ قیمت شیر توسط چه نهادی و چگونه تعیین می‌شود؟ وی گفت: معادله‌ای تعریف شده و تعیین شده میان قیمت شیر خام و مواد فرآورده‌های لبنی وجود دارد، قیمت را ما تعیین می‌کنیم و با اتحادیه مرتبط و صنایع لبنی به توافق می‌رسیم. وقتی پرسش کردم در آن صورت چه نهادی حامی مصرف‌کننده است که شما گران عرضه نکنید، گفت: مکانیزم بازار! سود ما و صنایع لبنی در مصرف بیشتر

است، هرگز کاری نمی‌کنیم که میزان مصرف در

سبد خانوار کاهش یابد در عین حال اگر تورم نباشد برای همه نیست، گفتم خب دولت چکاره است؟ گفت: ناظر، مسئول و پاسخگو در مقابل تورم و تنظیم‌کننده آن و مشورت و مشارکت واقعی و جدی با صاحبان حلقه‌های متعدد زنجیره فرآیند تولید در بخش‌های مختلف اقتصاد.

اما در کشور ما چنین اتحادیه‌هایی وجود ندارند که هم اعتماد دولت‌ها را جلب کنند و هم اداره امور تولید را برعهده بگیرند. مثلاً اتحادیه سراسری دامداران ایران از جایگاه اندکی درحوزه تاثیرگذاری بر بهبود فرآیند تولید کمی و کیفی شیر خام برخوردار است و اگر از تاریخ مشعشع این اتحادیه در قصه سبوس بگذریم، هم‌اکنون به رغم تغییر مدیریت، نقشی در حد چانه‌زنی‌های کاسبکارانه صنفی برای دریافت این یا آن رقم حمایتی از دولت را ایفا می‌کند، گرچه شاکله صنعت دامپروری و دامداران مطرح کشور از نظر حجم سرمایه‌گذاری، شاخص‌های تولید و ژنتیک دام‌های اصلاح نژاد شده و تجهیزات دامداری و شیردوشی و رکورد تولیدات کمی و کیفی از جایگاه ممتاز و حتی رقابتی در مقایسه با بعضی از کشورهای اروپایی برخوردارند و در عین حال اشخاص تحصیل کرده، اندیشمند و توانمندی در این صنعت هستند که قادرند راهبرد برنامه‌ها و سیاست‌های کلان تولید را به نفع همگان تدوین و ارائه دهند اما به میدان حضور و ظهور راه داده نمی‌شوند لذا می‌ماند اتحادیه‌ای که فقط موزع جو و سبوس است و لاغیر! در این اتحادیه ظاهرأ حجیم و عریض و طویل، از یک برنامه، راهبرد، طرح بحث ترویجی، آموزشی، اطلاع‌رسانی، مبادلات فکری و تجربی با اتحادیه‌های متناظر در کشورهای پیشرفته و صنعتی و حتی در حال توسعه خبری

نیست!

تمامی هم و غم مدیران این اتحادیه و جلسات و تلاش و آه و ناله و فغان و گریه و زاری آنان صرف گرفتن ۱۰۰ میلیارد تومان یا بیش از آن یارانه نقدی یا فلان مقدار سبوس ارزان قیمت، یا جو سهمیه‌ای و توزیع عادلانه یا زبانم لال غیر منصفانه آن می‌شود و در عین حال، شوت کردن توپ به زمین حریف یا رقیب که همان صنایع لبنی است در یک بازی فوتبال مجازی ترتیب داده شده توسط چند خبرگزاری کم دامنه.

کافی است طی سه سال اخیر تمامی مصاحبه‌ها، گفتگوها و اطلاع‌رسانی «مهندس سعید سلطانی سروستانی» را در لابه‌لای اخبار چند سطری خبرگزاری‌ها یا به صورت جمع‌بندی شده در مجله دامپرووران مطالعه فرمایید، حاوی چه پیام‌هایی است و در چه مواردی اطلاع‌رسانی شده است؟ دریغ از یک مقاله و تحلیل اقناعی، دریغ از ارایه یک فکر و طرح بدیع، دریغ از یک مطالعه و تحقیق مبتنی بر آمار و ارقام در مورد دامپروری و دامداری کشور، دریغ از یک جشنواره، دریغ از یک سمینار یا گردهمایی با عناوینی مثل پیشگیری از بیماری‌های دام یا تعذیه درست دام‌ها یا حتی نگهداری علوفه، دریغ از طرح گفتگویی در مورد ضرورت قرنطینه و صدها موضوع دیگر که لازمه پیشرفت و بهبود کمی و کیفی تولیدات است و یادار حوزه سیاست‌گذاری، متقاعد کردن دولت، مجلس، صنایع لبنی یا مردم به این یا آن مفهوم و مضمون یا ضرورت ملی در عرصه تولید شیر و گوشت قرمز! به واقع، دولت هم چنین اتحادیه‌هایی می‌خواهد که مداوم و ملتسمانه بگویند چرا ۱۰۰ میلیارد تومان را نمی‌دهید؟ اگر گفته‌اید می‌دهیم چرا بخشی از آن را داده‌اید؟ چرا دیر داده‌اید؟ چرا حواله دوم را نمی‌دهید و... تقاضاهایی از این است، لذا انتظار

نمی‌رود چنین تشکلهایی بتوانند نقشی تاریخی در میان این کشمکش‌ها ایفا کنند یا دامنه تضاد میان تولید، صنعت، مصرف، عرضه، تقاضا و بازار را حتی در عرصه فکری و نظری کاهش دهند و در سطح جامعه مطرح سازند، از سوی دیگر صنایع لبنی که متمرکز تر، قهراقی‌تر، با پراکندگی کمتر و سطح تجربه و دانش‌های هم‌تراز نزدیک‌تر به هم عمل می‌کنند نیز مورد اتکا و اعتماد دولت نیستند، دستورالعمل‌های دولت در مورد قیمت و نگرانی بجا برای مصرف‌کنندگان، خود عامل بازدارنده و مخربی است که امکان تبعیت اتحادیه سراسری دامداران به عنوان نماینده تولید شیر خام کشور از صنایع لبنی و برنامه‌های آن را سلب می‌کند، گرچه بخشی از صاحبان صنایع شیر و مواد لبنی کشوری ده، پانزده سال گذشته تلاش‌های بسیاری کرده‌اند که دامنه تضاد طبیعی میان خود، دامداران و مصرف‌کنندگان را با شناخت بازار مصرف و دهک‌های مختلف اجتماعی از نظر قدرت خرید به انحاء مختلف کاهش و معادله چند سویه این فرآیند را تنظیم کنند اما همراهی لازم با آنان صورت نگرفته و دولت هم اعتماد نکرده است. البته در میان این بخش نیز، تعدادی از صاحبان صنایع که مدیریت ضعیفی داشته‌اند سعی کرده‌اند زیر آبی بروند مثلاً، آب به شیر بسته‌اند، ماست‌ها را شل کرده‌اند، قیمت‌ها را یکباره بالا برده‌اند، کم فروشی کرده‌اند و به هر حال با تاکتیک «فعالاً ما جل خودمان را از آب بیرون بکشیم»

آسیب‌های جدی به سایر بخش‌های صنایع لبنی وارد ساخته‌اند که خود به مثابه «یکی بر سر شاخ بن می‌برید» بوده است، اما در نهایت یک راه باقی می‌ماند؛ دولت اجازه تعامل و گفتگو را از طریق مکانیزم بازار میان بخش‌های مختلف فرآیند و حلقه‌های متعدد تولید تا مصرف این زنجیره صادر کند و خود به عنوان ناظر، با رصد توان خرید دهک‌های مختلف در حلقه نهایی وارد بازار شود و مانند تمام دنیای ناتوانی‌های قدرت خرید دهک‌ها را ترمیم، بازسازی و در قالب کارت‌های خرید مواد لبنی برای خانوار تنظیم کند، آنگاه خواهید دید اتحادیه‌های موزع نهاده که قدرت فکری و دانش تجربی آنان در حد تقسیم سبوس و جو و اعتبارات اعطایی دولت است و همچنین کارخانجات مواد لبنی که با مصرف‌کنندگان ریاکاری می‌کنند و جنس نامرغوب، کم یا تقلبی به عرصه فروش می‌گذارند توسط حلقه نهایی معادله یعنی مردم کنار گذاشته می‌شوند و آنگاه دولتی خواهیم داشت که با قدرت و مناعت طبع و بدون بهره‌گیری مستقیم از ترکه تنبیه و تعزیر نظارت می‌کند و پاسخگوست و مداوم دستورالعمل‌های اقتصادی که جنبه اجرایی ندارند صادر نمی‌کند. انشا...

منصور انصاری

چون کشتی بی لنگر «گرمی شد و مژمی شد»

توأم با بدبینی نسبت به تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی صادر می‌کند، در یکی از آنها می‌گوید صادرات این گروه از کالاها ممنوع است و شبانه مبادی خروجی گمرکات کشور به ویژه غرب را مسدود می‌سازد. سپس وقتی با حجم انبوه استدلال‌های قانونی و اعتراضات موجه تولیدکنندگان، بازرگانان و از جمله صاحبان کالاهای سریع‌الفساد مانند تخم‌مرغ یا بعضی اقلام لبنی و مواد غذایی که از پیش مجوز صدور گرفته‌اند روبرو می‌شود بلافاصله طی اطلاعیه‌ای دیگر می‌گوید فعلاً صادرات این دسته از کالاها انجام شود، فردا اعلام می‌کند واردات این گروه از کالاها ممنوع است، روز دیگر می‌گوید حالا وارد شوند ولی با فلان درصد تعرفه گمرکی، روز بعد اطلاعیه می‌دهد همان دسته کالاها صادر شوند ولی با بهمان درصد تعرفه و عوارض گمرکی، فعلاً بشود، بعد انشود، حالا برعکس! خلاصه این وزارتخانه‌ای که تمامی مقدرات بازرگانی و تنظیم بازار را در دست گرفته است مصداق بارز

چندان دور از واقعیت نیست اگر تصمیمات مداوم و مستمر و مملو از تناقض و چندگانه وزارت صنعت، معدن، تجارت طی ماه‌های اخیر را مصداق روشن این شعر مولانا به شمار آوریم که می‌گوید «چون کشتی بی لنگر کژ می‌شد و مژمی شد / از حسرت او مرده صد عاقل و فرزانه»، با این تفاوت که باید گفت بیش از صدها بلکه هزاران عاقل و فرزانه و کارشناس و کاردان تولیدکننده از آنچه که این وزارتخانه طی سه ماهه گذشته در مقابله جویی با بحران ناشی از تحریم‌ها انجام می‌دهد حسرت می‌خورند و عن قریب است از غصه این کژ و مژشدنها که هیچگونه سنخیت و تبیینی با سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی بازرگانی در این شرایط بحرانی ندارد دق کنند، آنها با خود می‌گویند بالاخره چی؟

وزارتخانه‌ای عصبانی و شتابزده

این وزارتخانه که گویا تحت عتاب و خطاب، شتاب زده و عصبانی تصمیم می‌گیرد هر روز یک اطلاعیه شدیدالحن

بدون شک اگر دولت به تولید ملی و تولید کنندگان به طور عام و از جمله کشاورزان اعتماد کند و آنان را در اتخاذ تصمیمات مشارکت دهد قدرت مقابله بیشتری با تحریم‌ها فراهم می‌شود و گرانی غیر متعارف و کمبود کالاها به ویژه در حوزه مواد غذایی کمتر رخ می‌دهد

و همه جانبه از شرایط و وضعیت بحران پیش آمده ندارد و همگی گویای نوعی سراسیمگی و دست‌پاچگی است.

ممنوعیت صادرات ۴۰ کامیون تخم مرغ

در تحلیل چرایی عملکرد دشتاب زده و بدون برنامه این نهاد دولتی قصه بسیار است اما به طور موجز باید گفت از رسوخ و نفوذ انواع بیبیش‌ها و نگرش‌های فکری توسط «نیمه کارشناسانی» ناشی می‌شود که از صدقه سر دولت و باصدها آزمون و خطا به بعضی شیوه‌های اجرایی و عملی در بازرگانی و اقتصاد پی برده‌اند. مثلاً بعضی از این کارشناسان تجربی با بدبینی نسبت به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی که خودی، یعنی دولتی نیستند و به زعم آنان همواره در جستجوی منفعت و کسب سودهای هنگفت هستند می‌اندیشند این مشیت سوء استفاده‌چی با دلار ارزان قیمت تولید کرده و حالا می‌خواهند گران صادر کنند و به سودهای غیر متعارف دست یابند. ایشان با همین استدلال ساده و شیوه نگرش یک سو به ماشین حسابی بر می‌دارند، ۳۰ کامیون تخم مرغ را در ظرفیت حمل این کامیون‌ها ضرب، سپس تبدیل به دلار می‌کنند و با خود می‌گویند: «شانه تخم مرغ ۶ و ۷ هزار تومانی را ۱۲ هزار تومان می‌فروشند!» یا همین شیوه محاسبه را در مورد یک کارخانه مواد و فرآورده‌های لبنی مثلاً صنایع شیر ایران که صادرات موفق داشته است به کار می‌گیرند و کله‌شان سوت می‌کشند که عجب، این سودهای هنگفت

همان «کشتی بی‌لنگری است که کژ می‌شد و مژ می‌شد» این وضعیت و شرایط تصمیم‌گیری نشان می‌دهد که از منظر این نهاد دولتی «صد گلشن و کاشانه مضمّر» است شاید اگر آنچه که رخ داده همچون سانحه‌ای پیش بینی نشده مثل زلزله و طوفان اتفاق می‌افتاد این نوع دست‌پاچگی و شتاب زدگی قابل درک و توجیه بود ولی موضوع تحریم‌ها، تهدیدها و مقابله جویی قصه تازه و متاخری نیست.

گفتمان مطبوعات، عقلای تولید و نوابغ بازرگانی

مطبوعات، رسانه‌ها و عقلای تولید، اقتصاد و بازرگانی هزاران بار با زبان بی‌زبانی وضعیت فعلی کشور را پیش‌بینی و بیان کرده بودند اما تصمیم‌گیرندگان و تصمیم‌سازان این وزارتخانه که خود را نوابغ دهر می‌دانند گویی که یکباره از خواب نوشین بیدار شده باشند در پاسخ اظهار نظر تولیدکنندگان، بازرگانان و سرمایه‌گذاران زیر بخش‌های مختلف اقتصاد ملی از جمله تولیدکنندگان کالاهای کشاورزی و فرآورده‌های دام و طیور و لبنیات به گونه‌ای رفتار می‌کنند که شعر دیگری از مولای بلخ را یادآور می‌شود: «گفتم که رفیقی کن، با من که منم خویشت / گفتا که بشناسم، من خویش زیبگانه!» به واقع، این تصمیمات عاجل و فوری که در قالب اطلاعیه‌ها و دستورالعمل‌ها از سوی این نهاد اتخاذ می‌شوند و با فاصله‌ای چند روزه تغییر می‌یابند هیچ علامت و نشانه‌ای از تدبیر و تحلیل کارشناسانه مبنی بر درک واقعی

قاعده کار این است که در فرآیند نهایی، قیمت تولید در حوزه رقابت با قدرت خرید مردم تنظیم می‌شود، اگر قدرت خرید مردم یا همان حداقل دستمز دیار و نوق اقتصادی به گونه‌ای نبود که این مکانیزم به خوبی کار کند باید گفت اشکال در قیمت تمام شده تولیدات بخش خصوصی نیست بلکه سیاست‌ها و اقدامات دولت کارآمد نبوده و چنین وضعی کمترین ارتباط را با میزان حدت و شدت تحریم‌ها دارد

در ساختار یک اقتصاد سالم و آزاد، به همان اندازه که دخالت دولت از طریق تخصیص ارزش مرجع و مبادله‌ای برای کاهش قیمت کالاهای ضروری (که دخالت مالی دولت در یک فرآیند طبیعی اقتصاد به شمار می‌رود) زیان بخش و بی‌نتیجه است، دسته‌بندی کالاها در گروه‌های دهگانه نیز می‌تواند معادلات بازرگانی و اقتصادی را در چنبره تحریم‌ها گرفتارتر کند، این انتخاب خود به خود در بازار صورت می‌گیرد

دیگر نمی‌کند بلکه بیشتر صرف خرید دان گران قیمت یا تجهیزاتی می‌شود تا مگر طیور موجود در مزرعه گرسنگی نکشند و یا به خاطر کمبود جیره مجبور نشود آنان را «تولک» ببرد و هزینه‌ها را کاهش دهد. این نگرش اصلاً نمی‌داند تولید چیست و معادله تولید، عرضه، تقاضا، بازار، صادرات، واردات و... را چنان ساده می‌انگارد که فقط مبادا سرمایه‌دار غیر دولتی به سودهای کلان دست یابد!

درک‌های مخدوش از فرآیند تولید ملی

این نگرش نمی‌تواند سوبه‌های مختلف فرآیند تولید ملی در این شرایط بحرانی و تحریم را درک کند، این نگرش تولید ملی را در این وضعیت به عنوان پایه و اساس قدرت سیاسی و اقتصادی کشور به شمار نمی‌آورد. نگرش دیگری از این دست دانسته‌های تجربی خیلی صادقانه می‌گوید؛ کشورمان در تحریم است، ممکن است با کمبود مواد غذایی و گرانی آن مواجه شویم پس باید جلسوی خروج بعضی از تولیدات ضروری را گرفت. این نوع نگرش نیز «جنگ اقتصادی» را نمی‌شناسد و در بهترین شرایط آن را با «اقتصاد جنگی» اشتباه گرفته است. این نگرش‌ها اصولاً درک درستی از تحریم‌های پیش آمده ندارند و در واقع نمی‌دانند موضوع از چه قرار است. صادقانه می‌خواهند با تحریم‌ها مقابله کنند اما این تفکر در مجموعه اقتصاد جهانی و شرایط پیش آمده غلط است، علاوه بر اینکه تحریم‌ها شامل غلات، مواد غذایی

به همین سادگی نصیب این سرمایه‌داران می‌شود، پس ما چکاره‌ایم؟ این نوع نگرش، در ادامه این قصه خود ساخته ذهنی که البته عناصری از واقعیت را نیز به همراه دارد، تصور می‌کند که این دلارها وارد بازار استانبول و یا مثلاً زیر تشک و نهالی یا توی گاوصندوق پنهان می‌شود که در نهایت نظم بازار ارزش را به هم می‌ریزد و خلاصه این سرمایه‌گذاران پول سرپول می‌گذارند، که سودی برای مملکت ندارد لذا باید هر طور شده جلوی ۳۰-۴۰ کامیون تخم مرغ را از درب خروجی گمرک گرفت. این نوع نگرش، در ادامه تحلیل این قصه حتی ممکن است مین‌گذاری مسیر کامیون‌های مملو از تخم مرغ، مواد غذایی یا فرآورده‌های لبنی را شرعی و درست بداند که مبادا به دست دشمن بیفتد! طبعاً این نگرش درک درستی از تولید ملی ندارد و هرگز تصور نمی‌کند در همان زمانی که بازرگان یا تولیدکننده تخم مرغ به سود بیشتری آن هم با کسب دلار از یک کشور خارجی دست می‌یابد قیمت تمامی اقلام تولید در داخل، از دستمزدها تا مواد اولیه افزایش یافته است، قدرت خرید مردم نیز چندان بالا نیست که بتوانند کالاها را به هر قیمت خریداری کنند لذا جلوگیری از این سود به مثابه بستن تنها دریچه و کمک به تعطیلی کارخانه، تعدیل نیروی کار یا تولید با کمترین ظرفیت است که به افزایش قیمت تمام شده می‌انجامد. این نوع نگرش نمی‌داند که اگر یک مرغدار تخم مرغ خود را با قیمت مناسب و متعادل به یک بازرگان یا صادرکننده فروخت الزاماً پول آن را وارد کارهای

این نگرش نمی‌تواند سوبه‌های مختلف فرآیند تولید ملی در این شرایط بحرانی و تحریم را درک کند، این نگرش تولید ملی را در این وضعیت به عنوان پایه و اساس قدرت سیاسی و اقتصادی کشور به شمار نمی‌آورد

در واقع تصمیمات عاجل و فوری و تغییرات مداوم آنها که در قالب اطلاعیه‌ها و دستورالعمل‌های متقن از سوی نهاد مسئول بازرگانی کشور اتخاذ می‌شود هیچ علامت و نشانه‌ای از تدبیر و تحلیل کارشناسانه مبنی بر درک واقعی و همه‌جانبه از شرایط و وضعیت بحران پیش آمده ندارد و همگی گویای نوعی سراسیمگی و دست‌پاچی است.

اقتصادرانتیه و خرید خودروهای ۸۰۰ میلیارد تومانی
حال اگر اقتصادی را بر نامه‌ریزی، مدیریت و اداره کرده‌ایم که در آن، هنوز عده‌ای نه چندان کم برای خرید خودروی ۸۰۰ تا یک میلیارد تومانی در نوبت قرار می‌گیرند با این تصمیمات و دستورالعمل‌های کم پایه و مقطعی قادر نخواهیم بود در شرایط تحریم همه‌جانبه از خروج ارز جلوگیری کنیم، می‌بایست ریشه‌های آن اقتصاد را خشکاند، اقتصادی که گروهی قدرت نقدینگی چند هزار میلیاردی به صورت ریالی یا دلاری دارند و به راحتی قادرند سمت و سوی اینگونه دستورالعمل‌های فوری فوتی و شتاب‌زده دولت را به هر شکل که می‌خواهند در جهت منافع خود با اتکا به تکیه‌گاه‌های سیاسی یا توجیهات ظاهرالصلاح تغییر دهند، آنگاه یک نهاد مسئول یا غیر مسئول در تامین معاش مردم یقه چند کامیون تخم مرغ صادراتی یا مواد لبنی را می‌گیرد تا مشکل کمبود و گرانی را حل یا به خیال خود با تحریم‌ها مقابله کند! باید گفت اگر معادله بازرگانی و تجارت چند سویه و پیچیده در چارچوب یک اقتصاد کلان ملی و در حوزه مبادلات اقتصاد جهانی اینگونه ساده بود می‌بایست در هیچ‌کدام از کشورهای دنیا صادراتی صورت نمی‌گرفت در حالی که برعکس، در چنین وضعیتی باید دست تولید و تولیدکنندگان ملی به ویژه در عرصه محصولات کشاورزی، مواد غذایی، لبنی، گوشت مرغ و تخم مرغ و سایر آنچه مورد نیاز مردم برای ایجاد آرامش در جامعه است را باز گذاشت، بدون شک اگر دولت به تولید ملی و تولیدکنندگان به طور عام و از جمله کشاورزان اعتماد کند و آنان را در اتخاذ تصمیمات مشارکت دهد قدرت مقابله بیشتری با تحریم‌ها فراهم می‌شود و گرانی غیر متعارف و کمبود کالاها به ویژه در حوزه مواد غذایی کمتر رخ می‌دهد.

منصور انصاری

و یا مواد اولیه تولید داروهای دامپزشکی و داروهای انسانی نمی‌شود. باید گفت هر فعالیت صادراتی، وارداتی، صادرات مجدد و ترانزیت کالا چه لوکس چه غیر لوکس، ضروری و یا غیر ضروری اقدامی است در جهت شکستن و بی اعتبار کردن تحریم‌ها، آنچه این دستورالعمل‌ها انجام می‌دهند تحریم سر تحریم است، یعنی آنان ما را تحریم کرده‌اند و ما هم خودمان را! این دستورالعمل‌ها و دخالت‌های دولتی در «روند متعادل شدن اقدامات تحریم شکنانه در قالب مبادلات بازرگانی و اقتصادی بخش خصوصی کشور ما با بخش خصوصی سایر کشورها» چه هم‌جوار چه غیر آن اخلال ایجاد می‌کند.

تعبیه ارز مرجع و مبادله‌ای

در ساختار یک اقتصاد سالم و آزاد، به همان اندازه که دخالت دولت از طریق تخصیص ارز مرجع و مبادله‌ای برای کاهش قیمت کالاهای ضروری (که دخالت مالی دولت در یک فرآیند طبیعی اقتصادی به شمار می‌رود) زیان بخش و بی نتیجه است، دسته‌بندی کالاها در گروه‌های دهگانه نیز می‌تواند معادله اقتصادی را در چنبره تحریم‌ها گرفتارتر کند، این انتخاب خود بخود در بازار صورت می‌گیرد زیرا قاعده کار این است که در فرآیند نهایی، قیمت تولید در حوزه رقابت با قدرت خرید مردم تنظیم می‌شود، اگر قدرت خرید مردم یا همان حداقل دستمزد یا رونق اقتصادی به گونه‌ای نبود که این مکانیزم به خوبی کار کند باید گفت اشکال در قیمت تمام شده تولیدات بخش خصوصی نیست بلکه سیاست‌ها و اقدامات دولت کارآمد نبوده و چنین وضعی ربطی به میزان حدت و شدت تحریم‌ها ندارد.

صنایع لبنی ایران در میانه چالش‌ها برای تداوم و بقا

سفر دوازده روزه بازدید از کارخانه شیر پاستوریزه پگاه آذربایجان شرقی واقع در تبریز با حضور بالغ بر ۳۰ خبرنگار از رسانه‌های مطرح کشور با صرف سمبلیک صبحانه‌ای متنوع از کلیه اقلام تولیدی پگاه تبریز و بازدید از این کارخانه مدرن و معظم در هفته دوم آبان ماه آغاز شد.

در این برنامه از آزمایشگاه مدرن «باکتریواسکن» که طبق آخرین استانداردهای اروپایی توانایی شمارش باکترهای مرده رانیز داشت بازدید شد، این کارخانه معظم با بهره‌گیری از توانایی تولید انواع فرآورده‌های شیری با ضریب بهداشتی بالا، ماهیانه حدود ۸۰۰ میلیون تومان صادرات به کشورهای عراق، افغانستان، پاکستان و آذربایجان دارد. نکته جالب در این کارخانه طراحی سازه‌ای جدید برای بازدید از خط تولید بود که ورود مستقیم بازدیدکنندگان از خط تولید و ایجاد عوارض غیر بهداشتی آن را منتفی می‌کرد.

این کارخانه طبق آنچه که مهندس براتی گودرزی مدیرعامل کارخانه شیر پاستوریزه پگاه گفت؛ در سال ۱۳۳۹ به نام «کارخانه شیر عدل» بنیان‌گذارده و یکی از ۶۷ واحد شیر پاستوریزه استان به شمار می‌رود که یک هزار و ۲۰۰ تن شیر تولیدی دامداران استان به نسبت‌های متفاوت میان آنها جذب می‌گردد.

نکته گفتنی و حائز اهمیت در فرآیند عرضه و تقاضای شیر خام و تولید فرآورده‌های لبنی اینکه، متأسفانه به رغم ۴۵۰ تن ظرفیت تولیدی «پگاه آذربایجان شرقی»، در طول سال فقط با میانگین دریافت ۲۵۰ تن شیر خام فعالیت می‌کند که خود عاملی در افزایش قیمت تمام شده به شمار می‌رود.

مهندس محمد براتی گودرزی در توضیحات خود می‌گوید: در این کارخانه سه واحد پنیر، استریل و واحد پاستوریزه در حال فعالیت هستند و نزدیک به ۱۰۰ تا ۱۲۰ تن شیر پاستوریزه در روز تولید و فرآوری می‌شود که امکان بسته‌بندی ۷۰ تا ۷۵ تن شیر به صورت استریل وجود دارد. خط شیر خشک این کارخانه نیز در ماه

آینده راه‌اندازی می‌شود که قادر است حدود ۱۰۰ تن شیر خام یا آب پنیر را به پودر تبدیل کند.

وی در پایان یادآور شد؛ کارخانه پگاه آذربایجان شرقی برای اولین بار در کشور در میان صنایع لبنی موفق شده است گواهینامه بین‌المللی استاندارد آزمایشگاهی را دریافت کند.

به گزارش خبرنگار مجله دامپروران در حوزه فعالیت‌های اجتماعی و امدادسانی، کارخانه پگاه تبریز در ساعات اولیه حادثه تاسف‌بار زلزله در کنار خانواده‌های آسیب دیده قرار گرفت و با سازماندهی و اعزام ۱۶ کامیون حامل موتورهای برق، آب بهداشتی، غذا، انواع بخاری، پتو و زیرانداز نشان داد فراتر از یک فعالیت تولیدی و اقتصادی عمل کرده و با این احساس مسئولیت ملی و سرزمینی الگویی به یادماندنی برای سایر نهادهای اقتصادی و تولیدی به شمار می‌رود.

کارخانه شیر پاستوریزه آذربایجان شرقی، چالش‌ها، دشواری‌ها و

پیامی برای مسئولان کشور

در ادامه بازدید از تجهیزات و خط تولید کارخانه پگاه تبریز، خبرنگاران در نشست مطبوعاتی با حضور مهندس محمد براتی گودرزی مدیرعامل کارخانه، مهندس حسین چمنی مشاور مدیرعامل مجمع کارخانجات پگاه و همچنین مدیرکل روابط عمومی این

مجموعه مهندس صراف زاده شرکت کردند.

مهندس براتی گودرزی مدیرعامل پگاه تیریز گفت: صنعت شیر صنعت پرسودی نیست و در سال‌های اخیر با حذف یارانه و عدم حمایت دولت، توجیه اقتصادی برای سرمایه‌گذاری ندارد. وی سود شش ماهه اول سال جاری شیر پگاه استان را ۲/۵ درصد اعلام کرد و افزود: این میزان سوددهی در این صنعت نگران‌کننده است.

گودرزی کمبود نقدینگی را مهم‌ترین مشکل در این صنعت دانست و خاطر نشان کرد: مواد اولیه به قیمت روز با نرخ شناور فروخته می‌شود و قیمت شیر خام که ۷۰ درصد ماده اولیه این مجموعه است، به شدت افزایش یافته است.

وی ادامه داد: با توجه به کاهش تولید و عدم توجه مسئولان به این بخش، کارخانه‌ها در رقابتی ناسالم باعث افزایش قیمت شیر خام شده‌اند، زیرا عرضه و تقاضا تاثیر زیادی در افزایش نرخ شیر خام داشته است. علاوه بر این، فروش شیر به صورت نقد قدرت نقدینگی تولیدکنندگان را کاهش می‌دهد.

مدیرعامل شیر پگاه آذربایجان شرقی تصریح کرد: بهای مواد بسته‌بندی نیز به شدت افزایش یافته که این موارد ادامه بقا برای این صنعت نگران‌کننده کرده است.

گودرزی با اشاره به اینکه میزان نقدینگی مورد نیاز در مجموعه دو برابر معادل فروش است، یادآور شد: در حال حاضر صنایع شیر پگاه آذربایجان شرقی ماهانه هشت میلیارد تومان فروش دارد که با توجه به هزینه‌های مختلف در بخش تامین مواد و بازار محصول باید ماهانه ۱۵ میلیارد تومان تسهیلات دریافت کنیم ولی بانک‌ها حاضر به پرداخت این رقم نیستند و تنها هفت میلیارد تومان تسهیلات در ماه پرداخت می‌کنند.

گودرزی درباره سرانه مصرف شیر کشور اظهار داشت: سرانه مصرف در ایران بسیار پایین و بین ۸۵ تا ۹۵ کیلوگرم است. این در حالی است که میانگین سرانه مصرف در جهان ۱۸۰ کیلوگرم و در کشورهای پیشرفته ۳۵۰ تا ۵۰۰ کیلوگرم است.

وی با اشاره به اینکه قرار بوده است در برنامه پنج ساله توسعه سرانه مصرف به ۱۶۰ کیلوگرم افزایش پیدا کند، گفت: در سال‌های گذشته سیاست‌های حمایتی باعث افزایش سرانه مصرف شده بود، اما در حال حاضر با توجه به عدم حمایت‌های دولتی و حذف یارانه‌ها قیمت‌گذاری افزایش، قدرت خرید مردم کاهش و محصولات لبنی در سفره‌های مردم در حال حذف است.

وی با اشاره به عدم اختصاص یارانه انرژی به این صنعت خاطر نشان کرد: یک سری از قوانین هستند که تصویب و ابلاغ شده‌اند، اما اجرایی نمی‌شوند، مانند بحث جواز صادراتی که در این مقطع با توجه به افزایش نرخ ارز، واقعاً برای این صنعت لازم است در صورتی که

اگر بتوانیم در بخش صادرات فعال شویم، با توجه به افزایش نرخ ارز می‌توانیم سود خوبی از این محل کسب نماییم.

گودرزی درباره قیمت‌گذاری شیر خام نیز تاکید کرد: متوسط قیمت شیر خام امسال نسبت به سال گذشته ۱۰۰ درصد افزایش یافته است، اما افزایش نرخ محصولات این شرکت به این میزان نبوده است.

وی همچنین نحوه قیمت‌گذاری شیر خام را به صورت استانی اعلام کرد و گفت: قیمت شیر خام در استان آذربایجان شرقی پایین‌تر از سایر استان‌ها است، زیرا بیشتر دامداری‌های سنتی است و ما شیر خام را ارزان‌تر می‌خریم، اما هزینه فرآوری بیشتری دارد.

مدیرعامل شیر پگاه آذربایجان شرقی میانگین قیمت خرید شیر را توسط این کارخانه حدود ۹۵۰ تومان اعلام کرد و افزود: پس از ابلاغ خرید شیر ۹۳۰ تومانی طبق هماهنگی با اداره پشتیبانی امور دام، با چند دامداری هماهنگ کردیم و قرار است در ازای شیر ۹۳۰ تومانی، نهاده‌های دامی دریافت کنند اما اکثریت دامداران فروش شیر را به قیمت ۹۳۰ تومان نمی‌پذیرند زیرا سیستم توزیع مناسب نیست و نهاده به صورت کامل به دامدار ارائه نمی‌شود.

گروه خبرنگاران بعد از این نشست، به گردشی در بازار تاریخی شهر تبریز پرداخت که گویی هر خشک‌سقف و دیوار آن قصه‌ای گفتنی از تاریخ مردمان این خطه ارزشمند کشورمان را در دل داشت. این گردش، اگرچه کوتاه و بنا بر برخی مصلحت‌های برنامه‌ریزی

اندکی عجولانه بود ولی آنقدر شیرین و به یادماندنی که انسان را برای رفتنی دوباره برمی‌انگیخت!

استاندار آذربایجان شرقی فرصت را مغتنم شمرد

دعوت و میزبانی پگاه از ۳۰ خبرنگار رسانه‌های مطرح کشور، مسئولان استان را نیز ترغیب کرد که پیام‌های خود را در سطح گسترده‌تری اطلاع‌رسانی کنند. لذا احمد علیرضاییگی استاندار آذربایجان شرقی نیز از این منظر، در نشست شب هنگام به رغم خستگی مفرط خبرنگاران، به همراه علی اکبر آقایی ریاست کمیسیون عمران مجلس و نماینده مردم سلماس، به بیان اقدامات انجام شده برای مقابله با زلزله مصیبت‌بار این استان پرداخت. وی گفت: زلزله در مساحتی بالغ بر ۵ هزار کیلومتر مربع و در میان ۳۰۵ روستا با ۳۰۰ هزار نفر سکنه به وقوع پیوست، ۱۸ هزار و ۵۰۰ خانه را ویران ساخت و فقط در بخش کشاورزی بیش از ۱۷۶ میلیارد تومان خسارت وارد کرد.

کرد در لحظات آخر سفر هنگامی که برای رفتن به فرودگاه آماده می‌شدیم به دفاع از صنایع شیر کشور پرداخت و گرچه می‌کوشید خوشبختانه باشد و سررشته گفتار را پایش کند تا بیش از این از وی به دل نگیرند، گفت: به واقع باید متوسط قیمت شیر دریافتی حدود ۸۵۰ یا متوسط شیر سنتی و صنعتی، ۸۷۰ تومان باشد ولی میانگین قیمت شیر خام صنایع شیر ایران در مهر ماه ۱۰۵۰ تومان بوده که دقیقاً ۲۰۰ تومان حباب در این قیمت هست و متأسفانه ما داریم این حباب را پرداخت می‌کنیم که نتیجه آن در دو بخش خودش را نشان داده است، یکی حذف حاشیه سود صنعت (من نمی‌گویم زیان، چون با قیمت‌های جدید، زیان ۱ تا ۱/۵ درصدی ما حذف شد و به نقطه سر به سر رسیدیم) دوم فشاری است که بابت افزایش قیمت‌ها به مردم وارد می‌شود. این حباب از تفاوت قیمت شیر خام با قیمت اعلامی از سوی دولت ناشی می‌شود که آن قیمت اعلامی الان مبنای قیمت‌گذاری محصولات ما قرار گرفته است.

دخالت دولت عامل اصلی افزایش قیمت شیر

چمنی در ادامه بحث خود گفت: من نیز چون همگان می‌پذیرم که قیمت شیر باید پایین‌ترین قیمت در میان مواد غذایی باشد ولی این که چرا قیمت شیر غیر متعارف است و چه کسی مسئولیت این کار را دارد باید مورد بحث قرار گیرد. متأسفانه نقش بسیاری از بخش‌ها در افزایش قیمت نادیده گرفته شده و تمام توجهات معطوف به صنعت لبنیات است چون این صنعت تابلو دارد و حلقه نهایی تولید است در حالی که دخالت مستقیم خود دولت یکی از عوامل افزایش قیمت است. صنایع شیر قبل از اینکه تولیدکننده باشد مصرف‌کننده است. واقع هر نوع افزایش قیمتی در بازار روی فعالیت مانیز تاثیر گذار است. اگر تورم هست، اگر افزایش عمومی قیمت‌ها هست، اگر تغییر ارزش برابری ریال و دلار هست، بایدروی تمامی اقلامی که ما می‌خریم، مثل موضوع نیروی انسانی، انرژی، بسته‌بندی، ماده خام شیر و... نیز برآورد شود، ما هم متأثر از این شاخص‌ها فرآوری انجام می‌دهیم و لذا خروجی مانیز متأثر از افزایش قیمت از تعادل خارج می‌شود. ما گران فروش نیستیم، دولت می‌تواند با «گرانفروشی» برخورد کند اما برخورد با «گرانی» یک بحث ساختاری است، آیا این منطقی است که از تولیدکننده بخواهیم گرانی را تحمل کند و گران تولید کند ولی ارزان بفروشد؟ هیچ موسسه، نهاد یا بنگاه اقتصادی با چنین معادله‌ای قادر به ادامه حیات و نهایتاً حفظ کمیت و کیفیت نخواهد بود و اگر هم برای مدتی کوتاه حسب مصالح ملی چنین وضعی را تحمل کند ادامه همیشگی آن غیر ممکن است. وی گفت: بسته‌بندی، حدود ۱۵ درصد از قیمت تمام شده فرآورده‌های لبنی را بر عهده دارد یعنی از صد درصد، ۷۰ درصد مربوط به شیر خام و ۱۵ درصد مربوط به بسته‌بندی است. دو گروه مواد بسته‌بندی مورد مصرف صنایع لبنی

پگاه، تغذیه رایگان سه هزار کودک را به مدت ۶ ماه در مناطق

زلزله زده بر عهده گرفت

روز دوم سفر به استان آذربایجان شرقی، خبرنگاران از منطقه زلزله‌زده ورزقان که بیش از سایر مناطق آسیب دیده و کارخانه شیرپگاه آذربایجان شرقی از همان روزهای اول متعهد به تغذیه ۳ هزار کودک زیر ۶ سال آنجا شده بود بازدید کردند.

برای اجرای کامل این پروژه بودجه‌ای بالغ بر ۱۵۵ میلیون تومان مصوب گردیده که ۴۵ درصد توسط انجمن خیریه مردمی «تولد دوباره» و مابقی توسط شرکت پگاه در قالب تهیه و ارسال شیر برای این تعداد کودک تامین می‌شود.

این روز که در قالب افتتاح سمبولیک و در حوزه اطلاع‌رسانی برای ارائه الگویی نیک توسط مسئولان پگاه سازماندهی شده بود، سببی گشت ایضاً برای رویت برخی صحنه‌های غم‌انگیز از مصائب مردمان پر تلاش این سرزمین و کودکان معصوم این آب و خاک در سالن تربیت بدنی ورزقان. در این میانه، ما نیز جدا از آنچه بودیم و هستیم با بیم و امید و نگاهی روشن به آینده این کودکان، چشمان را بسته و آرزو کردیم که دیگر از این دست اتفاقات برای کشورمان رخ ندهد!

سخنگوی شیر ایران حرف آخر را می‌زند:

صنایع شیر ایران ۲۰۰ تومان بابت حباب قیمت هر کیلو شیر خام پرداخت می‌کند!

مهندس حسین چمنی که مشاور مدیرعامل صنایع شیر ایران است و به واقع می‌توان از ایشان به عنوان سخنگوی شیر ایران یاد

یکی وارداتی، یعنی همین بسته‌بندی‌های استریل و یکی داخلی، یعنی محصولات پتروشیمی هستند. مواد خارجی از ۲۳۰ تا ۲۶۵ درصد و مواد بسته‌بندی داخلی از ۱۶۰ تا ۲۲۰ درصد، یعنی نزدیک به اقلام خارجی افزایش قیمت داشته است. اولاً، چرا باید منابع پتروشیمی داخلی به تناسب و برابر اقلام خارجی افزایش قیمت پیدا کند و ثانیاً، اگر دولت علاقمند به کاهش قیمت‌هاست، ارزش مرجع به ما بدهد ما هم قول می‌دهیم به همان میزان که ارزش مرجع می‌گیریم قیمت‌ها را کاهش دهیم. چمنی همچنین به ۴ درصد نقش نیروی انسانی در قیمت تمام شده اشاره کرد و گفت: ۱۸ درصد سال گذشته افزایش قیمت تمام شده داشته‌ایم.

تدبیر بجای تعزیر

مشاور مدیر عامل صنایع شیر ایران «پگاه»، گفت: دخالت دولت در کاهش قیمت لبنیات، هم بیش از اندازه بوده و هم کارساز نبوده است. مشکل صنعت لبنیات با تعزیر حل نمی‌شود، با تدبیر حل می‌شود. صنعت شیر رقابتی‌ترین صنعت موجود کشور است و در صنعت رقابتی دخالت معنا ندارد.

اکنون ۲ سال است که پایه‌های «شیر مدارس» سست شده است و دیر و با تردید آغاز می‌شود. امروز، کشور ۸/۲ درصد جمعیت بالای ۶۰ سال دارد که ۶۰ درصد هزینه‌های درمان متعلق به این ۸/۲ درصد است.

تصور کنید طی ۴۰ سال آینده، این ۸/۲ درصد ۲۵ درصد خواهد شد و ۸۰ درصد مشکلات این گروه سالمندان، مشکلات اسکلتی و حرکتی است که مستقیماً با میزان مصرف شیر مرتبط است. افزایش مصرف شیر یک بحث بنگاهی نیست، یک بحث ملی است. جمعیت سالمند کشور ما ۲۰ سال زودتر از سالمندان کشورهای توسعه یافته زمین گیر می‌شوند. از سوی دیگر، من معتقدم بخشی از بدآموزی‌های فرهنگ مصرف شیر ناشی از نشر اطلاعات کذب توسط گروه‌های مرجع است. مثلاً پزشکان که مصرف شیر فرادما

(استریل) را به دلیل دارا بودن مواد نگهدارنده منع می‌کنند در حالی که دارای مواد نگهدارنده نیست. مشاور مدیر عامل صنایع شیر ایران گفت: در مورد شیر خشک، از سال گذشته که تعادل عرضه و تقاضای شیر خام برهم خورد و خود صنایع شیر ایران هم به عنوان بزرگترین خریدار شیر طی دو سال گذشته، ۸/۵ تا ۹ درصد کاهش دریافت شیر داشته است، دولت، ظاهر آرد دفاع از دامدار، واردات شیر خشک را ممنوع کرد که این ممنوعیت متأسفانه علیرغم مکاتبات، مصاحبات و مناظرات فراوان، تا اسفند سال گذشته نیز ادامه پیدا کرد ولی بعد از رفع ممنوعیت و تاکنون نیز به اعتقاد من دست‌هایی نگذاشتند که شیر خشک وارد کشور شود چنانچه از حدود ۶۰۰۰ تن موجودی گمرکات کشور، کمتر از ۳۰۰۰ تن ترخیص و آنچنان خورد خورد وارد بازار شده که نتوانسته است تاثیر گذار باشد. این جلوگیری از واردات شیر خشک، باعث شد که قیمت آن از ابتدای سال ۹۰ تا اواسط بهار امسال، از ۳۵۰۰ تومان به ۱۱ هزار تومان برسد. این قیمت در حال حاضر ۹۵۰۰ تومان است ولی شیر خشک وارداتی ۶۰۰ تومان قیمت گذاری شده که البته سهمیه بندی است و به میزانی نیست که بتواند روی قیمت شیر تاثیر بگذارد.

هنوز هیچ یک از ۱۵ شرکت پگاه در ۱۵ استان کشور شیر ۹۲۰ تومانی تحویل نگرفته‌اند

حسین چمنی در بخش پایانی سخنان خود گفت: موضوع قرارداد با دامداران که علوفه یارانه‌ای بگیرند و شیر یارانه‌ای به قیمت ۹۳۰ تحویل دهند مورد استقبال دامداران قرار نگرفته و هیچ یک از ۱۵ شرکت پگاه در ۱۵ استان کشور - به جز ۳۰ تن در آذربایجان شرقی - شیر ۹۳۰ تومانی تحویل نگرفته‌اند.

در پایان این گفتگو مشاور مدیر عامل شرکت صنایع شیر ایران از خبرنگاران پیگیر و پر تلاش ۹ رسانه در اطلاع‌رسانی و تحلیل اخبار شیر کشور قدردانی کرد که با افتخار، خبرنگار «مجله دامپروان» نیز جزء تقدیر شدگان بود.

در خاتمه جا دارد با ذکر یادی از آقایان مهندس فرید حسامی، مدیر تولید شرکت، شهرام واحدی، مسئول آزمایشگاه باکتواسکن و حمید احمدآبادی رئیس اداره تامین و دریافت شیر خام پگاه آذربایجان شرقی در بیان توضیحات کارشناسی و همچنین همراهی خوشروییان مهندس کامیار لاهوئی و دیگر دوستان روابط عمومی پگاه تبریز و به ویژه زحمات صمیمانه سرکار خانم نظریان از روابط عمومی پگاه تهران که با همدلی همیشگی سعی در ایجاد آرامش و رضایت برای همه اعضا گروه داشتند، سپاس خود را ادا نمایم.

فرانک مسعودی

شیر چالش‌ها و گفتارهای چندگانه

۰۷ آبان

مشاور مدیرعامل صنایع شیر خبر داد:

فروش شیر خام ۱۰۵۰ تا ۱۲۰۰ تومان

مشاور مدیرعامل صنایع شیر با اعلام این مطلب درباره افزایش قیمت لبنیات با وجود کاهش قیمت شیر خام گفت: شرکت پگاه بر اساس قیمت‌های مصوب سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان عمل می‌کند، ولی در روزهای اخیر افزایش قیمت در بعضی از برندها وجود دارد.

حسین چمنی افزود: فروش شیر خام به قیمت مصوب هنوز همه‌گیر نشده و استان‌های خراسان و اصفهان عقد قرارداد نکرده که این امر در افزایش قیمت فرآورده‌های لبنی تأثیر گذار است.

وی خاطر نشان کرد: شیر خام با وجود کاهش قیمت هنوز به‌طور میانگین به قیمت یک‌هزار و ۵۰۰ و تا سقف یک‌هزار و ۲۰۰ تومان به فروش می‌رسد و به دلیل اینکه این قرارداد در تمام استان‌ها با دامداران بسته

کار در بعضی از نقاط تهران نیز مشاهده شده است.

چمنی در پایان تأکید کرد: از سال ۱۹۳۰ میلادی به دلیل خطراتی که فروش شیر خام بر روی سلامت افراد دارد، فروش آن ممنوع است ولی در چند ماه اخیر در سکوت دستگاه‌های نظارتی این کار در کشور گسترش پیدا کرده است.

نشده، حمل و نقل آن از سایر استان‌ها نیز افزایش یافته است.

چمنی با بیان اینکه هزینه حمل و نقل هر کیلوگرم شیر خام حدود ۵۰ تومان است، ادامه داد: شیر کاملاً قابلیت جابه‌جایی داشته و حمل و نقل آن به صرفه است و از استان‌هایی که شیر خام را بر اساس قیمت مصوب می‌فروشند، حمل و نقل آن انجام می‌شود.

وی تصریح کرد: برخلاف نص قانون که فروش فله شیر خام را ممنوع کرده، میزان فله فروشی آن زیاد شده و با قیمت‌های نسبتاً بالا به فروش می‌رسد.

مشاور مدیرعامل صنایع شیر یادآور شد: در بعضی نقاط کشور، تانکرها شیر و دوغ خام را به فروش می‌رسانند که این

۲۷ آبان

رئیس هیئت مدیره اتحادیه مرکزی دامداران:

شیر خام را ۹۳۰ تحویل داده‌ایم ولی

خبری از سبوس پارانهای نیست

رئیس هیئت مدیره اتحادیه مرکزی دامداران گفت: طبق جلسات هفتگی

ستاد تنظیم بازار، دامداران با قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت درباره مشکلات خود گفتگو خواهند کرد.

سیروس روستا افزود: طبق قرارداد شرکت پشتیبانی امور دام قرار بر این بود که در آذر ماه فروش شیر خام به قیمت ۹۳۰ تومان به کارخانه‌های صنایع لبنی، دامداران سبوس یارانهای دریافت کنند ولی پس از گذشت دو ماه، شرکت پشتیبانی امور دام به تعهدات خود درباره تحویل سبوس به قیمت مصوب عمل نکرده و تنها دامداران دو استان تهران و البرز، نهاده‌ها را به قیمت تفاهمنامه دریافت می‌کنند.

رئیس هیئت مدیره اتحادیه مرکزی دامداران ادامه داد: طبق تفاهمنامه، سبوس باید به قیمت هر کیلو گرم ۲۵۰ تومان در اختیار دامداران قرار می‌گرفت، در حالی که اکنون سبوس به قیمت هر کیلو گرم ۳۲۰ تومان خریداری می‌شود و کارخانه‌های آرد حاضر به فروش سبوس به قیمت تفاهمنامه نیستند. روستا تصریح کرد: فعالان این بخش با وجود عدم دریافت نهاده بعد از امضاء تفاهمنامه شیر را به قیمت مصوب به فروش رساندند. این در حالی است که این بند در تفاهمنامه وجود داشت که دامداران ۱۰ روز پس از دریافت نهاده باید شروع به فروش شیر خام به قیمت مصوب کنند.

وی یادآور شد: هزینه تمام شده هر لیتر شیر خام بیشتر از یک هزار تومان است، ولی دامداران با داشتن تعهد در قبال مصرف کننده به تولید خود ادامه می‌دهند.

۲۸ آبان

مدیرعامل اتحادیه مرکزی دامداران ایران؛ طرح سبوس و نهاده‌ها در کل کشور با موفقیت انجام شد

مدیرعامل اتحادیه مرکزی دامداران ایران گفت: این امکان وجود دارد که در برخی از مناطق نهاده‌ها توزیع نشده یا این کار با تأخیر انجام شده باشد، ولی در مجموع این طرح با موفقیت انجام و نهاده‌ها در کل کشور توزیع و همکاری‌های لازم در این زمینه انجام شد.

سعید سلطانی افزود: طبق قراردادی که این اتحادیه با وزارت صنعت، معدن و تجارت منعقد کرده است، ماهانه نهاده‌ها به دامداران تحویل داده می‌شود و در صورتی که افزایشی در قیمت نهاده‌ها وجود داشت، وزارت صنعت، معدن و تجارت این تفاوت قیمت را جبران می‌کند. وی خاطر نشان کرد: استان‌های کرمان، خراسان‌های شمالی، جنوبی و رضوی، گیلان، گلستان، همدان، تهران، البرز، آذربایجان‌های شرقی و غربی، زنجان، اردبیل و لرستان نهاده‌ها را دریافت می‌کنند و تنها در سه استان که میزان تولید شیر آنها پایین است مانند بوشهر، خوزستان

و سیستان و بلوچستان این قرارداد منعقد نشده است. فعال بخش خصوصی ادامه داد: بر اساس این قرارداد، قیمت شیر خام طبق توافق با وزارت صنعت، معدن و تجارت تا اردیبهشت ماه سال ۹۲ تغییر نخواهد کرد و قیمت فرآورده‌های لبنی نیز ثابت خواهند داشت.

فروش شیر فله با نظارت انجام می‌گیرد

سلطانی درباره فروش شیر خام در سطح شهر تصریح کرد: فروش شیر خام ضوابط خاص خود را دارد و برای فروش فله آن دامپزشکی و وزارت بهداشت بر فروش شیر خام نظارت داشته و مجوزهای لازم داده می‌شود و به طور حتم مسئولیت فروش آن نیز بر عهده این دو سازمان و وزارتخانه خواهد بود.

وی در پایان در واکنش به عدم حضور اتحادیه دامداران در جلسه ستاد تنظیم بازار هفته گذشته یادآور شد: مسئولیت توزیع نهاده‌ها در کشور بر عهده این اتحادیه است و برای اینکه به درستی بتواند مسئولیت خود را انجام دهد، نیازمند حضور مرتب در جلسات ستاد تنظیم بازار است.

بسته اجرایی وزارت جهاد کشاورزی

در قانون برنامه پنج ساله

هیئت وزیران بنا به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و تأیید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و به استناد ماده (۲۱۷) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹ - بسته اجرایی وزارت جهاد کشاورزی موضوع ماده (۲۱۷) قانون یادشده را تعیین کرد. این مصوبه از سوی محمدرضا رحیمی؛ معاون اول رئیس رئیس جمهور برای اجرا ابلاغ شده است.

ماده (۲۱۷) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه

ماده ۲۱۷ - کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی موظفند برنامه های اجرایی و عملیاتی خود را در قالب بسته های اجرایی برنامه ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه کنند. این بسته ها که پس از تصویب هیئت وزیران جهت اطلاع به مجلس شورای اسلامی ارائه می شود، مبنای تنظیم و تصویب بودجه سنواتی دستگاه قرار می گیرد. تبصره - بسته اجرایی مجموعه ای از چندین پروژه به هم پیوسته و یا خوشه ای از پروژه های متجانس و به هم مرتبط اولویت دار است که به منظور حل یک مشکل اقتصادی، اجتماعی و یا فرهنگی در چهارچوب اهداف برنامه به اجرا در می آید.

بسته اجرایی وزارت جهاد کشاورزی

بر اساس تکالیف برنامه چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق سال ۱۴۰۴ بر بهره مندی آحاد جامعه ایرانی از امنیت غذایی و محیط زیست مطلوب که پایه های اصلی آن را منابع طبیعی تجدیدشونده (جنگل ها، مراتع، بیابان ها و منابع آبی) کشور تشکیل می دهند، تأکید شده است. اولویت های بر شمرده در این برنامه مهم ترین تکالیف بلندمدت بخش کشاورزی و منابع طبیعی تلقی شده و امکان پذیری تحقق پایدار و بلندمدت این اهداف توجه ویژه ای را در سطوح بین المللی، ملی، منطقه ای و محلی می طلبد. بخش کشاورزی سهم ویژه ای در ساختار اقتصاد کشور ایفاء می کند و لذا تغییر شاخص های کلان بخش نظیر نرخ سرمایه گذاری، نرخ بهره وری، نرخ اشتغال، میزان رشد بخش و... مستقیماً بر شاخص های کلان کشور تأثیر گذار است. با همین ملاحظات در برنامه های توسعه کشور همواره بر آن تأکید و تکالیف ویژه ای برای آن تعیین شده است.

بند ۱-۳۵ - سیاست های کلی برنامه پنجم به لحاظ همین اولویت بر لزوم ارتقاء سطح درآمد و زندگی روستاییان با تهیه طرح های توسعه

روستایی، گسترش کشاورزی صنعتی روستایی و خدمات نوین و اصلاح نظام قیمت گذاری محصولات کشاورزی تأکید می کند. بدیهی است با توجه به گوناگونی فعالیت ها و بهره مندی گروه وسیعی از جامعه روستایی و شهری کشور از منافع اقتصادی، اجتماعی بخش و نیز لزوم کسب دانش و فناوری های نو برای نیل به کشاورزی مدرن و صنعتی لزوم اتخاذ راهبردهای ویژه در میان مدت و کوتاه مدت می تواند سکان حرکت بخش را در مسیر صحیح نگاه دارد.

از سوی دیگر به رغم تمام تلاش های به عمل آمده کماکان بخش با مشکلاتی همچون پایین بودن سطح سواد بهره برداران و تولیدکنندگان، پایین بودن میزان بهره وری از عوامل تولید، وجود ضایعات بالای محصولات کشاورزی در مراحل مختلف تولید، فقدان ساز و کارهای هدایت برنامه کشت سالانه در کشور، فرسوده بودن ماشین آلات و تجهیزات تخصصی مورد نیاز و ناکارآمدی سیاست های حمایتی هنگام بروز حوادث غیر مترقبه فراگیر و فصلی مواجه است. اینها به همراه بهره برداری بی رویه از منابع طبیعی کشور و افت کمی و کیفی منابع آبی و عدم تعادل های ناشی از آن در حوزه های آبخیز ضرورت اتخاذ رویکردهای اصلاحی و ویژه ای را در ارتباط با این بخش طلب می کند. برنامه پنجم توسعه کشور مهم ترین نکات و اقدامات اساسی مورد نیاز برای حل مشکلات بخش به شرح زیر تبیین کرده است:

اجرای طرح های تعادل بخشی برای تغذیه و برداشت از سفره های آب زیرزمینی نظیر آبخیزداری، آبخوانداری، احیاء قنوات، بهبود و اصلاح روش های آبیاری، استقرار نظام بهره برداری مناسب.

هم زمان کردن احداث شبکه های آبیاری و زهکشی و تجهیز و نوسازی اراضی پایین دست و طرح های حفاظت خاک و آبخیزداری با طرح های تأمین آب.

افزایش سالانه حداقل بیست درصد شبکه های اصلی و فرعی آبیاری، و زهکشی اراضی سدهای احداث شده.

حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اسامی کشاورزی و دامی و ارتقاء و ارزش افزوده بخش به میزان سالانه ۷ درصد.

ارتقاء راندمان آبیاری به حداقل ۴۰ درصد در سال آخر برنامه. تحویل آب مورد نیاز کشاورزان به صورت حجمی بر اساس

الگوی کشت هر منطقه.

ارتقاء شاخص بهره‌وری مصرف آب و افزایش تولید محصول به ازاء واحد حجم مصرفی.

گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری‌های گیاهی، مصرف بهینه سموم، کود شیمیایی، مواد زیست‌شناختی، داروهای دامی.

اعمال استانداردهای کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی در راستای پوشش حداقل بیست و پنج درصد سطح تولید تا پایان برنامه.

برون‌سپاری فعالیت‌های غیرحاکمیتی به بخش‌های خصوصی و تعاونی.

ارتقاء ضریب نفوذ مکانیزاسیون از ۱ اسب بخار در هکتار به ۱/۵ اسب بخار در هکتار تا پایان برنامه.

ترویج استفاده از کودهای آلی و زیستی در سطح مزارع و باغ‌های کشور و افزایش میزان مصرف این گونه کودها به سی و پنج درصد کل کودهای مصرفی در پایان برنامه.

گسترش پوشش بیمه تولیدات بخش کشاورزی و عوامل تولید به میزان حداقل پنجاه درصد تولیدات تا پایان برنامه.

حمایت از تولید محصولات کشاورزی و عوامل تولید به میزان حداقل پنجاه درصد تولیدات تا پایان برنامه.

حمایت از تولید محصولات کشاورزی با اولویت رعایت الگوی کشت بهینه ملی - منطقه‌ای.

اصلاح الگوی بهره‌برداری از جنگل‌ها، مراتع و آب و خاک. ارتقاء سطح کلی حمایت از کشاورزی به حداقل سی پنجم درصد ارزش تولید این بخش.

راهبردهای متخذه در برنامه پنجم توسعه

برای برون‌رفت از چرخه معیوب افزایش ناپایدار تولید و تخریب منابع پایه و به منظور حل مشکلات اساسی بخش اصلی‌ترین راهبردهای متخذه در برنامه پنجم توسعه به شرح زیر قابل ذکر است:

- ارتقاء بهره‌وری در بخش کشاورزی (در منابع، عوامل و فعالیت‌ها)

- ارتقاء شاخص ضریب امنیت غذایی «محصولات اساسی و افزایش تولید و فرآوری محصولات کشاورزی»

- حفظ، احیاء، توسعه و بهره‌برداری پایدار از منابع طبیعی و منابع پایه

- ارتقاء سطح درآمد و زندگی کشاورزان، روستائیان و عشایر

- ارتقاء سطح امنیت سرمایه‌گذاری و تولید در بخش کشاورزی

- توسعه بازار و صادرات محصولات و فرآورده‌های کشاورزی

این راهبردها ضمن در نظر گرفتن اصلی‌ترین فرصت‌ها و تهدیدهای کنونی از بین مجموعه‌ای از انتخاب‌ها با اصلاح نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت در میان مدت رافع‌ا هم مسائل اصلی بخش بوده و در عین حال باید سیاست‌های اجرایی و ابزارهای متناسب برای تحقق آنها فراهم باشد. مهم‌ترین محورهایی که در این راهبردها دنبال می‌شود، عبارتند از:

- ارتقاء دانش، بینش و مهارت بهره‌برداران و تولیدکنندگان بخش کشاورزی

- توسعه مکانیزاسیون و ارتقاء فن‌آوری در بخش کشاورزی و بهبود فرآیند تأمین منابع مالی کشاورزان با ایجاد خط اعتباری برای تأمین ماشین‌ها و ادوات کشاورزی

- افزایش تولید و بهبود راندمان تولید

- ارتقاء و افزایش بهره‌وری عوامل تولید از ابعاد کمی و کیفی

- ارتقاء سلامت و بهداشت تولیدات کشاورزی و اعمال ضوابط زیست‌محیطی

- کاهش ضایعات محصولات کشاورزی، تلفات و بیماری‌های دام، طیور و آبزیان

- اصلاح نژاد دام و طیور به منظور افزایش تولیدات دامی

- حفاظت از منابع ژنتیکی گیاهی و جانوری در بخش کشاورزی

- حفاظت و ارتقاء سطح ذخایر آبزیان و حمایت از گونه‌های در معرض خطر

- گسترش زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی بخش کشاورزی در راستای توسعه بازار و صادرات

- تنوع استراتژی‌های مدیریت ریسک در بخش کشاورزی با تأکید ویژه بر توسعه بیمه کشاورزی

- گسترش کشاورزی صنعتی و تجاری و افزایش توان رقابتی

- توسعه کشاورزی چند کارکردی و توجه به رقابت پذیری

اتخاذ هر یک از این راهبردها خود نیازمند فراهم کردن ساز و کارهای اجرایی و عملیاتی ویژه‌ای است که در فرآیند نیل به اهداف تعیین شده نیازمند برنامه‌ریزی، سازماندهی، هماهنگی، کنترل و نظارت متناسب با سطح انتظارات است.

گسترده‌گی عرصه فعالیت‌های بخش و سطح آسیب‌پذیری بهره‌برداران نیازمند انعطاف کافی در دو محور زمان و مکان در هر یک از راهبردهای متخذه است. برای پایش و ارزیابی این فرآیند که در حلقه‌های کنترل و نظارت سیستم مدیریت بخش پیش‌بینی می‌شود

نیازمند فراهم کردن اطلاعات پایه و استقرار نظام جامع و کارآمد آماری و فناوری اطلاعات خواهیم بود که از طریق اطلاعات این شبکه داده‌ها علاوه بر ارزیابی وضعیت بهره‌برداران، امکان ارزیابی وضعیت منابع طبیعی و منابع پایه تولید و نیز اطلاعات توصیفی و

مکانی و کاداستر اراضی کشاورزی نیز قابل دستیابی باشد. اصلاح این ساختار نیازمند وجود اطلاعات پایه و استقرار یک نظام جامع و کارآمد آماری و فناوری اطلاعات است که از طریق اطلاعات این شبکه داده‌ها علاوه بر امکان پایش و ارزیابی وضعیت منابع طبیعی و پایه تولید می‌توان به اطلاعات توصیفی و مکانی و کاداستر منابع طبیعی و اراضی کشاورزی دستیابی داشت.

با گسترش زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی بخش کشاورزی که در راستای توسعه بازار و صادرات انجام می‌شود پایگاه‌های اطلاعاتی بهره‌برداران در اشکال مختلف نظام‌های بهره‌برداری و نیز اطلاعات بازارهای کشاورزی راه‌اندازی و تصمیم‌گیری بر مبنای آن امکان‌پذیر است. این مهم می‌تواند یکی از مهم‌ترین پایه‌های تحقق یکی از راهبردهای اصولی بخش؛ که همان هدفمندسازی یارانه‌های تولید در جهت ارتقاء سطح درآمد کشاورزان، روستائیان و عشایر است محسوب شود. نیز بر همین اساس رویکرد اصولی ارتقاء دانش، بینش و مهارت بهره‌برداران و تولیدکنندگان به صورت هدفمند دنبال خواهد شد. پژوهش‌های کاربردی، توسعه‌ای و ترویجی که ضمن تولید و استفاده از بدور مقاوم و پرمحصول و باکیفیت دنبال می‌شود با گسترش شرکت‌های مشاوره‌ای ترویج، آموزش و دفاتر مهندسی باروش‌های گوناگون از جمله آموزش فرزندان کشاورزان به عرصه کشاورزی قابل انتقال است.

همچنین بر مبنای داده‌های این زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی، تجهیز و بازسازی قرنطینه‌های دامی و گیاهی و جلوگیری و کاهش تهدیدات ناشی از واردات محصولات آلوده در زمان تهدیدات نرم و حفاظت از تنوع زیستی و منابع ژنتیکی گیاهی و جانوری که سرمایه بین‌نسلی محسوب می‌گردند امکان‌پذیر خواهد بود.

اجرای این سیاست‌ها به همراه توسعه زیربنای بخش در تأمین، انتقال و مصرف آب کشاورزی و نیز بهبود آبیاری و توسعه سیستم‌های نوین و ساماندهی حوزه‌های آبخیز کشور برای حفاظت از منابع پایه آب و خاک و کنترل عوامل ناپایداری می‌تواند امکان مقابله با تنش‌های آبی را ارتقاء بخشیده و افزایش بهره‌وری را از ابعاد کمی و کیفی فراهم کند.

به منظور نیل به راهبردهای تعیین شده، بخشی از اختیارات از طریق اصلاح قوانین و مقررات و بخشی در قالب قوانین جدید چون قانون ارتقاء بهره‌وری کشاورزی به وزارت جهاد کشاورزی ابلاغ گردیده و ضروری است که همکاری لازم از سوی سایر وزارتخانه‌ها و دستگاه‌ها برای توسعه، بازسازی و نوسازی صنایع تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات کشاورزی با تأکید بر استقرار آنها در قطب‌های تولید محصولات کشاورزی و نیز توسعه سیلوهای نگهداری محصول و افزایش فرآوری محصولات به عمل آید.

در این راستا جلب مشارکت مؤثر بخش غیردولتی در برنامه‌ریزی

و تصمیم‌سازی در جهت افزایش کارایی در فعالیت‌های بخش و تنظیم و مدیریت بازار نهاده‌ها و محصولات ضروری است. در طول برنامه تعیین قیمت تضمینی به جای سیاست فعلی خرید تضمینی و پرداخت مابه‌التفاوت قیمت بازار بورس کالا یا اعلام قیمت هدف خرید یا جبرانی (خرید به قیمت بالاتر از زارعین و تولیدکنندگان و فروش به قیمت پایین‌تر به کارخانجات و یا پرداخت مابه‌التفاوت به تولیدکنندگان محصولات) اتخاذ می‌شود.

این شیوه قیمت‌گذاری تمرکز بر راهبرد توسعه کشاورزی چندکارکردی و رقابت‌پذیری واحدهای تولید را امکان‌پذیر می‌کند. در این راستا توسعه شرکت‌های سهامی زارعی، کشت و صنعت‌ها و مجتمع تولیدی (گلخانه‌های، دامی و آبریز پروری) مورد حمایت قرار خواهند گرفت.

مدیریت بخش انتظار دارد با اتخاذ رویکرد ساماندهی بازار محصولات کشاورزی آسیب‌پذیری ناشی از واردات کالاهای مهم و حیاتی جامعه در بخش کشاورزی کاهش یابد و فرصت‌های شغلی جدیدی در فعالیت‌های نوین بخش کشاورزی ایجاد شود که به صورت مستقیم و غیرمستقیم امکان جذب فارغ‌التحصیلان کشاورزی را فراهم خواهد کرد. از سوی دیگر هدفمندسازی یارانه‌ها ضمن تأثیر بر ارتقاء سطح درآمد روستائیان، کشاورزان و عشایر موجب ارتقاء کمی و کیفی محصولات کشاورزی می‌شود و با بهبود شاخص‌های توسعه در جوامع روستایی و عشایری، بهبود شرایط زیست‌محیطی و مهار عوامل تخریب منابع طبیعی از قبیل جنگل‌ها و مراتع و منابع دریایی قابل تجدید مهیا خواهد شد.

دولت باید بتواند در کنار این اقدامات با ارزیابی زیست‌محیطی طرح‌ها و برنامه‌های عمرانی و توسعه‌ای در عرصه‌های منابع طبیعی و ارزش‌گذاری اقتصادی این منابع و نیز منابع پایه آب و خاک و لحاظ کارکردهای بازاری و غیربازاری آن در فرآیند تصویب و اجرای طرح‌های عمرانی زمینه لازم را برای حفظ و صیانت از اراضی کشاورزی فراهم نموده و از روند رو به رشد تغییر کاربری اراضی کشاورزی جلوگیری کند. در همین راستا تعیین کاربری و بهره‌برداری از اراضی ملی و دولتی بر اساس اصول آمایش سرزمین به عنوان یکی از راهبردهای اصولی مدنظر قرار خواهد گرفت.

در این راستا تلاش خواهد شد بهره‌وری عوامل و نهاده‌های تولید از ابعاد کمی و کیفی با سیاست‌هایی چون تعیین الگوی کشت بهینه در مناطق کشاورزی، اصلاح ساختار جمعیت دامی کشور و ایجاد تعادل متناسب با نظام‌های بهره‌برداری، ارتقاء سطح مدیریتی واحدهای تولیدی، ارتقاء سطح حاصلخیزی و توان تولیدی خاک‌های کشاورزی، استقرار نظام جامع و کارآمد آمار و فناوری اطلاعات، ساماندهی دامداری‌های روستایی و نیز بهره‌برداری بهینه

بررسی وضعیت نسبت کلسیم به منیزیم در برخی از آب‌های آبیاری کشور

فرهاد دهقانی (دانشجوی دکتری خاکشناسی دانشگاه تربیت مدرس و مربی پژوهشی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی یزد)
رسول راهنمایی (استادیار و استاد گروه خاکشناسی دانشگاه تربیت مدرس)
محمد جعفر ملکوتی (استادیار و استاد گروه خاکشناسی دانشگاه تربیت مدرس)
سعید سعادت (استادیار موسسه تحقیقات خاک و آب)

چکیده

کلسیم و منیزیم دو عنصر ضروری برای رشد گیاهان و از عناصر اصلی در تمام سامانه‌های طبیعی هستند. نسبت کلسیم به منیزیم یکی از پارامترهای مهم در ارزیابی کیفیت آب‌های آبیاری است. کاهش این نسبت به مقادیر کوچک‌تر از یک، به ویژه در شرایط شور، بر ویژگی‌های فیزیکی و شیمیایی خاک اثر منفی داشته و با برهم زدن توازن تغذیه‌ای، باعث کاهش عملکرد گیاهان می‌شود. خشکسالی‌های مکرر و بهره‌برداری زیاد از منابع آب‌های زیرزمینی موجب افت شدید سطح آب و کیفیت آن، از جمله افزایش شدید شوری و در برخی موارد افزایش نسبی غلظت یون منیزیم شده است. به منظور بررسی پراکنش و تغییرات این نسبت در آب‌های آبیاری مناطق مختلف کشور، نتایج تجزیه بیش از ۶۲۰۰ نمونه از آب‌های آبیاری ۱۱ استان کشور مورد بررسی قرار گرفت. بررسی این داده‌ها نشان داد که حدود ۵۵ درصد از آب‌های مورد بررسی، دارای نسبت کلسیم به منیزیم کوچکتر از یک می‌باشند. همچنین، داده‌ها نشان داد که افزایش شوری با غلظت یون‌های کلسیم و منیزیم همبستگی دارد، لیکن با نسبت آن‌ها رابطه‌ای ندارد. روابط همبستگی بین داده‌ها نیز نشان داد که بیشترین همبستگی بین شوری و غلظت در آب آبیاری رامی توان با بررسی Ca و Mg مشاهده می‌شود و ۶۰ درصد از تغییرات غلظت $(R^2 = ۰.۸۷)$ همبستگی مشاهده نشد. کاربرد این گونه آب‌ها Ca/Mg تغییرات شوری پیش‌بینی نمود، ولی بین شوری و نسبت به تدریج موجب افزایش منیزیم تبادلی و در نتیجه کاهش کیفیت (تخریب خاکدانه‌ها و کاهش نفوذپذیری) خاک‌ها و مشکلات تغذیه‌ای گیاهان می‌شود. از این نظر، ارزیابی دقیق‌تر این آب‌ها و بررسی اثر آن‌ها روی خاک و گیاهان از نظر اقتصادی دارای اهمیت به‌سزایی است.

مقدمه

آب از منابع اصلی محدود کننده گسترش بسیاری از بخش‌های اقتصادی و اجتماعی بشر است. برغم اینکه در حدود ۶۹ درصد از آب استحصالی در فعالیت‌های کشاورزی در سطح دنیا مصرف می‌شود، رقابت برای استفاده از آن در مصارف شهری، صنعتی، محیط زیست و کاربردهای تفریحی نیز افزایش یافته و در صورت ادامه روند کنونی

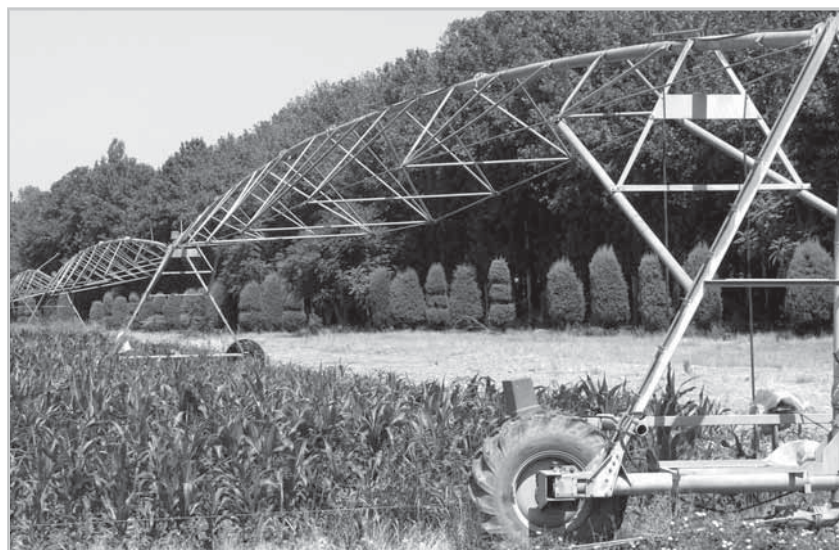
در سال ۲۰۲۵، حدود ۶۰ درصد از جهان در (مرض کم آبی قرار دارد (کسگروف و ریجسبرمن، ۲۰۰۰ نکته مهم دیگر این که در بسیاری از این مناطق، برداشت بی رویه آب از سفره‌های زیرزمینی باعث افت سطح آب شده و مشکلاتی همچون کاهش حجم مخازن آب زیرزمینی، کاهش آبدهی و خشک شدن چاه‌ها و قنوات، نشست سطح زمین و تخریب مخازن آب زیرزمین، هجوم آب شور، انتشار و پخش آلودگی، افزایش هزینه پمپاژ و استحصال آب و مهمتر از همه تنزل کیفیت آب‌ها را به دنبال دارد. در مناطق خشک و نیمه خشک دنیا مانند اکثر نقاط ایران، از منابع آب با کیفیت‌های مختلف به منظور آبیاری استفاده می‌شود. نگاهی به شش حوضه آبریز اصلی کشور، حاکی از آن است که در تمامی این حوضه‌ها، منابع آب شور و لب شور وجود دارد.

بر اساس نتایج مطالعات دفتر مدیریت کیفی منابع آب، از ۵۲ میلیارد متر مکعب حجم ۱۳ میلیارد متر مکعب آن بهره‌برداری از منابع آبی کشور، ۷ شور و لب شور است که بیشترین پهنه‌های آن در حوضه آبریز اصلی فلات مرکزی قرار دارد. در این بررسی، ۸ آب‌های با $EC > ۲/۵$ دسی‌زیمنس بر متر لب شور در نظر گرفته شده است (دفتر مدیریت کیفی منابع آب، ۱۳۸۴).

ترکیب شیمیایی آب آبیاری و خاک بر یکدیگر اثرات متقابل دارند و در مجموع بر جذب و انتقال آب و عناصر غذایی به وسیله گیاه اثر می‌گذارند. در اکثر آب‌ها کاتیون‌های غالب

ارزیابی کیفیت منابع آب کشاورزی و اهمیت نسبت کلسیم به منیزیم

با توجه به ضرورت استفاده از منابع آب با کیفیت نامطلوب تر، تجزیه آب آبیاری به منظور بررسی کیفیت آب از دیدگاه تولید محصولات کشاورزی اهمیت به‌سزایی دارد. از لحاظ مفهومی، کیفیت آب به خواصی از منابع آب که بر تناسب آن برای مصارف خاص تاثیر گذار است، اطلاق می‌شود (رودز، ۱۹۹۲). کیفیت آب در کشاورزی به اثرات آن بر خاک، عملکرد محصول و مدیریت مورد نیاز برای مقابله با مشکلات ناشی از کیفیت، وابسته است. آیرز و وستکات تناسب آب برای

یون‌های کلسیم و منیزیم از لحاظ تاثیر بر بهبود و حفظ ساختمان خاک مشابه فرض شده است. لیکن، همواره این حساسیت نیز وجود داشته که منیزیم می‌تواند باعث تخریب ساختمان خاک و ایجاد سولنتزهای منیزی می‌شود. مطالعات آزمایشگاهی شینبرگ و لتی (۱۹۸۴) نیز دلالت بر این امر دارد که منیزیم تحت شرایط خاصی می‌تواند مخرب باشد. نسبت کلسیم به منیزیم نیز در منابع مختلف به عنوان شاخصی در بررسی کیفیت آب‌های آبیاری و خاک مورد توجه قرار گرفته است (آیرز بالاتر از یک Ca/Mg و وستکات، ۱۹۸۵). در منابع، نسبت مناسب دانسته شده است، لیکن در مورد حد نامناسب و عوارض ناشی از زیادی منیزیم بر شرایط شیمیایی و فیزیکی خاک و ایجاد ناهنجاری‌های احتمالی تغذیه‌ای بحث زیادی صورت نگرفته است. برسلر و همکاران (۱۹۸۲) گزارش نمودند که جمع کردن غلظت این دو یون هیچ پایه نظری ندارد، زیرا حداقل فاصله تماس دیبای-هاکل برای منیزیم تقریباً ۳۰ درصد بزرگتر از کلسیم است و ضریب فعالیت منیزیم بزرگتر از کلسیم می‌باشد. نتایج تحقیق آزمایشگاهی دونتسووا و نورتون (۲۰۰۲) نشان داده است که با افزایش غلظت کلسیم نسبت به منیزیم در سوسپانسیون، میزان منعقد شدن افزایش می‌یابد. این اثر با توجه به شعاع یون آبپوشیده منیزیم که بزرگتر از یون آبپوشیده کلسیم و حتی سدیم است، محتمل می‌باشد. بعضی کلونیدها نیز برای جذب سطحی بعضی از کاتیون‌ها برتری ویژه‌ای دارند، نظیر جذب سطحی ترجیحی منیزیم بوسیله ورمیکولیت که در غلظت‌های کم، ترجیح می‌دهد. در شرایطی که به اندازه Mg را به Ca کافی (بیش از ۴۰ درصد) منیزیم در محلول موجود باشد، تمایل جذب به طور چشمگیری به سمت منیزیم تغییر جهت می‌دهد (پترسون و همکاران، ۱۹۶۵). در بعضی موارد نیز نسبتاً بالایی است چون $Ca:Mg$ محلول خاک دارای نسبت این شرایط با رسوب سریع کربنات کلسیم از

آبیاری را بر اساس سه معیار کلی، اثرات زیان آور مضر زیادی سدیم و اسیدیته بالا، اثرات عمومی شوری بر تبخیر، تعرق گیاه و رشد آن و اثر اختصاصی یون‌ها و یا نسبت آن‌ها بر رشد گیاه پیشبینی کردند (رودز، ۱۹۹۲). افزایش غلظت یونی و به هم خوردن نسبت‌های یونی از مشخصات منابع آب و خاک شور است.

نسبت‌های یونی با اثر بر خواص فیزیکی و شیمیایی خاک بر رشد و عملکرد گیاه موثر هستند. در آب (SAR) نسبت سدیم به مجموع کلسیم و منیزیم آبیاری و یا عصاره خاک از معروف‌ترین و پرکاربردترین این نسبت‌ها می‌باشد. در معرفی این نسبت به وسیله آزمایشگاه شوری خاک آمریکا،

شامل Ca^{2+}, Mg^{2+}, Na^{+} و $۲+$ آنیون‌های غالب شامل $۲- SO_4, HCO_3-Cl-$ و می‌باشد. علاوه بر تغییر در ترکیب شیمیایی، روابط نیز بین شوری و نسبت کاتیون‌ها در آب‌های مختلف جهان وجود دارد. تحقیقات نشان داده است که در منابع آب زیرزمینی استان یزد، افت سطح آب همراه با افزایش شوری و تغییر در نسبت و فراوانی یون‌ها است (دهقانی، ۱۳۸۰). مطالعات انجام شده در منطقه تجرک همدان نیز نشان می‌دهد که ۳۵ درصد از نمونه‌های مورد بررسی دارای نسبت Ca/Mg کوچک‌تر از یک بوده است.

محللول و خاک‌های تشکیل یافته از رسوبات دریایی پیشین و یا حاوی میکاهای غنی از منیزیم ناشی از اثر تخریب و ریزیکولیت تغییر یافته و باعث ترجیح منیزیم بر کلسیم خواهد شد.

خطر تخریبی سدیم در خاک‌های منیزیمی و یا در بالا افزایش پیدا Mg صورت استفاده از آب‌های دارای خاص، آب آبیاری SAR می‌کند. به این ترتیب که در یک خاکهایی با درصد سدیم Ca/Mg با کاهش نسبت تبدلی بالاتر وجود خواهد داشت. مطالعات بکائف و همکاران (۲۰۰۵) در جنوب قزاقستان نشان داد که بسیاری از آب‌های آبیاری دارای مقادیر زیاد منیزیم هستند. علاوه بر آن‌ها کوچکتر از یک است. در Ca/Mg این، نسبت بیش از ۳۰ درصد خاکهای تحت آبیاری با این نوع آب‌ها، درصد منیزیم تبدلی ۲ به ۲۵ تا ۴۵ و حتی ۶۰ درصد می‌رسد.

دارای سرعت نفوذ کم و، Takyr این خاک‌ها، معروف به هدایت هیدرولیکی آهسته‌ای هستند. در تحقیقی دیگری توسط ویشپولسکی و همکاران (۲۰۰۸) روی این اراضی ۴ تن در هکتار گچ‌های / نشان داده شده است که مصرف ۵ فسفات، موجب کاهش ۳۱ درصدی منیزیم تبدلی و افزایش محصول پنبه می‌شود. با توجه به چنین نتایجی، در برخی حذف شده است SAR منابع منیزیم از رابطه محاسبه.

بررسی نرخ رهاسازی پتاسیم در محلول‌های متفاوت توسط جلالی (۲۰۰۸) نشان داد که میزان پتاسیم رهاسازنده با در هر نسبت جذبی سدیم Ca/Mg محلول و نسبت SAR رابطه عکس دارد. در این تحقیقات حداکثر رهاسازی در مشاهده شده Ca/Mg کمتر و نسبت‌های کوچک تر SAR است. آپروویچ و همکاران (۱۹۸۱) اثرات منفی منیزیم تبدلی بر تخریب ساختمان خاک را بررسی کرده و نشان دادند که در خاک‌های آهکی، اثر منیزیم تبدلی، به دلیل انحلال آهک به شدت کاهش می‌یابد.

اثر نسبت Ca/Mg بر گیاهان از چندین دهه پیش شناخته و نشان داده شده است که محلول‌هایی با غلظت‌های کوچکتر از یک Mg/Ca مانند آب دریا قوی‌تر شده، باعث کاهش عملکرد گیاهان می‌شود (کی و همکاران، ۱۹۶۲). مارکار و ترمات (۱۹۹۰) گزارش نمودند در اوکالیپتوس، نمک‌های منیزیمی بیشتر از نمک‌های سدیمی رشد ریشه را محدود می‌کند که این اثر با کاهش غلظت کلسیم ریشه همراه است. در مقابل، کمبود منیزیم ناشی از زیادی کلسیم نیز در برخی گیاهان مشاهده شده است.

Ca^{2+} در جذب به وسیله ریشه با $2+$ Mg رقابت زیادی دارد و جایگاه‌های موجود در غشاء پلاسمایی ریشه تمایل کمتری به $2+$ Mg به طور کامل هیدراته نسبت به $2+$ Ca دارند (مارشور، ۱۹۹۵) نشان داده است که غلظت‌های بالای Ca^{2+} در محیط رشد معمولاً همراه با افزایش Ca^{2+} برگ و کاهش $2+$ Mg آن است.

نتایج آزمایش دیگری توسط فرانکلین و همکاران (۱۹۹۱) نشان داده است که عملکرد دانه گندم در مقایسه با کاه بیشتر تحت تاثیر افزایش نسبت منیزیم به کلسیم قرار می‌گیرد. ما و همکاران (۲۰۰۸) نیز گزارش نمودند زیادی منیزیم با درجات متفاوتی جوانه زنی سویا و ذرت را تحت تاثیر خود قرار می‌دهد، ولی اثرات منفی آن بر رشد ریشه و ساقه در مراحل اولیه رشد بیشتر است. در خاک آهکی، ۶۵ درصد - بیش از $50 Mg/Ca$ هر گاه نسبت، Mg ناشی از زیادی Ca باشد، عملکرد به دلیل کمبود افزایش می‌یابد. با عنایت به موارد فوق این گونه استنباط Ca/Mg می‌شود که استفاده از آب آبیاری دارای نسبت کوچکتر از یک، به ویژه در شرایط شور باید با احتیاط صورت گیرد.

کاهش سطح سفره‌های آب زیر زمینی در اغلب مناطق کشور همراه با کاهش کیفیت آب است. برغم این مساله، استفاده از این آب، ها، به دلیل کمبود منابع آب، ضروری است. افزایش

غلظت منیزیم و کاهش نسبت کلسیم به منیزیم در بسیاری از این آبها، در دراز مدت می‌تواند روی کیفیت خاک‌های کشور و در نهایت تولید محصولات کشاورزی اثر نامطلوبی داشته باشد، از این نظر تحقیق در این زمینه از دیدگاه اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی دارای اهمیت بسیار زیادی است. بر این اساس، در این تحقیق و به عنوان اولین قدم، شناسایی و تعیین پراکنندگی منابع آب دارای منیزیم بالا و یا نسبت پایین کلسیم به منیزیم، مورد توجه و بررسی قرار گرفت.

روش تحقیق

به منظور بررسی وضعیت نسبت Ca/Mg در آبهای آبیاری کشور، نتایج تجزیه آب ۱۱ استان کشور، که منابع آب و خاک آنها دارای مشکل شوری است، جمع‌آوری شد (داده‌ها مربوط به بازه زمانی ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۰ می‌باشد).

این اطلاعات در برگیرنده بیش از ۶۰۰۰ تجزیه آب آبیاری و غلظت EC است. اطلاعات اصلی مورد بررسی شامل Na^{+} یون‌های Ca^{2+} ، Mg^{2+} است. در برخی از استان‌ها، مجموع کلسیم و منیزیم اندازه‌گیری SAR برای محاسبه برای Ca/Mg شده بود، بنابراین امکان محاسبه نسبت آب‌های $u1570$ آبیاری این استان‌ها وجود نداشت. برای هر استان، نتایج به صورت تصادفی از نمونه‌های آب آبیاری ارسالی به آزمایشگاه‌های بخش خاک و آب مراکز تحقیقاتی استخراج شد. در مورد استان‌های سمنان و کرمان از داده‌های شرکت آب منطقه‌ای نیز استفاده شد. محاسبه SPSS پارامترهای آماری با استفاده از نرم افزار شد. برای درک بهتر تغییرات این پارامترها، مشخصات آماری آن‌ها به طور جداگانه برای هر استان نیز محاسبه شد. در هر گروه شوری Ca/Mg افزون بر این، تغییرات میانگین نیز به طور جداگانه بررسی شد. پس از بررسی وجود همبستگی بین پارامترها، روابط رگرسیون خطی نیز محاسبه شد.

نتایج و بحث

داده‌های آزمایشگاهی حاصل از اندازه گیری غلظت یون‌های کلسیم، منیزیم و سدیم و همچنین هدایت الکتریکی و نسبت جذب سدیم در نمونه‌های آب آبیاری به تفکیک استان‌ها و مناطق مورد بررسی ارائه شده است.

در کلیه استان‌های مورد بررسی، آب‌های آبیاری با نسبت‌های کوچکتر از یک با درصدهایی متفاوت، وجود دارد. Ca/Mg بیشتر اطلاعات، مربوط به سه استان کرمان، یزد و سمنان، مناطق اصلی کاشت پسته، با غلظت‌های بالای یون‌های کلسیم، منیزیم و سدیم است. در این مناطق، بهره‌برداری از پسته با استفاده از آب‌های شور و با اعمال آبشویی زیاد ممکن شده است. این امر موجب تأثیرپذیری زیاد ویژگی‌های محلول خاک و فاز تبادلی از ویژگی‌های آب آبیاری می‌شود. در این استان‌ها، به‌طور میانگین ۴۶ درصد از منابع آبی مورد استفاده کوچکتر از یک م باشد. در بیش از Ca/Mg دارای نسبت ۶۰ درصد نمونه‌های آب آبیاری رفسنجان، به‌عنوان یکی از کوچکتر از Ca/Mg مناطق اصلی کاشت پسته کشور، نسبت یک است. چنین داده‌هایی نشان می‌دهد که اثر کاربرد دراز مدت این آب‌ها بر خاک و باغات پسته باید به دقت مورد توجه قرار گیرد.

علاوه بر نسبت یونها، نکته مهم دیگری که با توجه به شوری آب آبیاری باید مورد توجه قرار گیرد، غلظت زیادتر یون‌ها و SAR بیشتر در آنهاست. در این شرایط، امکان بروز مشکلات ناشی از زیادی منیزیم بالاتر است. بررسی داده‌های آماری نشان می‌دهد که غلظت کلسیم و منیزیم در آب‌های آبیاری کشور دارای تغییراتی گسترده است، به‌طوری که غلظت یون کلسیم از ۰/۳ تا ۸۵ و غلظت یون منیزیم از ۰/۱ تا ۹۴ میلی‌اکی والان بر لیتر تغییر می‌کند. برغم دامنه گسترده غلظت این دو یون، میانگین غلظت آن‌ها به یکدیگر بسیار نزدیک می‌باشد (۹/۲۵ برای کلسیم و ۹/۳

برای منیزیم). بر این اساس چنان‌چه شاخص نسبت کلسیم به منیزیم برای میانگین غلظت آنها محاسبه شود، عددی بسیار نزدیک به یک (۰/۹۹۵) می‌شود و مشکل ناشی از زیادی منیزیم در آب‌های آبیاری را نشان نمی‌دهد. از طرف دیگر، محاسبه فراوانی نسبت‌های مختلف Ca/Mg نشان می‌دهد که در حدود ۵۴/۵ درصد از نمونه‌های آب مورد بررسی دارای نسبت مساوی یا کوچکتر از یک هستند، که نیمی از آنها (۲۵/۱ درصد) دارای نسبت کوچکتر از ۰/۷ می‌باشند.

محاسبات نشان داد که نسبت Ca/Mg در محدوده ۰/۰۸ تا ۳۰ قرار دارد که نشان‌دهنده پراکندگی بسیار زیاد این پارامتر در آب‌های

$$SAR1 = \frac{Na}{\sqrt{Ca+Mg}} \quad (1)$$

یونهای کلسیم و منیزیم در خاک مشابه یکدیگر است. مقادیر SAR محاسبه شده نشان داد که اگر چه دامنه تغییرات آن در نمونه‌های مورد بررسی بسیار گسترده (۰/۲ تا ۴۰/۹) است، اما میانگین آن، ۵/۷، نسبتاً کوچک است لیکن، با توجه به بزرگ‌تر بودن شعاع هیدراته یون منیزیم (۴/۲۸ انگستروم) نسبت به کلسیم (۴/۱۲) و سدیم (۳/۵۸)، همیشه این نگرانی وجود داشته است که چنانچه غلظت منیزیم در محلول خاک و در نتیجه در فاز تبادلی افزایش یابد، موجب تخریب ساختمان خاک

و کاهش نفوذپذیری آن شود (ویشوپسکی و همکاران، ۲۰۰۸ و دونتسوا و نورتون، ۲۰۰۲)، یعنی منیزیم رفتاری شبیه سدیم نشان خواهد داد نه مشابه کلسیم. بدین دلیل، استفاده از آب‌هایی با نسبت کلسیم به منیزیم کوچکتر از یک، به‌ویژه همراه با غلظت زیاد سدیم، می‌تواند موجب کاهش کیفیت خاک شود (ژانگ و نورتون، ۲۰۰۲). بر این اساس، برخی از محققین پیشنهاد کرده‌اند که از معادله ۲ برای بررسی خطر سدیم استفاده شود (ویشوپسکی و همکاران، ۲۰۰۸ و سامنر، ۲۰۰۰).

استفاده از رابطه (۲) موجب می‌شود که میانگین SAR محاسبه شده از ۵/۷ (محاسبه

آبیاری مورد بررسی (۶۲۲۷ داده) است. سدیم یون مهم دیگری است که غلظت آن در نمونه‌های آب مورد مطالعه (۶۱۲۷ نمونه) بررسی شد. نتایج نشان می‌دهد میانگین غلظت این یون (۲۵/۶) میلی‌اکی والان گرم در لیتر) حدود ۲/۸ برابر میانگین غلظت یون‌های کلسیم و منیزیم است و در دامنه بسیار وسیع‌تری قرار دارد (۰/۰۵ تا ۲۴۳ میلی‌اکی والان گرم در لیتر). به منظور ارزیابی خطر ناشی از غلظت زیاد یون سدیم در آب آبیاری بر روی خصوصیات کیفی خاک نسبت جذب سدیم با استفاده از رابطه (۱) محاسبه شد. در این رابطه فرض شده است که رفتار

$$SAR2 = \frac{Na}{\sqrt{Ca}}$$

شده به وسیله رابطه (۱) به ۸/۳ افزایش یابد. به عبارت دیگر، این معادله خطر ناشی از زیاد بودن یون سدیم در آب آبیاری را بیشتر از رابطه (۱) برآورد می کند. بنابراین، محدودیت بیشتری برای استفاده از آب های آبیاری قایل می شود. اختلاف SAR محاسبه شده با روابط (۱) و (۲) برای نمونه های آب مختلف متفاوت بوده و به طور طبیعی تابعی از غلظت یون های کلسیم، منیزیم و سدیم است. ولی به طور کلی، متوسط اختلاف برای نمونه هایی که دارند، در حدود دو برابر نمونه هایی است که در Ca/Mg > ۱ دارند، در حدود دو برابر نمونه هایی

بیش از ۱۰ درصد نمونه ها، نسبت کلسیم به منیزیم کمتر از ۵ دارند که باید از لحاظ اثرات مخرب آن مورد بررسی قرار گیرند.

توزیع نسبت کلسیم به منیزیم در گروه های مختلف شوری نیز مورد بررسی قرار گرفت. روابط همبستگی بین شوری و پارامترهای اندازه گیری شده در نمونه های مورد بررسی نشان دهنده این موضوع است که در بیشتر نمونه ها، یون سدیم فراوان ترین کاتیون موجود است. این فراوانی با افزایش شوری بیشتر شده و تا ۹۰ درصد مجموع کاتیون ها را یون سدیم تشکیل می دهد.

به منظور بررسی اثر سدیم، کلسیم و

معنی داری بهبود نبخشید. از طرف دیگر این نتایج نشان می دهد که با داشتن میزان شوری خاک نمی توان در مورد نسبت کلسیم به منیزیم آب آبیاری اظهار نظر نمود و یا با داشتن میزان کلسیم میزان منیزیم را برآورد کرد. همچنین تفاوتی بین مدل پیش بینی شوری بدست آمده با مجموع کاتیون ها و مدل چند متغیره مشاهده نشد.

در مدل خطی چند متغیره، ورود هر کدام از پارامترها به درون مدل به طور معنی داری توانایی پیش بینی شوری را بهبود بخشید.

نتیجه گیری

۱. داده های تجزیه آب های آبیاری در ۱۱ استان کشور نشان داد که شوری و غلظت یونهای سدیم، کلسیم، و منیزیم دامنه گسترده دارد.

۲. نتایج نشان داد که در حدود ۵۵ درصد از نمونه های آب مساوی یا کوچکتر از یک است. Ca/Mg، مورد بررسی با گروه های شوری رابطه ای ندارد. یعنی Ca/Mg

۳. نسبت از روی میزان شوری خاک نم بتوان در مورد نسبت کلسیم به منیزیم آب آبیاری اظهار نظر نمود و یا با داشتن میزان کلسیم، میزان منیزیم را نمی توان برآورد کرد. پس اندازه گیری هر دو این یون ها به منظور تفسیر نتایج تجزیه آب ضروری است.

۴. افزایش غلظت منیزیم در محلول خاک موجب افزایش غلظت آن در فاز تبادل می گردد، افزایش منیزیم، تبادلی، به ویژه در مقادیر بالای SAR می تواند موجب تخریب ساختمان خاک و کاهش نفوذپذیری آن از یک طرف و به هم خوردن تعادل تغذیه ای گیاهان از طرف دیگر شود.

منیزیم در تغییرات شوری روابط رگرسیونی بین متغیرها بررسی شد. در مرحله اول، رابطه خطی ساده بین شوری و هر یک از کاتیون ها و همچنین مجموع آن ها محاسبه شد. نتایج نشان داد که با استفاده از پارامترهای فوق م بتوان شوری آب آبیاری را تخمین زد و بیشترین همبستگی، به ترتیب بین شوری با مجموع کاتیون ها و میزان سدیم است. اگر چه با داشتن میزان کلسیم و یا منیزیم می توان حدود ۶۶ درصد از تغییرات ۵۸۸ u شوری آب آبیاری را پی شیبینی نمود، لیکن استفاده از هر دو پارامتر در یک مدل، این توانایی را به طور

است که در آنها این نسبت بالاتر از یک است (۳/۳ در مقابل ۱/۶).

پراکنش داده ها در گروه های مختلف درصدی نشان می دهد که ۵۰ درصد داده ها دارای شوری کمتر از ۳/۱۳ دسی زیمنس بر متر و Ca/Mg کوچکتر از یک و SAR کمتر از ۴/۸ است.

بیشترین فراوانی، مربوط به نسبت کلسیم به منیزیم کوچکتر از یک است. ۲۰ درصد داده ها شوری بالاتر از شش دسی زیمنس بر متر دارند که بیشتر مناطق کاشت پسته در این محدوده شوری قرار می گیرند. از طرف دیگر،

چرا ششمین نمایشگاه امسال در دانشگاه تهران برگزار شد شاخص‌های راهبرد ششمین نمایشگاه تکنولوژی زیرساخت‌های کشاورزی

بیشتری پیدا کنند. در نهایت، راهبرد اصلی برگزاری ششمین نمایشگاه تکنولوژی زیرساخت‌ها در محل بزرگترین دانشکده کشاورزی کشور جلب توجه اساتید به توانایی‌های موجود کشور در عرصه سامانه‌های نوین آبیاری بود تا در نهاد‌های دولتی و فرادست، همانند مشاوره به مجلس و یارگان‌های برنامه‌ریز در جهت تامین اعتبارات و تخصیص بودجه‌ها برای این بخش از طریق شورای عالی آب، با اطمینان بیشتر سخن بگویند و دفاع کنند زیرا همگان به خوبی می‌دانند که پیشرفت حاصل شده در ساخت و طراحی تجهیزات آبیاری و اجرای پروژه‌ها توسط کشاورزان، متکی به اعتبارات دولتی و حمایت‌های قابل توجهی است که طی ده سال گذشته برای استفاده بهینه از آب کشاورزی اختصاص یافته است و از آنجا که اساتید دانشگاه علاوه بر تدریس در لایه‌های مختلف ساختار دولتی و نهادهای تصمیم‌گیر و تصمیم‌ساز فعالیت و کار می‌کنند، بدون تردید نمایش این توانمندی در عرصه دانشگاه به آنان جرأت می‌دهد که بر سمت و سوی تخصیص تسهیلات و اعتبارات تاثیر مثبت بگذارند و این دستاورد به سادگی در یک فضای نمایشگاهی که عمدتاً بر فعالیت‌های بازرگانی تاکید دارد حاصل نمی‌شد.

امید آنکه شرایط تامین بودجه و اعتبارات برای آب کشاورزی کشور در سال دیگر به گونه‌ای باشد که هفتمین نمایشگاه را در یک فضای نمایشگاهی و با هدف رونق بازرگانی بیشتر برگزار کنیم.

حجت‌اله انصاری (جابری)

آنچه امسال با عنوان «همایش علمی و نمایش توانمندی‌های تکنولوژی زیرساخت‌های کشاورزی» بارویکر دسامانه‌های نوین آبیاری در دانشکده پردیس کشاورزی دانشگاه تهران برگزار گردید، در واقع تلاشی متفاوت برای ایجاد ارتباطی مضمونی میان صنعت و مراکز آکادمیک و دانشگاهی بود که سالیان متمادی است برنامه‌ریزان دلسوز و مسئول کشور را بر آن داشته است تا شکلی عملی و اجرایی برای تحقق آن پیدا کنند. به واقع گسست تاریخی میان علوم پایه و دانش نظری با صنایع مرتبط و فاصله نه‌چندان نزدیک این دو، برگزار کنندگان این نمایشگاه که اکنون دیگر با عنوان «نمایشگاه تکنولوژی زیرساخت‌های کشاورزی» شناخته می‌شود را بر آن داشت رابطه‌ای میان مسئولان دولتی مرتبط، سازندگان و صنعتگران و اساتید دانشگاه برقرار سازند. هدف نهایی این بود که در گام نخست، دانشجویان و اساتید دانشگاه در عرصه یک کارگاه بزرگ (Wor-shop) پیشرفت صنایع و فن‌آوری‌های کشاورزی به ویژه تجهیزات آبیاری، که طی سال‌های اخیر به پیشرفت‌های خوبی نائل آمده‌اند را از نزدیک مشاهده کنند و زمینه‌های ارتباطی عمیق‌تری میان سازندگان، دانشجویان و اساتید برای ارتقاء ساخته‌ها ایجاد شود، دوم، سازندگان به نوبه خود توانایی‌های فنی و طراحی مهندسی به دست آمده را برای مراکز علمی و آکادمیک آشکار و در صورت لزوم مطالعات و تحقیقاتی در زمینه نوآوری را به آنان واگذار کنند و در گام سوم اینکه، مسئولان اجرایی مرتبط با موضوع نمایشگاه که علاوه بر حمایت معنوی جدی حضوری فعال در نمایشگاه داشتند با دانشگاهیان انس و الفت

پروتئین و اهمیت آن برای گاوهای شیری

قسمت اول

ترجمه: شریف خدامرادی کارشناسی ارشد تغذیه نشخوارکنندگان

شکمبه متخصصین تغذیه جیره گاوهای شیری را بر اساس نیاز به پروتئین خام بالانس مینمایند. پروتئین خام بر اساس یک روش ساده محاسبه میشود (نیتروژن خوراک $\times 6.25$). نیاز گاو شیری به پروتئین خام بستگی به وزن دام، میزان تولید شیر و وضعیت فیزیولوژیکی آن دارد. یک گاو با وزن زنده ۵۹۱ کیلوگرم و تولید روزانه ۴۱ کیلوگرم شیر با چربی ۳/۵ درصد روزانه نیازمند ۴۰۵ گرم پروتئین برای تامین نیاز نگهداری خود و ۳۴۴۰ گرم برای تولید شیر (مجموعاً ۳۸۴۵ گرم) است. اگر این گاو روزانه ۲۳ کیلوگرم ماده خشک مصرف نماید باید میزان پروتئین جیره ۱۶/۹ درصد باشد. در ابتدای شیردهی نیاز به پروتئین ۱۰-۵ درصد بیشتر است.

مکمل پروتئینی

در روده سه منبع تامین اسید آمینه وجود دارد: منبع اول و اصلی، میکربهای هستند که از شکمبه عبور کرده و وارد روده شده‌اند. در یک مطالعه انجام شده میزان پروتئین خام موجود در بدن باکتریها ۳۹-۵۶ درصد ماده خشک بدن تعیین گردید. نیتروژن اسید آمینهای

با توجه به پیچیدگی اکوسیستم شکمبه از مدتها قبل متخصصین تغذیه در فکر بالانس پروتئین خام جیره و به ویژه اسیدهای آمینه بود‌هاند. احتیاجات شکمبه‌های پروتئین بر اساس نیاز به پروتئین محلول و پروتئین قابل تجزیه محاسبه میشود.

احتیاجات پروتئین

پروتئین زنجیرهای است که از ۵۰ یا بیشتر از ۵۰ اسید آمینه تشکیل شده است. اسید آمینه برای تامین احتیاجات نگهداری گاو، رشد استخوان و ماهیچه، رشد جنین و تولید شیر لازم است. ما میدانیم که گاو به اسید آمینه نیاز ضروری داشته و باید جیره را برای اسیدهای آمینه بالانس کرد. متخصصین تغذیه برای بالانس اسیدهای آمینه جیره به چند دلیل با مشکلاتی مواجه بود‌هاند. نخست اینکه تعیین میزان اسید آمینه تولید شده توسط میکربها در شکمبه مشکل است. ثانیا میزان پروتئین جیره که از شکمبه فرار میکند نامشخص است. امروزه مدل‌های پیشرفته رایانه‌ای تا حدودی توانسته‌اند برای رفع این مشکلات راهگشا باشند. با توجه به پیچیدگی اکوسیستم

قرار دادن کیسه‌های مذکور در شکمبه از طریق فیستوله اندازه‌گیری میشود.

یا پروتئین غیر قابل تجزیه (RUPORUIP) یا پروتئین فرعی یا پروتئین فرار

- ۱- تمام پروتئینی است که در شکمبه تجزیه نمیشود.
- ۲- شامل پروتئینی است که در سراسر روده کوچک برای جذب در دسترس است.

RUP و RDP به دو شکل بیان میشوند، گاهی اوقات به شکل درصدی از ماده خشک خوراک یا جیره بیان میشود اما در بیشتر اوقات به صورت درصدی از پروتئین خام در خوراک بیان میشود. به عنوان مثال اگر خوراک دارای ۲۰ درصد پروتئین خام و ۸ درصد (بر اساس ماده خشک) پروتئین محلول باشد ۸ درصد پروتئین محلول در خوراک معادل ۴۰ درصد کل پروتئین خام جیره می‌باشد.

- پروتئین غیر قابل دسترس (ADF-CP) یا پروتئین باند شده برای دام قابل استفاده نیست.
- ۱- برای دام قابل استفاده نیست.
  - ۲- در اثر حرارت دیدن شدید پروتئین به وجود می‌آید
  - ۳- بخشی از RUP به حساب می‌آید
  - ۴- با جوشاندن در شوینده اسیدی اندازه‌گیری می‌شود.

ادامه در شمارگان آینده

۶۷ درصد پروتئین باکتریایی را تشکیل میدهد. دومین منبع، پروتئین خوراک است که از هضم در شکمبه گریخته و وارد روده شده است. سومین منبع، پروتئین اندوژنوس است. پروتئین میکربی ۷۵-۵۰ درصد از کل پروتئین جذب شده در روده را تامین میکند. در تنظیم جیره برای پروتئین، هدف اصلی باید تولید حداکثر پروتئین میکربی باشد و سپس مابقی پروتئین مورد نیاز از طریق مکملهای پروتئینی تامین شود که از تخمیر در شکمبه فرار میکنند. این راهبرد ضمن تامین یک منبع اقتصادی پروتئین، باعث افزایش هضم نشاسته و فیبر و در نتیجه تولید بیشتر اسیدهای چرب فرار به عنوان منبع انرژی می‌شود.

انواع پروتئین

پروتئین محلول:

- ۱- شامل آمونیاک، نیتروژن، نیترات، پپتیدها و بعضی از پروتئینهای حقیقی است.
- ۲- بلافاصله در دسترس میکربهای شکمبه قرار میگیرد.
- ۳- به میزان زیادی در سیلوی یونجه وجود دارد.
- ۴- با مخلوط کردن خوراک با یک محلول بافر به مدت یک ساعت اندازه‌گیری میشود.
- ۵- بخشی از RDP است.

پروتئین قابل تجزیه (DIPORRDP)

- ۱- شامل پروتئینهای حقیقی است که به تدریج در شکمبه هضم میشود.
- ۲- از طریق آنزیم یا قرار دادن خوراک در کیسه‌های دارکون و

از منابع طبیعی و کاهش ضایعات در تولید و فرآوری محصولات کشاورزی افزایش یابد.

در نگاهی اجمالی مهم ترین سیاست های متخذه به شرح زیر قابل جمع بندی است:

- استفاده از ظرفیت فارغ التحصیلان کشاورزی و منابع طبیعی و توسعه بخش خصوصی در خدمات نوین

- نوسازی و بازسازی ادوات، تجهیزات و ماشین ها در بخش کشاورزی

- برقراری و توسعه سازوکار لیزینگ ماشین آلات کشاورزی

- افزایش تولیدات کشاورزی در محیط های کنترل شده

- افزایش ضریب تبدیل آب به محصولات کشاورزی (زراعی و باغی)

- تولید و استفاده بذور مقاوم و پرمحصول و با کیفیت

- تعیین الگوی کشت بهینه در راستای افزایش بهره وری عوامل

و نهاده های تولید

- اصلاح ساختار جمعیت دامی و ایجاد تعادل متناسب با منابع

و نظام بهره برداری

- ارتقاء سطح مدیریتی واحدهای تولیدی در راستای بهبود

بهره وری

- بهسازی و نوسازی جایگاه های دامی در دامداری های سنتی و

بهبود تغذیه دام و طیور

- ارتقاء سطح حاصلخیزی و توان تولیدی خاک های کشاورزی

- استقرار نظام جامع و کارآمد آمار و فناوری اطلاعات بخش

کشاورزی

- ساماندهی دامداری های روستایی از طریق بهبود وضعیت

تغذیه، اصلاح نژاد، اماکن دامی و بهداشت دام

- بهره برداری بهینه از منابع و کاهش ضایعات در تولید و فرآوری

محصولات کشاورزی

- گسترش مصرف کودهای آلی-زیستی و بهینه سازی کودهای

شیمیایی از قبیل کود آبیاری و چالکود

- توسعه تولید محصولات کشاورزی سالم و ارگانیک

- ایجاد زمینه لازم برای افزایش تولیدات محصولات زراعی

و باغی در واحد سطح و همچنین افزایش تولید محصولات دامی

و آبی

- بهبود شاخص تغذیه و افزایش مصرف سرانه پروتئین

حیوانی

- فراهم کردن زمینه امنیت زیستی-تولیدی دام کشور در راستای

پدافند غیر عامل

توسعه باغات در اراضی شیب دار

-افزایش فرآوری محصولات کشاورزی

-ایجاد زمینه های بازسازی مؤثر ذخایر دام و آبزیان کشور

-اصلاح نژاد دام و طیور با تأکید بر توسعه اصلاح نژاد دام

روستایی

-توسعه خدمات اصلاح نژادی از طریق افزایش مشارکت بخش

خصوصی

-ایجاد ترکیب جمعیتی مناسب و تنوع نژادی و گونه ای دام،

طیور و آبزیان در کشور

-شناسایی، ثبت، حفظ و احیاء منابع ژنتیکی گیاهی و جانوری

-تهیه و تدوین ضوابط و معیارها و استانداردهای تولید

محصولات کشاورزی به منظور رقابت در بازار

-حمایت از ایجاد و توسعه زیرساخت های بازار در بخش

کشاورزی از جمله جاده های دسترسی، انبارهای فنی و چند منظوره

و سردخانه ها، شرکت ها و تشکلهای خصوصی بازاریابی و بازار

رسانی و صادراتی

-توسعه و تنوع بخشی پوشش های بیمه ای در بخش

کشاورزی

-تنوع بخشیدن به ابزارهای حمایت از تولید و تولیدکننده بخش

کشاورزی با توجه به ساختار بازار و ساختار تولید هر محصول

-توسعه نظام های بهره برداری از طریق ایجاد شرکت های تعاونی

تولید، سهامی زراعی و کشت و صنعت

-ساماندهی، بهبود و ارتقای کمی و کیفی دامداری های روستایی

و عشایری

توسعه شرکت های سهامی زراعی، کشت و صنعت ها و

مجتمع های تولیدی (گلخانه ای، دامی و آبی پرور)

به منظور اجرایی کردن اهداف مندرج در سند چشم انداز،

سیاست ها و قانون برنامه پنج ساله پنجم در حوزه کشاورزی، بسته

اجرایی وزارت جهاد کشاورزی با رویکرد مسئله محوری شامل

هفت بسته اجرایی فرعی به شرح زیر است:

۱- توسعه تعاون بخش کشاورزی و منابع طبیعی

۲- آمار و فناوری اطلاعات کشاورزی

۳- منابع طبیعی

۴- خدمات بهداشتی دامی و گیاهی

۵- تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

۶- تولید محصولات کشاورزی

۷- زیربنایی و عشایر

برنامه های عملیاتی ذیل هر یک از بسته های اجرایی فرعی در

جداول پیوست آمده است

بانک کشاورزی در صحنه‌های حمایت از تولید، اقتصاد و بازرگانی بخش کشاورزی

افزایش تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی

مدیرعامل بانک کشاورزی گفت: تسهیلات پرداختی این بانک در سال جاری حدود ۱۰ تریلیون ریال افزایش می‌یابد. دکتر "محمد طالبی"، تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی برای فعالیت‌های مختلف بخش کشاورزی را در سال گذشته افزون بر ۷۰ تریلیون ریال اعلام کرد و افزود: پیش‌بینی می‌شود امسال نیز ۸۰ تریلیون ریال تسهیلات توسط این بانک به بهره‌برداران بخش کشاورزی پرداخت شود.

به گفته طالبی، حدود ۷۰ درصد تسهیلات بانک کشاورزی به فعالیت‌های زراعی، باغبانی و دامداری و دامپروری و ۳۰ درصد باقیمانده نیز به سایر فعالیت‌های بخش کشاورزی اختصاص خواهد یافت.

مدیرعامل بانک کشاورزی همچنین از آمادگی بانک کشاورزی برای تسریع در پرداخت تسهیلات اجرای عملیات آبیاری تحت فشار خبر داد و گفت: با توجه به نامگذاری امسال به نام سال اصلاح الگوی مصرف از سوی مقام معظم رهبری و در جهت صرفه‌جویی در مصرف آب کشاورزی، بانک کشاورزی از تسریع در روند توسعه عملیات آبیاری تحت فشار در سال جاری به صورت کامل حمایت می‌کند.

طالبی با بیان آنکه بانک کشاورزی در سال‌های گذشته ۲ تریلیون و ۶۸۰ میلیارد ریال تسهیلات برای اجرای عملیات آبیاری تحت فشار در سطح نزدیک به ۲۶۰ هزار هکتار اراضی کشاورزی پرداخت کرده است، اظهار داشت: اجرای این عملیات در مصرف ۸۰ درصد آب بخش کشاورزی صرفه‌جویی ایجاد می‌کند.

مدیرعامل بانک کشاورزی با اشاره به مصرف بخش عمده‌ای از آب‌های استحصالی در کشور توسط بخش بهبود

بهبود مدیریت در آب بخش کشاورزی به اصلاح الگوی مصرف در کشور کمک خواهد کرد. کشاورزی تصریح کرد به گفته طالبی، به دلیل اهمیت و حساسیت موضوع آب در کشور، باید بر روی مصرف این مایع حیاتی در بخش کشاورزی تمرکز بیشتری صورت گیرد و در این خصوص، بانک کشاورزی در سال جاری آماده است ۳۰۰ هزار هکتار اراضی کشاورزی را با پرداخت تسهیلات و تلفیق آن با اعتبار سه تریلیون ریالی دولت زیر پوشش عملیات آبیاری تحت فشار قرار دهد.

مدیرعامل بانک کشاورزی با اشاره به تشکیل کارگروهی در بخش کشاورزی برای اصلاح الگوی مصرف، گفت: بانک کشاورزی آماده است تسهیلات مورد نیاز برای طرح‌های تایید شده در وزارت جهاد کشاورزی را به منظور اجرای عملیات آبیاری تحت فشار با سرعت پرداخت کند.

طالبی اظهار داشت: دولت امسال در مجموع حدود ۱۰ تریلیون ریال اعتبار مقابله با خشکسالی برای اجرای طرح‌های مختلف آب از جمله آبخوانداری، آبخیزداری، اجرای آب‌بندان‌ها، آبیاری تحت فشار و... در بودجه لحاظ کرده است که بانک کشاورزی نیز می‌تواند معادل همین میزان اعتبار، تسهیلات برای اجرای طرح‌های یادشده اختصاص دهد. به گفته این مقام مسئول، تحقق این موضوع می‌تواند کمک بزرگی برای گسترش مدیریت نوین آب در بخش کشاورزی محسوب شود.

مدیر شعب بانک کشاورزی تهران خبر داد:

تخصیص ۶۰ درصد بودجه ۹۱ بانک کشاورزی به

بهره‌برداران

مدیر شعب بانک کشاورزی تهران با بیان اینکه بانک کشاورزی موظف است تا پایان سال جاری حدود ۱۸۰

۱۳ درصد است و برنامه ریزی شده است که طرح های بزرگ بخش کشاورزی از این منابع بهره مند شوند.

طالبی با بیان اینکه تاکنون حدود ۶۲۴ طرح بزرگ برای استفاده از این منابع شناسایی شده است، گفت: این طرح ها معمولاً در سطح بزرگ هستند که برای اجرای آنها بیش از یک میلیارد تومان هزینه می شود و اغلب به صورت کشت صنعتی هستند.

طالبی پیش بینی کرد که برای اجرای این تعداد طرح یک هزار و ۸۷۰ میلیارد تومان منابع مورد نیاز باشد که بر اساس اولویت بندی ستادهای استانی به طرح های معرفی شده پرداخت می شود.

مدیر عامل بانک کشاورزی در پاسخ به اینکه چه مدت برای پرداخت این تسهیلات زمان لازم است، گفت: معمولاً پروژه های بزرگ زمان بر است، اما تلاش می شود که طی چند ماه آینده با توجه به تأکیدات ریاست جمهوری، منابع پیش بینی شده صندوق به طرح های بخش کشاورزی اختصاص یابد.

طالبی گفت: قرارداد ۷۰۰ میلیارد تومانی صندوق توسعه ملی و بانک کشاورزی روز گذشته امضا شد و منابع آن بعد از رد و بدل شدن قرارداد واریز می شود.

وی گفت: از ۶۲۴ طرح شناسایی شده، ۲۰۹ طرح در حوزه دام و طیور، ۲۱ طرح در حوزه شیلات ۱۲ در حوزه آب و خاک، ۴ طرح در حوزه مکانیزاسیون، ۵۹ طرح در حوزه زراعت و باغداری و ۳۱۹ طرح در حوزه صنایع کشاورزی است.

مدیر عامل بانک کشاورزی پیش بینی کرد، با اجرای طرح های بزرگ از محل اولین اعتبار صندوق توسعه ملی ۲۲ هزار شغل در کشور ایجاد شود.

وی گفت: این طرح ها به مرحله تصویب رسیده و به محض اینکه پول صندوق توسعه ملی به بانک کشاورزی واریز شود، پرداخت ها هر چه سریعتر انجام می شود.

مدیر عامل بانک کشاورزی گفت: همه طرح های پیش بینی شده از محل اعتبار ۷۰۰ میلیارد تومان صندوق توسعه ملی در نهایت طی دو ماه آینده به مرحله انعقاد قرارداد رسیده و اجرا می شوند.

هزار میلیارد ریال اعتبار به پروژه های عمرانی و کشاورزی اختصاص دهد، گفت: با توجه به اینکه بانک کشاورزی تنها منبع تأمین کننده مالی صنعت کشاورزی به شمار می رود، باید ۹۰ درصد امکانات و تسهیلات خود را به توسعه این بخش اختصاص دهد تا بتواند نخستین حامی کشاورزان باشد.

مسعود جلالیان افزود: بانک کشاورزی علاوه بر همگام بودن با کشاورزان، سعی دارد تا جایگاه مناسبی در میان سایر بانک ها و ارائه دهندگان خدمات داشته باشد، چرا که بانک کشاورزی با متحمل بودن به سیستم یکپارچه بانکی همانند سایر مراکز از ساختار مشابهی برخوردار است.

وی تصریح کرد: این بانک در بحث بانکداری الکترونیک نیز جایگاه ارزنده ای دارد که می توان به سیستم یکپارچه مهر گستر به عنوان نخستین بانک اجرایی این خدمات اشاره کرد.

مدیر شعب بانک کشاورزی تهران ادامه داد: بر اساس سیستم مهر گستر تمامی شعب بانک کشاورزی، قابلیت ارائه کلیه خدمات بدون حضور فیزیکی در شعبی خاص را دارا هستند که بر همین اساس شهر و ندان می توانند از تمامی سرویس ها و خدماتی را که در شعب خود دریافت می کنند، در کلیه شعب نیز بهره مند شوند.

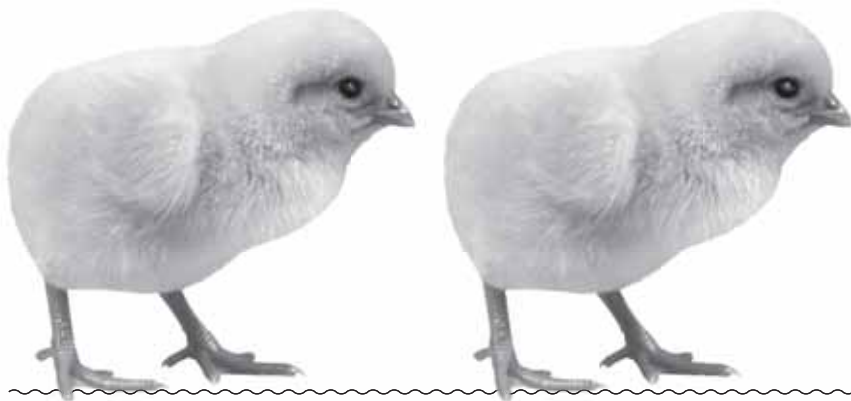
جلالیان خاطر نشان کرد: در حال حاضر پنج میلیون کشاورز سهامدار بانک کشاورزی هستند و بیش از ۹۰ درصد تسهیلات این بانک به کشاورزان اختصاص می یابد.

ایجاد ۲۲ هزار شغل با اعتبار ۷۰۰ میلیارد تومانی صندوق

توسعه ملی

مدیر عامل بانک کشاورزی گفت: نخستین مرحله پرداخت تسهیلات ریالی از صندوق توسعه ملی به بخش کشاورزی که در بودجه سال ۱۳۹۱ پیش بینی شده بود، با عقد قرارداد بین بانک کشاورزی و صندوق توسعه ملی کلید خورد.

مدیر عامل بانک کشاورزی افزود: بر اساس این قرارداد ۷۰۰ میلیارد تومان از منابع صندوق توسعه ملی به صورت ریالی در اختیار بانک کشاورزی قرار می گیرد که نرخ تسهیلات

بارکج به مقصد نمی‌رسد فروش ۵۰ هزار تن کنجاله سویا در بازار آزاد، شبهه یا واقعیت؟

جدید صورت گرفت حرف و حدیث‌هایی به گوش می‌رسد، مرغداران و بسیاری از مدیران تشکل‌های مرغداری از این محموله که «سبده حمایتی» نامیده می‌شود به عنوان «سبده رفاقتی» یاد می‌کنند، منظور آنان این است که ضابطه‌مندی در توزیع این رانت دولتی در همه استان‌های کشور رعایت نشده است و بعضی تشکل‌ها، حسب ارتباطات در قالب‌های مختلف از چند جا حواله دریافت کرده‌اند. از سوی دیگر شاهد هستیم این حواله‌ها که به نام مرغداران صادر شده در مواردی به کام سمنارهای غیر ضروری بی‌محتوا با حواشی بسیار و سفرهای گردشگری فروخته و به عبارتی، رقم اندکی که از محل فروش این نهاد در اختیار اتحادیه‌ها برای اداره امور آنان از جمله آموزش و ترویج قرار گرفت بعضاً به درستی هزینه نشده است، از سوی دیگر، بنابر توافق‌هایی که در جلسات صورت گرفته قرار بوده است که حواله، فقط برای اتحادیه سراسری مرغداران گوهشتی، اتحادیه دامداران ایران و اتحادیه عشایری صادر و از طریق این سه تشکل به صورت متمرکز و هماهنگ توزیع شود. اما گویا حسب اعمال نفوذ، حواله‌هایی نیز

سوی مدیران این اتحادیه را به طور کنایه‌آمیز یادآور شد تا شاید هوشیار شوند و آنچه انجام می‌دهند را متوقف سازند، اما گویا تفرعن و غرور دست‌یابی به «گندم دامی ارزان قیمت دولتی» بیش از مقدار سهمیه و از چند جا، چشم و گوش این مدیران را از دیدن اشاره یا شنیدن کنایه‌های مطبوعاتی پر کرده و کار به آنجا کشید که حتی وساطت وزیر جهاد کشاورزی نیز برای روشن شدن وضع کنونی مدیران دستگیر شده این اتحادیه تاکنون بی‌نتیجه مانده است. مجله دامپروان حسب رسالتی که برای خود در عرصه حمایت از مرغداران و تشکل‌های آنان قائل است ضمن اشاره به خطراتی که این صنعت را تهدید می‌کند به موقع و حسب ضرورت از آنان در مقابل اتهامات بی‌روا و جو سازی‌های ویران‌کننده دفاع می‌کند اما در آذرماه سال گذشته یعنی قریب یکسال پیش طی مطلبی با عنوان «گندم دامی ارزان قیمت دولتی سرآغاز مناقشات و رانت جوئی‌های جدید در صنعت مرغداری» مندرج در صفحه ۳۳ مجله شماره ۱۱۹ چنین نوشتیم: «... شاهد هستیم در «عرصه توزیع گندم دامی ارزان قیمت دولتی» که در راستای حمایت از تولیدکنندگان برای تطبیق با شرایط

اخیراً خبری از سوی مرغداران یکی از استان‌های کشور دریافت کردیم که مدیرعامل و اعضای هیات مدیره اتحادیه آن استان دستگیر و گرچه تاکنون اتهام منتسب به آنان، به طور واضح و روشن از سوی نهادهای قضایی یا غیر آن آشکار و اعلام نشده است ولی اکثراً گمان می‌کنند که به خاطر جابجایی ناگزیر و در عین حال غیرقانونی موضوع جنجال برانگیز «کنجاله سویا» یا «گندم دامی ارزان قیمت با نرخ دولتی» باشد که البته می‌تواند به عنوان مستمسکی برای تسویه حساب‌های دیگر به کار رود.

با اینکه خبر دهنده، از نارضایتی بعضی از مرغداران در مورد نحوه توزیع غیر منصفانه کنجاله سویا و سایر نهادهای بانرخ دولتی در این استان نیز سخن به میان آورد ولی در مجموع این رخداد را به زبان مرغداران ارزیابی می‌کردم و می‌گفتم، در شرایط نبود اتحادیه، مرغداران نگران تامین به موقع محموله‌های بعدی نهادهای خود هستند. واقعیت این است که مجله دامپروان نیز حسب شنیده‌ها و به استناد نامه‌ای محرمانه از سوی یک شرکت وابسته به دولت سال گذشته (بدون ذکر نام)، موضوع بعضی تخلف‌های انجام گرفته از

درج کردیم که باشماتت و کنایه طی هفته گذشته و با اشاره به اتفاقی که برای این اتحادیه رخ داده است بیان می کردند: بهتر است حالا بنویسید «مرغداران در بند و قس علیهذا و آتش توپخانه وارد کنندگان و انحصارات»! آنان می گفتند و اصرار داشتند که «مشاهده کنید؛ مشت نمونه خروار است، پس اتهام فروش ۵۰ هزار تن کنجاله سویا در بازار آزاد چندان هم شبهه نبود و واقعیت داشت». پاسخ، همان مقاله است و لا غیر، این مورد هم به واقع مشخص نیست که چیست؟

هر آینه می تواند تسویه حساب هایی نیز در میان باشد، مجله دامپروان در شماره ۱۲۶ تیرماه، با مقاله ای زیر عنوان «مرغداران بی سنگر و آتش توپخانه وارد کنندگان گوشت مرغ و انحصارات» در مقابل تهاجم گسترده نهادهایی که قصد داشتند دامن اتحادیه های مرغداران را به اختلاس و به قول آنان «هاپولی» کردن ۵۰ هزار تن سبوس آلوده کنند با قدرت به دفاع پرداخت، لذا باز هم می گوئیم که حتی اگر اتهام وارد شده به این اتحادیه به عنوان یک مورد در دادگاه صالحه نیز اثبات شود نافی آنچه در این مقاله نوشته ایم نیست.

در واقع گزارش کنونی را در پاسخ کسانی

به صورت مستقیم جهت تشکل های دیگر از جمله شرکتی در خراسان رضوی صادر شده است.»

این مطلب را، باینکه همین مدیران دستگیر شده مطالعه فرمودند ولی به روی خود نیاوردند مثل مواقعی که در برابر طرح بحث آموزش و ترویج و اطلاع رسانی گریه و ناله می کنند که حتی قادر نیستیم پول بلیط پرواز به تهران برای حضور در جلسات اتحادیه سراسری را تامین کنیم و از جیب خود می پردازیم، آنگاه بحث میلیارد ها تومان خرید و فرش کنجاله سویا و سایر اقلام نهاده ها به میان می آید! به هر حال و گذشته از این مورد که هنوز در حد اتهام است و

شرکت تعاونی الوند بذر همدان

شرکت تعاونی الوند بذر همدان با تاییدیه شماره ۷۱۷۷/۵۲/۲۵۳ مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۹ موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال کشور موفق شده است سیب زمینی بذری از واریته های آگریا، سانتا، المرآ، اریندا، اسپریت، بانپا و فونتان در کلاس های A, E, SE و B را به لیبل برساند. از آنجا که موجودی بذور نامبرده محدود است، متقاضیان در صورت نیاز هرچه سریعتر با تلفن ها و یا نشانی دفتر مرکزی شرکت تماس حاصل نمایند.

دفتر مرکزی: همدان - خیابان پاستور - برج پاستور - طبقه ۱۱ - واحد ۷
همراه: ۰۹۱۸۱۱۱۶۳۵
تلفکس: ۰۸۱۱ ۸۲۵۶۱۳۶

آیین‌نامه اجرایی بند «م» ماده ۱۹۴ قانون برنامه

پنج ساله پنجم توسعه ابلاغ شد

هیئت وزیران بنا به پیشنهاد معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و به استناد ماده ۱۹۴ قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۸۹) آیین‌نامه اجرایی بند «م» ماده یاد شده را تصویب کرد.

بر این اساس، دستگاه‌های اجرایی مجازند از طریق صندوق یا شرکت برای سرمایه‌گذاری مشترک با بخش‌های غیردولتی تا سقف ۴۹ درصد در چهارچوب سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در زمینه‌های توسعه کشاورزی از طریق به کارگیری فن‌آوری‌های نوین، اقتصادی و بهره‌وری و اجرای طرح‌های زیربنایی و نوپدید در بخش‌های کشاورزی و منابع آب و توسعه مناطق روستایی و جوان‌سازی بافت جمعیتی مناطق روستایی و عشایری با موضوعات دام و طیور، صنایع تبدیلی و کشاورزی، زراعت، باغبانی، مکانیزاسیون کشاورزی، دامپزشکی، شیلات و آبزیان، جنگل و مرتع، آبخیزداری، گیاهپزشکی (آفات و بیماری‌ها)، تأمین، توزیع، نگهداری، حفاظت، مدیریت و بهره‌برداری از تأسیسات آب و آبیاری، تأمین آب اعم

از سدها، آب‌بندان‌ها، طرح‌های کوچک زودبازده، تغذیه مصنوعی، اصلاح و بهسازی چاه‌ها، تولید، انتقال و بهره‌برداری از پساب و استحصال آب‌های نامتعارف، انتقال آب اعم از شبکه‌های آبیاری و زهکشی اصلی و فرعی، ایستگاه‌های پمپاژ آب و طرح‌های آبرسانی و تولید انرژی و برق آبی کوچک اعم از سدهای برق آبی و نیروگاه‌های جریان‌ی اقدام کنند.

همچنین مشارکت شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و یا شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران با سرمایه‌گذاران غیردولتی از جمله شرکت‌های تعاونی در قالب تأسیس شرکت سهامی خاص و یا عام صورت می‌گیرد.

وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و نیرو با همکاری معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور موظفند ظرف دو ماه از زمان ابلاغ این آیین‌نامه، اساس‌نامه نمونه شرکت‌های سهامی خاص موضوع این آیین‌نامه را تدوین کنند.

بر اساس این مصوبه، دستگاه‌های

اجرایی موظفند فهرست طرح‌های دارای اولویت برای سرمایه‌گذاری مشترک را با رعایت ماده (۲) و ملاحظات توزیع متوازن منطقه‌ای، حداکثر تا پایان فروردین هر سال از طریق یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار در سه نوبت فراخوان کنند.

همچنین در شرایط یکسان، متقاضیانی که سهم سرمایه‌گذاری بالاتری (بیش از ۵۱ درصد) پیشنهاد می‌کنند، در اولویت قرار می‌گیرند. در صورتی که چند سرمایه‌گذار متقاضی سرمایه‌گذاری در یک طرح باشند، اولویت با متقاضیانی است که بیشترین سهم سرمایه‌گذاری برای مشارکت را پیشنهاد کرده‌اند.

دستگاه‌های اجرایی مجاز به بررسی و ارزیابی درخواست‌های سرمایه‌گذاری، خارج از فهرست فراخوان شده، نیستند. انتخاب سرمایه‌گذار بر اساس طرح‌های اولویت‌دار و اولویت سرمایه‌گذاران محلی بر عهده دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط است.

بر این اساس، شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و شرکت مادر تخصصی

مدیریت منابع آب ایران موظفند با رعایت مواد (۲) و (۴) و در چهارچوب بودجه مصوب مربوط ظرف دو ماه از زمان دریافت درخواست‌های سرمایه‌گذاری مشترک، نسبت به قبول یا رد آنها اقدام کند.

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی هر ساله صرفاً از سر جمع اعتبارات آن دستگاه‌ها پس از بررسی و تأیید فهرست طرح‌های اولویت‌دار موضوع این آیین‌نامه در قالب مبادله موافقت‌نامه، سهمی را در چارچوب ردیف بودجه‌ای مصوب به‌عنوان افزایش سرمایه دولت در شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی

و شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران به‌منظور تأمین سهام صندوق و شرکت در مشارکت‌های موضوع این آیین‌نامه به دستگاه‌های اجرایی اختصاص دهد.

بر اساس این مصوبه، وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان خصوصی سازی) موظف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط سهام دولتی در بنگاه جدید را حداکثر ۱۰ سال پس از بهره‌برداری به بخش‌های غیردولتی واگذار کند. دستگاه اجرایی ذیربط موظف است تمهیدات لازم برای آماده‌سازی سهام برای واگذاری را فراهم کند.

همچنین شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری

در بخش کشاورزی و شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران موظفند گزارش عملکرد اجرای این آیین‌نامه را هر شش ماه یک بار به دستگاه‌های اجرایی ذیربط، سازمان خصوصی سازی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور ارائه کنند.

بر این اساس، نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه حسب مورد بر عهده دستگاه‌های اجرایی ذیربط (وزارت جهاد کشاورزی و نیرو) است.

این مصوبه از سوی محمدرضا رحیمی معاون اول رئیس جمهور برای اجرا ابلاغ شده است.

دامپروان

مجله تخصصی مرغداران و دامپروران ایران

فرم اشتراک دامپروران

نام : ..... نام خانوادگی : ..... تاریخ تولد : .....

شغل : .....

نشانی : ..... کدپستی ۱۰ رقمی : .....

تلفن : ..... کد شهرستان : ..... اشتراک از شماره : ..... تا شماره : .....

پست الکترونیکی : .....

هزینه اشتراک یک ساله مجله دامپروران به انضمام بسته‌بندی و پست : ۷۰۰/۰۰۰ ریال

نحوه اشتراک :

۱- فرم فوق را به طور خوانا و کامل پر نمایید.

۲- مبلغ اشتراک را (۷۰۰/۰۰۰ ریال) به حساب شماره ۰۱۰۰۷۹۸۳۷۲۰۰۶ سپهر بانک صادرات

به نام آقای منصور انصاری واریز نمایید.

۳- فیش بانکی واریزی را همراه با فرم پر شده به شماره فاکس : ۶۶۹۱۳۱۶۳ (۰۲۱) و یا به نشانی :

تهران - میدان توحید، خیابان توحید، خیابان نادر، پلاک ۳۷ (ساختمان دامپروران) ارسال نمایید.

(لطفاً در صورت ارسال فاکس، نام و شماره تلفن مستقیم خود را به صورت خوانا بر روی فیش واریزی درج نمایید)

« برای کسب اطلاعات بیشتر با تلفن های : ۴-۶۶۹۴۶۲۵۰ (۰۲۱) تماس بگیرید »

توسط ۳۰۰ تعاونی برتر دنیا

۱/۱ تریلیون دلار حجم معاملات

ایجاد بیش از ۱۰۰ میلیون شغل

و ۴۵ درصد تولید ناخالص ملی

گزارش ذیل حاصل پژوهشی دقیق از سوی سازمان ملل متحد است که هر چند مربوط به دو سه سال گذشته می باشد ولی اولاً. آخرین گزارش منتشره در این زمینه است و ثانیاً. از حیث مدافه و الگو پذیری نکته آموز وتامل برانگیز است

ضریب نفوذ تعاونی‌ها در کشورهای مختلف

تعاونی‌های کشاورزی ۸۰ تا ۹۹ درصد تولید شیر را در نروژ، نیوزلند و ایالات متحده آمریکا بر عهده دارند، ۷۱ درصد تولید شیلات در جمهوری کره و ۴۰ درصد محصولات کشاورزی در برزیل نیز در اختیار تعاونی‌ها است. تعاونی‌های تولید برق از نظر تأمین این انرژی در مناطق روستایی دنیا حائز اهمیت هستند به نحوی که در بنگلادش تعاونی‌های برق روستایی به ۲۸ میلیون نفر خدمات ارائه می کنند و در ایالات متحده نیز ۹۰۰ تعاونی برق روستایی در خدمت ۳۷ میلیون نفر است که حدود نیمی از خطوط توزیع برق این کشور محسوب می شود.

میلیون مشتری اعتباری تعاونی‌های دنیا ۱۴۹

هم چنین ۴۹ هزار اتحادیه اعتباری زیر چتر شورای جهانی اتحادیه‌های اعتباری در ۹۶ کشور به ۱۷۷ میلیون عضو خدمات رسانی می کنند که در این رابطه ۴ هزار و ۲۰۰ بانک تعاونی اروپایی نیز تحت حمایت اتحادیه اروپایی بانک‌های تعاون در خدمت ۱۴۹ میلیون مشتری، از جمله مؤسسات اقتصادی کوچک و متوسط قرار دارند.

تعاون در قاره‌ها؛ تعاونی‌های صلح طلب

بر پایه این گزارش، تعاونی‌ها و شرکت‌های مشترک المنافع ۶۹ میلیون نفر را در آسیا، ۱۳ میلیون نفر در آمریکای لاتین، ۲۵ میلیون نفر در آفریقا و ۵ میلیون نفر را در خاور میانه پوشش می دهند و دولتها در استمرار حمایت‌های اجتماعی با تعاونی‌ها تشریک مساعی می کنند، برای نمونه تعاونی خدمات درمانی کشاورزان در کارناتا کای هند با خدمات رسانی به ۲ میلیون نفر، از محل پرداخت حق بیمه سالانه اعضا و یارانه دولت تأمین بودجه می کند. تعاونی‌ها همچنین در ایجاد صلح

اشتغال ۱۰۰ میلیون نفری تعاونی‌ها در جهان

سازمان ملل متحد در گزارشی آخرین تعداد اعضای تعاونی‌های ۱۰۰ کشور جهان را ۸۰۰ میلیون نفر اعلام و اشتغال ایجاد شده از این طریق را ۱۰۰ میلیون نفر برآورد کرد. مجمع عمومی سازمان ملل متحد گزارشی تهیه کرده که در آن آثار اجتماعی اقتصادی تعاونی‌ها و میزان اقبال عمومی از پیشرفت‌های حاصل در زمینه ترویج تعاونی‌ها در جهان ارائه شده است. این گزارش بر اهمیت تعاونی‌ها در توسعه اجتماعی، اقتصادی و نحوه اثر گذاری تعاونی‌های کشاورزی در ارائه راه حل‌های بلندمدت برای امنیت غذایی در شرایط بحران غذا در سراسر جهان تأکید می کند. در این گزارش تأثیر خدمات تعاونی‌های کشاورزی در توسعه اجتماعی مورد توجه قرار گرفته است به نحوی که تعاونی‌های کشاورزی در شرایط بحران‌های غذا، پول و اقتصاد که از سال ۲۰۰۸ در سراسر جهان گسترش یافت نیز مورد توجه سازمان ملل متحد قرار گرفته و به طور مشخص بیان شده که تعاونی‌ها برای امنیت غذا و نظام پولی فراگیر تر می توانند مطرح شوند.

(ICA) اتحادیه بین‌المللی تعاون، سیاه‌ای از ۳۰۰ تعاونی برتر جهان گردآوری کرده که طبق این فهرست در سال ۲۰۰۸ معاملات این ۳۰۰ تعاونی بالغ بر ۱/۱ تریلیون دلار برآورد شده است. بخش تعاون در سراسر جهان حدود ۸۰۰ میلیون عضو در بیش از ۱۰۰ کشور دارد که تشکل‌های عضو آ.سی.ای هستند، در مجموع تعاونی‌ها بیش از ۱۰۰ میلیون شغل در سراسر جهان ایجاد کردند و از نظر درصد تولید ناخالص ملی (GDP) کشورها در ارتباط با تعاونی‌ها، بیشترین نسبت با ۴۵ درصد در کنیا و پس از آن در نیوزیلند با ۲۲ درصد است.

و پل های ارتباطی در شرایط جنگ و بر خوردهای قومی بسیار کار آمد بوده اند. تعاونی هادر سریلانکا و نیال تنها تشکل های مستقلی بوده اند که تمامی احزاب امکان فعالیت در مناطق نا آرام را به آنها داده اند و تعاونی ها همچنین در مناطق جنگ زده، نقش حیاتی در حفظ اقتصاد و ثبات جامعه مدنی ایفا می کنند.

فرصت طلبی مدیریتی؛ معضل تعاونی ها

یکی از چالش های ساختار تعاونی از نظر تضاد منافع بین اعضا و مدیریت، آسیب پذیری تعاونی نسبت به فرصت طلبی مدیریت است به نحوی که این معضل زمانی احساس می شود که زیر بنای عضویت تعاونی بسیار گسترده بوده و در نتیجه منفعت تک تک اعضا به نسبت منافع و انگیزه های مدیریت توزیع می شود. شکست تعاونی ها غالباً به این نقطه ضعف خاص نسبت داده می شود. تعاونی ها همچنین با خطر تعاون زدایی روبرو هستند که تشکل مذکور را به یک نهاد تحت مالکیت سرمایه گذار تبدیل می کند. فشار رقابت برای توسعه که مستلزم افزایش سریع تر مبالغ هنگفت و تزریق آن به بازارهای سرمایه است و نیز منافع مدیریت در دریافت پاداش بیشتر، از جمله انگیزه های تعاون زدایی است که می توان به وضعیت شرکت های نور ترن راک و بر د فورد و بینگلی در انگلستان اشاره کرد.

۵۶۹ هزار تعاونی کشاورزی در جهان

طبق بر آورد سال ۲۰۰۲ فدراسیون بین المللی تولید کنندگان محصولات کشاورزی و سازمان بین المللی تعاونی های کشاورزی، حدود ۵۶۹ هزار تعاونی کشاورزی در سراسر جهان فعالیت می کنند. در کشور هند ۱۵ هزار شرکت تعاونی کشاورزی و اعتبار در خدمت بیش از ۱۵۷ میلیون تولید کننده محصولات کشاورزی روستایی فعالیت می کنند ولی در تعاونی های کشاورزی جمهوری کُره بیش از ۲ میلیون کشاورز عضو (۹۰ درصد کل جمعیت کشاورزان) آن کشور فعال هستند. تعاونی های کشاورزی ژاپن ۹۰ درصد کل کشاورزان را پوشش می دهند و در فرانسه تعاونی های مزبور ۶۰ درصد مواد خام کشاورزی، ۵۷ درصد تولیدات کشاورزی و ۳۵ درصد فرآوری محصولات کشاورزی را در دست دارند ولی تعاونی هادر کشور برزیل مسئولیت ۴۰ درصد تولید ناخالص ملی کشاورزی، و ۶ درصد صادرات کشاورزی را بر عهده دارند. در نیکاراگوئه تعاونی مرکزی خدمات تعاونی (PRODECOOP) که فدراسیونی متشکل از تعاونی های تولید قهوه است، از راهبرد یکپارچه سازی شرکت های تعاونی در یک منطقه خاص بهره جسته که این راهبرد موجب بهبود کیفیت قهوه و تجارت آن در بازار بین المللی شده است. در گواتمالا فدراسیون تعاونی های کشاورزی تولید کنندگان قهوه گواتمالا، از طریق کاربرد فناوری مناسب و روش های اصولی کشاورزی و اجرای سیستم کنترل داخلی، بهره وری کشاورزی و کیفیت قهوه تولیدی را بالا برده اند. ۲ تا ۱۰/۵ درصد زنان عضو تعاونی های کشاورزی آسیا هستند

تعاونی های زنان در جنوب آسیا، استقلال اقتصادی را تسهیل نموده و الگوی حضور اجتماعی زنان را اصلاح می کنند. در نیجریه که مقایسه ای با اعضای شرکت های غیر تعاونی است سطح مشارکت زنان در تعاونی های کشاورزی قابل توجه نیست در عین حال در تعاونی های کشاورزی آسیایی زنان فقط ۲ تا ۱۰/۵ درصد کل جمعیت اعضا تشکیل می دهند. تعاونی های کشاورزی به بازاریابی محصولات کشاورزی و حضور هر چه بیشتر کشاورزان در بازارها کمک می کنند به نحوی که ۵۰ درصد تولیدات کشاورزی در جهان از طریق تعاونی ها بازاریابی می شوند، ضمن اینکه از این طریق قدرت چانه زنی و جلوگیری از رقابت مخرب نیز بهبود می یابد. پژوهشی در اتیوپی نشان می دهد که اعضای تعاونی، فرآورده های خود را به قیمتی بالاتر به غیر اعضا فروخته اند.

تعاونی های کشاورزی در آفریقا

سازمان ملل متحد وضعیت تعاونی های کشاورزی را در آفریقا نیز بررسی کرد به نحوی که این تعاونی ها با کمک به توسعه بازارها در مناطق دور افتاده روستایی، مبادلات اقتصادی را در قاره آفریقا گسترش می دهند که باید کاهش هزینه معامله را نیز بر شمرد. برخی تعاونی های کشاورزی تولید کننده محصولاتی مانند قهوه، کاکائو، چای و پنبه، از طریق همکاری و مشارکت با نهضت تجارت عادلانه، حضور خود را در بازارهای محلی بهبود بخشیده اند. هزاران کشاورز خرد پا از تعاونی های قهوه کاران در اتیوپی، رواندا، تیمور و آمریکای مرکزی از این گونه تمهیدات بهره برداری می کنند. در برخی کشورها مانند غنا، مصر و کنیا، تعاونی های کشاورزی با ورود به عرصه پس انداز و اعتبار، فعالیت های خود را تنوع بخشیده اند. در سایر کشورها تعاونی های کشاورزی در تدابیر اعتباری با بانک های تعاون وارد همکاری می شوند. در موزامبیک تعاونی کشتکاران نیشکر ماراگا با "رابو بانک" به عنوان بزرگترین بانک تعاون کشاورزی جهان مناسبات اعتباری دارد، تعاونی های کشاورزی در رواندا، جمهوری متحده تانزانیا و زامبیا روابط بانکی مشابهی با رابو بانک دارند.

تعاونی های اروپایی

گروه های رایفزن (تامین کننده مالی تعاونی های کشاورزی اروپا) در استرالیا، سوییس و لوگزامبورگ، تعاونی های اعتبار در ایتالیا، صندوق اعتبار روستایی در اسپانیا، و گروه اعتبارات کشاورزی در پرتغال به شکل نامتناسبی در روستاها پراکنده اند، در همین ارتباط صندوق اعتبار روستایی اسپانیا فقط حدود ۵ درصد بازار بانکی اسپانیا در اندازه های گوناگون را در اختیار دارد، اما حدود نیمی از بازار خرده فروشی را در برخی دهستان ها کنترل می کند. تعاونی اعتبارات کشاورزی ۹۰ درصد سهم بازار بانکداری کشاورزی فرانسه را به خود اختصاص داده است.

پروخی لاژ

جدیدترین اخبار کشاورزی دنیا

دهندگان و خانواده آنها به همراه داشته اما از سوی دیگر قدرت تدبیر، دوراندیشی و مدیریت آنها را نیز تقویت کرده است.

پیش بینی افزایش قیمت گوشت قرمز در سال آینده
آمار نشان می دهد به دنبال افزایش قیمت مواد اولیه و نیروی انسانی در فرآیند تولید خوراک دام و طیور، قیمت نهایی خوراک نیز به طور چشمگیر بالا رفته است که بدون تردید منجر به افزایش قیمت تمام شده گوشت و مواد پروتئینی در سال ۲۰۱۳ خواهد شد.

به دنبال خشکسالی شدید آمریکا که در نیم قرن اخیر بی سابقه بوده است، قیمت خوراک تولید شده از غلات و ذرت شدیداً افزایش یافته و میزان سود و بازدهی تمامی گله داران و پرورش دهندگان آمریکایی به حداقل رسیده است.

از اثرات ثانویه این پدیده، افزایش دو برابری قیمت گوشت و مواد پروتئینی می باشد. قیمت گوشت گاو در سپتامبر ۲۰۱۲ نسبت به همین زمان در سال ۲۰۱۱ نزدیک به ۵/۴ درصد افزایش داشته است.

کاهش میزان کشتار گاوهای گوشتی نسبت به سال ۲۰۱۰
آمار نشان می دهد میزان کشتار گاوهای گوشتی در پایان سپتامبر ۲۰۱۲ نسبت به ماه گذشته ۱/۷ درصد و

کاربری مفیدتر محصولات دو ساله نظیر ذرت و سویا

محققین مرکز تحقیقاتی تحت نظارت دانشگاه کشاورزی و علوم تحقیقات لووا (Lowa) طی یک بررسی فراگیر اعلام

کرده اند محصولات نظیر ذرت و دانه روغنی سویا که به طور دو ساله کشت و برداشت می شوند نسبت به سایر محصولات کشاورزی با تناوب سه ساله و چهار ساله کاربری مفیدتری هم از لحاظ استفاده خوراکی و هم برای تامین خوراک دام و طیور و علوفه دارند. تحقیقات نشان می دهد که کشاورزان نیز به تازگی رغبت بیشتری به کشت محصولات دو ساله نشان می دهند.

معضلات گذشته و امید به آینده

خشکسالی، آتش سوزی، سیل های ویرانگر، صاعقه و رعد و برق شدید از عوامل تهدیدکننده طبیعی هستند که علاوه بر بالا بردن هزینه های تولید، منجر به کاهش محصول نیز می شود. متأسفانه در طی چندین سال گذشته این پدیده های طبیعی کم رخ نداده و شاید بتوان گفت که هر چند خطرات و معضلاتی برای دامداران، پرورش

اثرات مضر سرما بر بازدهی گوساله های جوان

دامپزشکان و محققین دامپرووری به دامداران و گله داران هشدار می دهند که با شروع فصل سرما و برودت هوا مراقب تهویه مناسب دامداری خود باشند. در فصل سرما دارم به انرژی بیشتری احتیاج دارد تا بتواند گرمای مورد نیاز بدن را تامین نموده و بازدهی بالایی داشته باشد.

هشدار به دامداران و گله داران گاو های گوشتی

همانطور که همه ساله پیش بینی می شود، با بارش اولین برف زمستانی، بهترین و مرغوب ترین علوفه و خوراک نیز به نیترا ت مسموم می شود و این حادثه ای است که تعداد زیادی از گاو ها را به هلاکت می رساند.

تداوم سایه خشکسالی تابستان ۲۰۱۲ بر سر کشاورزان

نبراسکا

شاید به نظر برسد که دامداران و پرورش دهندگان ایالت نبراسکا (Nebraska) بحران خشکسالی تابستان ۲۰۱۲ را سپری کرده اند اما در واقع هنوز هم سایه خسارات مالی این خشکسالی در کیفیت تولیدات و بازدهی سود دامداران

قابل مشاهده است.

به همین دلیل دامپروان این ایالت با تشکیل انجمن های وضعیت اضطراری تصمیمات جدی را اتخاذ کرده اند که بتوانند با مدیریت صحیح و دقیق کمبود خوراک دام های خود را جبران سازند.

نسبت به همین زمان در سال گذشته ۰/۵ درصد کاهش داشته است. در حدود ۴۲۶ میلیون پوند گوشت گاو گوساله منجمد که در سردخانه ها نگه داری می شوند نسبت به همین زمان در سال ۲۰۱۰ به یک سوم کاهش پیدا کرده است.

این در حالی است که تعداد اندکی از شرکت ها و کمپانی های بزرگ قدرت خرید غلات، جو و علوفه برای تولید خوراک دام و طیور در اختیار دارند و کشاورزان و تولید کنندگان در تنگنای شدید مالی به سر می برند. از سوی دیگر مصرف کنندگان نیز پول بیشتری برای تهیه خوراک و غذای خود می پردازند.

کاهش قیمت نفت خام در آمریکا

به گزارش مجله اقتصادی آمریکایی قیمت روغن دیزل در حدود ۴ دلار و از اوایل ماه سپتامبر قیمت نفت خام نیز پایین آمده و میزان عرضه جهانی آن بالا رفته است. این خبر خوبی برای مصرف کنندگان آمریکایی است که می توانند گازوئیل و روغن دیزل را با قیمت پایین تری تهیه کنند.

کنگره ای برای دفاع از منافع گله داران و دامداران

به تازگی انجمن ملی گله داران آمریکا کنگره ای را برگزار کرد که در آن ۳۰ حزب و گروه اقتصادی مشارکت داشته و تصمیماتی جدی و کاربردی مبنی بر فراهم سازی شرایط آسان تر و بهتر برای دامداران و گله داران به تصویب رساندند که بتوانند بدون دغدغه مالیات های سنگین دولتی، به پرداخت اقساط گذشته خود پردازند و به آنها این امیدواری داده شد که هیچ نوع مالیات دولتی نخواهند پرداخت.

پنجمین نمایشگاه بین المللی مواد غذایی و لبنی، شیرینی و شکلات و صنایع تبدیلی و تکمیلی مرتبط، بارویگردی متفاوت در زنجان برگزار می شود

به استحضار می رساند پنجمین نمایشگاه بین المللی مواد غذایی و لبنی، شیرینی و شکلات و صنایع تبدیلی و تکمیلی مرتبط، از ۸ تا ۱۱ اسفندماه ۱۳۹۱ در مرکز استان زنجان برگزار می شود.

حجت‌اله جابری انصاری مدیر اجرایی این نمایشگاه به خبرنگار مجله دامپروان گفت: استان زنجان باشهرهای پرجمعیتی چون ابهر، خداآبند، خرمدره و طارم در فواصل نزدیک از مرکز استان و جمعیتی بالغ بر یک میلیون و یکصد هزار نفر از جمله مناطق پر جمعیت و نسبتاً صنعتی کشور به شمار می رود که می تواند به عنوان بازار مصرفی قابل توجه در عرصه مواد غذایی، لبنی، فرآورده‌های گوشتی و شیرینی و شکلات قلمداد شود. وی گفت: این استان همچنین زمینه‌های بالقوه قابل اتکایی برای سرمایه‌گذاری صنایع تکمیلی و تبدیلی محصولات کشاورزی و مواد غذایی چه از لحاظ حمایت مقامات استان و چه نیروی کار قابل توجه دارا می باشد، به همین دلیل «نشرآوران اقتصاد سبز» با همکاری نشریه دامپروان با تجارب موفقی که در عرصه سازماندهی و برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی طی ۷ سال گذشته داشته‌اند و با اتکاب به کادر آزموده و ستاد اجرایی با تجربه خود امسال «پنجمین نمایشگاه بین المللی مواد غذایی و لبنی، شیرینی و شکلات، صنایع تبدیلی و تکمیلی مرتبط» را بارویگردی متفاوت برگزار می کند و بر آن است برنامه‌ریزی در عرصه اطلاع‌رسانی گسترده در سطح ۷ استان هم مرز زنجان شامل اردبیل، گیلان، قزوین، همدان، کردستان،

آذربایجان شرقی و غربی و همچنین در سطح کشور چنین بازار گسترده‌ای را برای صاحبان صنایع، شرکت‌های بزرگ و کوچک تولیدکننده و عرضه کننده با کمک خود آنان و مسئولان مرتبط فراهم سازد.

مهندس حجت‌اله جابری انصاری خاطر نشان ساخت: در واقع این نمایشگاه با همکاری شرکت نمایشگاه‌های بین المللی کاسپین زنجان، نشریات و سایت‌های تخصصی مرتبط و مسئولان و دست‌اندرکاران متولی صنایع غذایی امسال سه هدف عمده را دنبال می کند، نخست، ایجاد فرصتی برای مصرف کنندگان منطقه شمالغرب کشور تا از نزدیک و رو در رو با جدیدترین فرآورده‌های غذایی و برندهای معتبر آنها بیشتر آشنا شوند، دوم، فراهم آوردن بستری مناسب برای امکان بازاریابی مستقیم تولیدکنندگان در میان مصرف کنندگانی با قدرت خرید نسبتاً خوب و سوم جلب توجه تصمیم گیرندگان و سرمایه‌گذاران استان در حوزه توسعه، حمایت و سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف صنایع تکمیلی و تبدیلی محصولات کشاورزی و مواد غذایی.

وی در پایان یادآور شد، از آنجا که موضوع نمایشگاه با بازارهای مصرف ارتباط مستقیم دارد امید بسیار داریم که با استقبال صاحبان صنایع تولید مواد غذایی، لبنی، شیرینی و شکلات و موارد دیگر مواجه شود.

گذراز رخدادهای کشاورزی

در رسانه‌ها

طی ماه گذشته

تهیه و تنظیم: سیاوش انصاری

۱۴ آبان

استان‌های مرزی تب‌کنگو را جدی بگیرند

محسن دستور؛ وضعیت دام‌های کشورهای کشور نسبت به بیماری بروسلوز را مطلوب عنوان و اظهار کرد: شدت این بیماری به علت افزایش آگاهی جامعه به ویژه دامداران کاهش یافته و با توجه به مشترک انسان و حیوان بودن این بیماری، جامعه انسانی در مصرف فرآورده‌های دامی و مواد لبنی دقت کافی به خرج می‌دهند.

وی به وضعیت دام‌های کشورهای کشور نسبت به بیماری تب کریمه کنگو اشاره و بیان کرد: تمامی استانها باید نسبت به جلوگیری از این بیماری فعال بوده و آگاهی کامل نسبت به نحوه برخورد با دام‌ها و استفاده از فرآورده‌های دامی را بدانند. دستور خاطر نشان کرد: استان‌هایی که در مناطق مرزی قرار دارند باید نسبت به پیشگیری از این بیماری حساسیت بیشتری نشان دهند و پیشگیری را جدی تر بگیرند.

دستور اذعان کرد: ۹ استان از واکسیناسیون علیه بیماری شاربن، تب برفکی و آبله بهره‌مند شدند که در سال‌های آینده تعداد استان‌های تحت پوشش واکسیناسیون را افزایش خواهیم داد و در این ۹ استان ۲۳۰ میلیون

مورد واکسیناسیون انجام شد.

وی گفت: در راستای انجام واکسیناسیون ۱۰ درصد میزان آبله و ۳۰ درصد میزان آبله در کشور کاهش یافت.

رییس سازمان دامپزشکی از راه‌اندازی سیستم «پیش‌سرد» در کشتارگاه‌ها خبر داد و گفت: مجهز شدن کشتارگاه‌ها به سیستم «پیش‌سردکننده» بسیاری از بیماری‌های دامی را کاهش می‌دهد و سلامت گوشت را تضمین می‌کند لذا مردم می‌توانند با اطمینان خاطر گوشت خریداری کنند.

وی ادامه داد: مجهز شدن کشتارگاه‌ها به این سیستم موجب از بین رفتن بیماری «تب کریمه کنگو» می‌شود بنابراین در صورتیکه گوشت مورد نظر به مدت ۲۴ ساعت قبل از مصرف در یخچال نگهداری شود، بیماری تب کنگو از بین می‌رود لذا وجود این دستگاه در کشتارگاه بسیار ضروریست که امید می‌رود تمامی کشتارگاه‌ها به زودی به این سیستم مجهز شوند.

دستور گفت: سرمایه‌گذاران بخش خصوصی باید وارد کار شوند و اقدام به احداث کشتارگاه‌های صنعتی کنند تا کشتارگاه‌های سنتی به صورت کامل به صفر برسد که در این زمینه مجموعه دامپزشکی از

هکتار از پیامدهای فرسایش خاک در کشور بوده است. احیاء و بازیافت زمین‌های فرسایشی شده، تثبیت ریگ‌های روان به منظور کاهش تأثیرات منفی بر زمین‌های زراعی، مناطق مسکونی، مناطق سوق‌الجیشی، جاده‌ها و سایر تأسیسات زیربنایی، مالچ‌پاشی و... از جمله اقدامات برای بیابان‌زدایی به‌شمار می‌روند.

۲۱ آبان

هزار میلیارد تومان برای اجرای پروژه‌های آب و خاک در کشور امسال اختصاص یافت

معاون آب و خاک و وزیر جهاد کشاورزی گفت: اراضی خوزستان از مساعدترین اراضی کشور از نظر حاصلخیزی خاک و شرایط آب و هوایی است و لسی باید مدیریت و برنامه‌ریزی‌های مداوم انجام شود که در صورت انجام این موارد تولید استان به چهار برابر ظرفیت فعلی خواهد رسید.

به گزارش ایسنا منطقه خوزستان، رحیم سجادی در گردهمایی مدیران موسسه جهاد نصر کشور عنوان کرد: احیاء اراضی در دستور اصلی کار قرار گرفته و مطمئن هستیم به نتیجه خواهیم رسید.

از چهار سال گذشته سرمایه‌گذاری‌های خوبی در خوزستان انجام شده که نشان‌دهنده عملکرد خوب تولید استان است؛ این موفقیت در شرایطی به دست آمده که بروز مشکلاتی از جمله خشکسالی باعث ایجاد محدودیت‌هایی در کشت محصولات کشاورزی شده و همه این موارد فشارهای زیادی را به کشاورزان وارد کرده است.

وی افزود: تولید سالانه محصولات کشاورزی خوزستان پاسخگوی نیازهای غذایی این استان و ۵۰ درصد از نیازهای غذای کشور است و یکی از برنامه‌ریزی‌هایی که در کشور در حال پیگیری و اجرا است، بحث امنیت غذایی و تولید محصولات با کیفیت می‌باشد و امیدواریم با احیاء اراضی خوزستان و افزایش تولیدات، نقش موثری در امنیت غذایی کشور داشته باشد.

معاون آب و خاک و وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به پیشرفت کار موسسه جهاد نصر بیان کرد: طی بازدید

بخش‌های خصوصی حمایت خواهد کرد.

۲۰ آبان

بیابان‌زدایی از ۱۵۰ هزار هکتار کانون بحران کشور در سال جاری

معاون مناطق خشک و نیمه‌خشک سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری با اعلام این مطلب گفت: در طرح بیابان‌زدایی استان‌ها و کانون‌های بحرانی سال جاری با این اعتبار مصوبه در حدود ۱۵۰ هزار هکتار تحت عملیات بیابان‌زدایی قرار می‌گیرد.

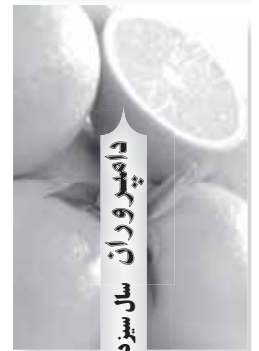
پرویز گرشاسبی افزود: کرمان، خراسان، سیستان، اصفهان و یزد از بیابانی‌ترین استان‌های کشور به‌شمار می‌روند که بر همین اساس در طرح‌های بیابان‌زدایی سال جاری نسبت به سایر مناطق دارای اولویت هستند.

وی با اشاره بر اینکه بخش عمده بیابان‌ها در اثر تغییرات اقلیم و پدیده‌های زمین‌شناسی ایجاد می‌شود، تصریح کرد: در حال حاضر ۳۲ میلیون هکتار از اراضی کشور را بیابان تشکیل می‌دهد که بیش از شش میلیون آن به‌عنوان کانون‌های بحران شناسایی شده‌اند.

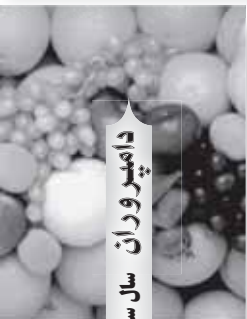
گفتنی است، کانون‌های بحران نظیر طوفان‌های شن و ماسه‌های روان هستند که منابع کشاورزی، خطوط راه‌ها و جاده‌های شهری و روستایی را مورد تهدید قرار می‌دهند. سابقه بیابان‌زدایی در ایران به بیش از ۵۰ سال قبل به دهه ۲۰ خورشیدی در سبزوار و خوزستان بازمی‌گردد و چین و ایران در آسیا و خاورمیانه دو کشور پیشرو در مقابله با بیابان‌زدایی به حساب می‌آیند.

خاک از منابع تجدیدپذیر به‌شمار می‌رود که سرعت تولید آن نسبت به سرعت تخریب آن قابل مقایسه نیست و تشکیل هر سانتی‌متر آن در شرایط مختلف آب و هوایی از ۱۰۰ تا هزار سال طول می‌کشد که در شرایط خشک و نیمه‌خشک کشور برای تشکیل هر یک سانتی‌متر خاک تا ۶۰۰ سال زمان مورد نیاز است.

کاهش ۱۱ درصدی وسعت جنگل‌های کشور طی ۴۰ سال، رسوب‌گذاری در حدود ۲۴۰ میلیون مترمکعب در حوزه سدهای کشور و بیابان‌زدایی در بیش از ۱۰۰ میلیون

به دعوت استانداردی کرمانشاه، عمر عبدالعزیز حمیری استاندار: دیاله عراق و همچنین رئیس کشاورزی و منابع آب این استان وارد کرمانشاه شدند. علی اشرف منصوری افزود: عبدالعزیز حمیری و هیئت همراه از گلخانه تولید گل شاخه بریده شهرستان صحنه بازدید کردند و همچنین از نزدیک نسبت به توانمندی های بالای استان در زمینه کشاورزی آشنا و خواستار همکاری دو طرف شد.

وی خاطر نشان کرد: هدف از سفر این مسئول عراقی، پیگیری تفاهات امضاء شده قبلی و بررسی توانمندی های استان در زمینه های مختلف به ویژه در بخش کشاورزی است.

منصوری ادامه داد: کشاورزی در عراق سنتی است و مسئولان بخش کشاورزی این کشور خواستار همکاری ایران برای توسعه کشاورزی و مدرن کردن آن هستند. این مقام مسئول تصریح کرد: در آینده نزدیک، هیئتی از استان کرمانشاه نیز به استان های مختلف اقلیم کردستان برای توسعه همکاری ها سفر خواهند کرد.

وی در پایان یادآور شد: از جمله تسهیلاتی که عراق برای توسعه کشاورزی خود در نظر گرفته، وام بدون بهره، واگذاری زمین و آب است که این فرصتی برای حضور در بخش کشاورزی عراق است.

مدیرکل صنایع غیر فلزی وزارت صنعت، معدن و تجارت خبر داد:

صادرات یک میلیارد و ۱۶۶ دلار مواد غذایی در نیمه

اول سال

مدیرکل صنایع غیر فلزی وزارت صنعت، معدن و تجارت با اعلام این مطلب گفت: این میزان صادرات انجام شده از نظر وزنی حدود ۳۲ درصد و از نظر ارزشی حدود ۳۶ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد داشته و ۷،۳ درصد ارزش صادرات غیر نفتی را به خود اختصاص داده است.

مهدی صادقی نیارکی افزود: فرآورده های لبنی، شیرینی و شکلات، رب گوجه فرنگی، آرمیوه و کنساتره و ماکارونی از جمله اقلام صادرات صنایع غذایی هستند.

که از پروژه های شبکه های فرعی و تجهیز، نوسازی و زهکشی زیرزمینی در خوزستان انجام شد اجرای پروژه ها در وضعیت مطلوبی است و تاکنون پیشرفت خوبی داشته است. سجادی خاطر نشان کرد: پروژه های شبکه های فرعی و تجهیز، نوسازی و زهکشی زیرزمینی و یکپارچه سازی هم اکنون در ۱۸۰ هزار هکتار از اراضی خوزستان فعال هستند و عملکرد خوبی در دو سال اخیر از خود نشان داده اند.

وی اظهار داشت: هدف اصلی از اجرای کارهای زیربنایی در بخش کشاورزی، تولید محصولات با قیمت مناسب و کیفیت بالا است که در دسترس مردم قرار گیرد.

معاون آب و خاک و وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به اعتباراتی که در سه سال اخیر به پروژه های آب و خاک اختصاص یافته است، خاطر نشان کرد: در سال ۸۹، ۶۰۰ میلیارد تومان و در سال گذشته یک هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان اعتبار به این پروژه ها اختصاص یافت؛ این در حالی است که میزان تخصیص اعتبارات در سال جاری به سه هزار میلیارد تومان رسیده است.

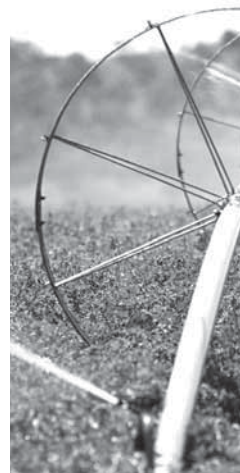
سجادی ادامه داد: از سوی دیگر در سال گذشته شش هزار میلیارد تومان اعتبار جهت حمایت از بخش کشاورزی پرداخت شد و امسال اعتبار تخصیص یافته ۵ هزار میلیارد تومان است. به طوری که در وزارت جهاد کشاورزی در چند سال اخیر برای حمایت از این بخش و افزایش میزان تولید اعتبارات خوبی پرداخت شده است.

وی افزود: ۲۵۰ هزار هکتار از طرح ۸۰۰ هزار هکتاری مقاوم معظم رهبری توسط جهاد کشاورزی انجام شد و ۵۵۰ هزار هکتار از آن هم اکنون توسط ۱۴ شرکت موسسه جهاد نصر کشور در دست اجرا می باشد.

عراق خواستار مدرن کردن کشاورزی خود با همکاری ایران است

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان کرمانشاه گفت:

مرغدار به عنوان متهم اصلی تلقی می‌شود، در حالی که قیمت فروش تخم مرغ به صورت مصوب شده است و به قیمتی معلوم درب کارخانه به فروش می‌رسد.

وی خاطر نشان کرد: خرده‌فروشی‌ها، اصولی برای قیمت‌گذاری تخم مرغ ندارند و به هر مقداری که در محدوده خود کشت داشته باشد، قیمت تخم مرغ را بالا می‌برند و در مغازه‌ها تنها محصولی که نرخ مشخصی ندارد، تخم مرغ است. وی ادامه داد: تخم مرغ باید به سمت واحدهای تولیدی شناسنامه‌دار برود و نرخ عادلانه‌ای داشته باشد. امروز بر خلاف گذشته قیمت تخم مرغ شناسنامه‌دار کمتر از تخم مرغ فله است.

طلاکش تصریح کرد:، مغازه‌دار حاضر به فروش تخم مرغ بسته‌بندی شده و شناسنامه‌دار نمی‌شود زیرا این نوع تخم مرغ سود مشخصی در مقایسه با تخم مرغ فله دارد..

وی یادآور شد: بارونق فروشگاه‌های زنجیره‌ای، مصرف تخم مرغ شناسنامه‌دار افزایش می‌یابد. هم‌اکنون هفت درصد مصرف تخم مرغ کشور را تخم مرغ شناسنامه‌دار تشکیل می‌دهد.

طلاکش در پایان یادآور شد: هر بسته ۳۰ عددی تخم مرغ شناسنامه‌دار در میادین میوه و تره‌بار و فروشگاه‌های زنجیره‌ای به قیمت هفت هزار تومان فروخته می‌شود. این در حالی است که قیمت هر شانه تخم مرغ در خرده‌فروشی‌ها حدود ۹ هزار و ۵۰۰ تومان است.

باموافقت نمایندگان؛

افزایش بودجه بیمه محصولات کشاورزی

به گزارش خبرنگار پارلمانی خیرگزاری کشاورزی ایران (ایانا)، بر اساس رأی مجلس دولت مکلف است در جهت توسعه بیمه کشاورزی اعتباری معادل هشت هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال در قالب حق بیمه سهم دولت و مازاد خسارات پرداختی موضوع مواد ۳۲ و ۳۳ اساسنامه صندوق بیمه کشاورزی از محل اعتبارات بند (ش) ماده ۲۲۴ قانون برنامه پنجم توسعه موضوع تنخواه گردان خزانه کشور (ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده

وی مقصد عمده صادراتی محصولات صنایع غذایی را شامل کشورهای همسایه، حوزه خلیج فارس، آسیای میانه و برخی کشورهای اروپایی و آمریکای لاتین عنوان کرد.

به گفته این مقام مسئول، در نیمه سال جاری، ۴۷ کشور حداقل یک میلیون دلار صادرات محصولات غذایی کشور را دریافت کرده‌اند.

صادقی نیارکی کیفیت محصولات صادراتی را مورد اشاره قرار داد و خاطر نشان کرد: طبق گزارش سازمان ملی استاندارد، تعداد استانداردهای ملی صنایع غذایی بیش از سه هزار استاندارد، تعداد واحدهای صنایع غذایی دارای استاندارد را بیش از پنج هزار و ۲۰۰ واحد فعال و تعداد فرآورده‌های غذایی دارای استاندارد را نیز بیش از ۹ هزار و ۶۵۰ مورد است.

وی با اشاره به وضعیت و ظرفیت‌سازی مناسب صنایع غذایی و آشامیدنی ادامه داد: بر اساس سامانه ثبت مجوزها حدود ۱۰ هزار و ۸۰۰ واحد در این صنعت مشغول به فعالیت هستند که اشتغال‌زایی ۳۶۰ هزار نفری را از آن خود کرده‌اند.

به گفته صادقی نیارکی این میزان از نظر تعداد واحد ۱۲,۵ درصد و از نظر اشتغال‌زایی ۱۵,۴ درصد سهم صنعت را به خود اختصاص داده است.

وی با اشاره به ظرفیت‌سازی حدود ۹۰ میلیون تنی ایجاد شده در صنایع غذایی و آشامیدنی تصریح کرد: تنوع محصول در این صنایع بسیار گسترده است، به طوری که مجوزهای صادره نیز در بیش از یک هزار کد آیسیک صادر شده است.

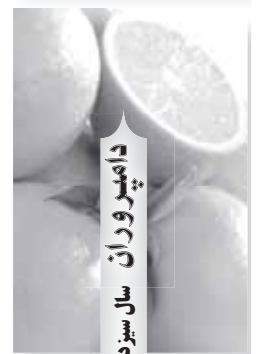

دبیرکل پرورش دهندگان مرغ تخم‌گذار:

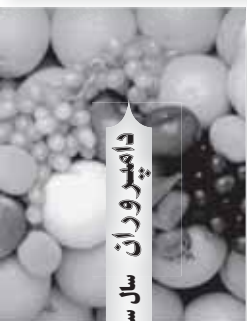
خرده‌فروشی‌ها تخم مرغ را گران می‌کنند

دبیرکل کانون سراسری انجمن‌های صنفی پرورش دهندگان مرغ تخم‌گذار با اعلام این مطلب گفت: به دلیل شناسنامه‌دار نبودن تخم مرغ و نداشتن برچسب و مشخصات، تخم مرغ در بازار مصرف به نرخی فراتر از قیمت واقعی خود فروخته می‌شود.

فرزاد طلاکش افزود: در گرانی تخم مرغ معمولاً

مدیریت‌های نابخردانه، پدیده گرد و غبار و ریزگردها و آتش‌سوزی از مهم‌ترین علل وقوع این پدیده هستند. ورود ریزگردها، وجود دام‌مازاد بر مرتع و برداشت بی‌رویه آب‌های زیرزمینی از عوامل دیگر تشدیدکننده شیوع این بیماری هستند.

پدیده خشکیدگی بلوط در حال حاضر در ۱۱ استان زاگرس نشین شیوع پیدا کرده و ۸۰ درصد گونه‌های جنگلی بلوط و ۲۰ درصد سایر گونه‌های جنگلی را تحت تأثیر قرار داده است. اخیراً در اکثر مناطق جنگلی زاگرس پدیده مرگ ناگهانی گونه بلوط مشاهده گردیده است که از میان ۱۱ استان زاگرسی، استان ایلام در شرایط بحرانی و اسفبارتری قرار دارد.

۲۸ آبان

پنجمین نشست و زرای کشاورزی عضو «اکو» با محوریت موضوع امنیت غذایی تشکیل شد

صادق خلیلیان وزیر جهاد کشاورزی، در پنجمین نشست وزرای کشاورزی کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی (اکو) در ترکیه نقش ارزنده و تلاش‌های گسترده جمهوری اسلامی ایران در توسعه همکاری‌های کشاورزی اکو را تشریح کرد. در این نشست که با حضور وزرای کشاورزی کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی (اکو) در منطقه توریستی بلک آنتالیای ترکیه به میزبانی مهدی اکروزیر کشاورزی، دامداری و غذای ترکیه برگزار شد.

وزرا و مقامات بلندپایه کشاورزی از کشورهای عضو اکو، نمایندگان از سازمان جهانی غله (فائو)، بانک جهانی، بانک توسعه اسلامی و نهادهای مدنی بین‌المللی شرکت کردند.

مهمترین دستور کار نشست وزیران اکو را امنیت غذایی تشکیل می‌داد که خلیلیان نیز بخش مهمی از سخنرانی خود را به این موضوع اختصاص داد.

وی با اشاره به نوسانات شدید قیمت‌های جهانی که در اواخر دهه ۲۰۰۰ به معضلی جهانی تبدیل شد، گفت:

۱۲ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور) تأمین و پرداخت کند.

۲۲ آبان

مدیرکل دفتر غلات، حبوبات و نباتات علوفه‌ای:

بذر گواهی شده یونجه به بازار آمد

مدیرکل دفتر غلات، حبوبات و نباتات علوفه‌ای گفت: به منظور تأمین علوفه مورد نیاز کشور و عشایر اقدامات مؤثر زیادی انجام شده است که تولید بذر گواهی شده یونجه برای اولین بار در کشور از جمله دستاوردهای وزارت جهاد کشاورزی بوده است.

محمد مهدی کابلی افزود: استفاده از دانش فنی و دستاوردهای تحقیقاتی در راستای تأمین بذر مرغوب و اصلاح شده گیاهان علوفه‌ای در صدر برنامه‌های وزارت جهاد کشاورزی قرار دارد.

وی خاطر نشان کرد: ورود ارقام هیبرید سورگوم علوفه‌ای مناسب در سیستم تناوبی کشت در شرایط دشوار محیطی مانند خشکی و شوری زمین در بخش‌هایی مانند سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی می‌تواند به تأمین علوفه مرغوب با میانگین عملکردی بیش از ۶۰ تن در هر هکتار منجر شود.

کابلی در پایان تصریح کرد: با توجه به مقاوم بودن ارقام هیبرید سورگوم به شوری و گرما ترویج این علوفه در شرایط اقلیمی کشور علاوه بر کاهش مصرف آب، افزایش درآمد زارعان را نیز در پی خواهد داشت.

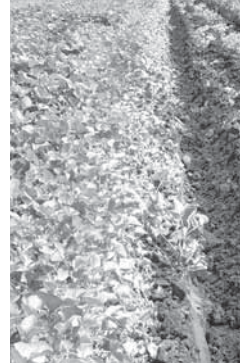
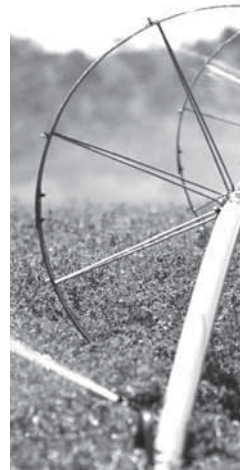

بازدید نمایندگان فائو از بلوط‌زارهای خشکیده زاگرس

قرار است هیئت اعزامی فائو به سرپرستی خانم آلازداز مناطق آسیب‌دیده بلوط استان ایلام بازدید کنند.

بر اساس آمار و اطلاعات سازمان خوار و بار کشاورزی (فائو) حدود ۱۱۰ سال پیش پدیده خشکیدگی بلوط دامنه‌گیر بسیاری از کشورهای اروپایی، آسیایی و آفریقایی بوده است و این امر از سابقه طولانی در دنیا برخوردار است.

کشاورزی، خشکی هوا، بهره‌برداری‌های بی‌رویه،

عضویت در کمیسیون دامپزشکی اکو شد. وزیر جهاد کشاورزی، با اشاره به رابطه تنگاتنگ امنیت غذایی با افزایش بهره‌وری و ارتقای کاربرد فناوری‌های نوین خاطر نشان کرد، به پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران شبکه بیوتکنولوژی اکو تاسیس و وب‌سایت اینترنتی آن نیز راه‌اندازی شده است.

وی با اشاره به اینکه دومین اجلاس کشورهای عضو به منظور عملیاتی کردن برنامه‌های متنوع تصویب شده این شبکه ظرف چند ماه آینده به میزبانی ایران در تهران برگزار خواهد شد، از کشورهای عضو خواست مشارکت فعالی در این نشست داشته باشند.

خلیلیان افزود: با توجه به موقعیت خاص جغرافیایی و اقلیمی اکو، وقوع مکرر بلایای طبیعی در منطقه همواره به عنوان یکی از تهدیدهای مهم امنیت غذایی مطرح بوده است. لذا با توجه به این مهم، به منظور حصول حداکثری همکاری بین کشورهای اکو، مرکز اکو برای مدیریت ریسک بلایای طبیعی در شهر مقدس مشهد تاسیس شده و اولین اجلاس مدیریتی و دوره آموزشی این مرکز نیز در زمینه مدل‌سازی اقلیمی و بلایای طبیعی با شرکت کشورهای عضو در خرداد ماه گذشته در مشهد برگزار شد.

لذا با توجه به فعالیت‌های مهمی که این مرکز در دست انجام یا برنامه‌ریزی دارد، از کشورهای اکو می‌خواهیم ضمن تکمیل فرایند عضویت در این مرکز در فعالیت‌های آن مشارکت فعالی داشته باشند.

همزمان با نشست وزیران کشاورزی اکو دومین کنفرانس اهداء کنندگان کمک‌های بلاعوض نیز در آنتالیا برگزار شد.

ایران با هیاتی به ریاست محمدرضا اصغری مدیرکل روابط بین‌الملل وزارت کشاورزی ایران در نشست کارشناسان و کنفرانس اهداء کنندگان شرکت کرد.

در نشست‌های اکو، طرح توسعه بخش بذر اکو (که با بودجه ۴۰۰ هزار دلاری با همکاری سازمان جهانی غذائو تدوین شده) و همچنین امنیت غذایی و آخرین تحولات در فرایند توسعه همکاری‌های کشاورزی بین کشورهای عضو مورد بررسی قرار گرفت.

در بسیاری از کشورها تامین غذای مردم به چالشی جدی تبدیل شده است و حتی در شماری از کشورها زنگ خطر بحران غذایی را به صدا درآورده است.

خلیلیان گفت: اما از طرف دیگر به جهانیان نشان داد که غفلت از بخش کشاورزی می‌تواند چه پیامدهای وخیم و جبران‌ناپذیری را به همراه داشته باشد. جهان بار دیگر آموخت که کشاورزی همواره باید به عنوان رکن و محور اساسی اقتصاد و توسعه باقی بماند.

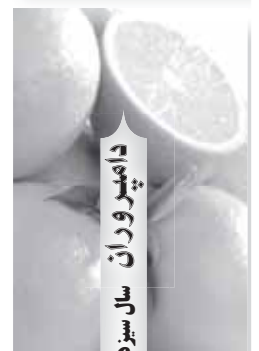
وزیر جهاد کشاورزی با تبیین اینکه کشورهای اکو نسبت به دیگر کشورها آسیب کمتری از این بحران دیدند، گفت: کشاورزی هم اکنون حدود ۲۰ درصد از اشتغال و حدود یک پنجم از تجارت درون منطقه‌ای اکو را به خود اختصاص داده است که باید برای به فعل درآوردن کلیه توانایی‌های موجود در منطقه و تضمین امنیت غذایی پایدار، کشورهای اکو همکاری‌های خود را در حوزه کشاورزی توسعه دهند.

او با ابراز خرسندی از فرایند اخیر همکاری در اکو در زمینه کشاورزی گفت: اجرای برنامه منطقه‌ای امنیت غذایی و تاسیس انجمن بذر اکو، مرکز بهره‌برداری موثر از آب، کمیسیون دامپزشکی اکو، شبکه بیوتکنولوژی کشاورزی اکو و مرکز مدیریت ریسک بالای بلایای طبیعی اکو اهم این فعالیت‌ها هستند.

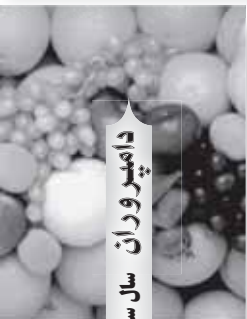
خلیلیان با اشاره به اینکه جمهوری اسلامی ایران مدیریت سه نهاد آخر را بر عهده گرفته است، گفت: متعاقب تصویب اساسنامه کمیسیون دامپزشکی اکو (ECO-VECO) توسط نوزدهمین اجلاس شورای وزرای اکو، دولت جمهوری اسلامی ایران، مکان مناسبی را برای دبیرخانه این کمیسیون اختصاص داده است که در مهر ماه گذشته در تهران افتتاح شد.

این کمیسیون در سال آینده دوره‌های آموزشی در زمینه‌های کنترل بیماری تب برفکی در تهران و تشخیص آزمایشگاهی بیماری‌های دامی در کرمان به میزبانی وزارت جهاد کشاورزی برگزار خواهد کرد.

او با تأکید بر اهمیت این کمیسیون، خواستار تسریع کشورهای عضو اکو در اتمام روند امضای اساسنامه و

مهرزاد خرد افزود: در سال زراعی جاری، بهره برداران با بهره گیری از توان کارشناسان مجرب در نظارت بر عملیات آماده سازی بستر مناسب کاشت و رعایت توصیه های فنی، تاکنون بالغ بر ۱۷۱ هزار هکتار از اراضی مستعد و پرتانسیل خود را به کاشت گندم آبی و بالغ بر ۳۳ هزار هکتار از اراضی استان را نیز به کاشت گندم دیم اختصاص داده اند.

کشور عراق خواستار واردات گوشت مرغ از ایران شد

مدیرعامل اتحادیه سراسری مرغداران گوشتی گفت: به تازگی کشور عراق خواستار واردات گوشت مرغ با وزن ۹۰۰ تا ۱۸۰۰ گرمی از ایران شده است که در صورت موافقت وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی این امر تحقق می یابد. حسین مقدم نیا افزود: هم اکنون به دنبال موافقت وزارتخانه های مذکور هستیم تا تولید مرغ مازاد کشور به بازارهای رقابتی و کشورهای در خواست کننده صادر شود و باید از این

موقعیت ها برای حفظ بازارهای رقابتی استفاده کنیم. وی با بیان این که هم اکنون در تولید گوشت مرغ مورد نیاز کشور با کمبودی مواجه نیستیم گفت: سالانه حدود ۸۰ تا ۱۰۰ هزار تن مرغ مازاد در کشور تولید می شود که باید بخشی از آن ذخیره سازی و مابقی صادر شود.

مدیرعامل اتحادیه سراسری مرغداران گوشتی تصریح کرد: تنها به دلیل افزایش مصرف در برخی از فصل ها باید صادرات کاهش یابد اما با قطع صادرات موافق نیستیم.

در جریان برگزاری نشست های مذکور نمایشگاه بین المللی سبزیجات، تدارکات و فن آوری های وابسته توسط وزرای شرکت کننده عضو سازمان همکاری های اکو نیز دایر شد.

ایران، ترکیه و پاکستان در سال ۱۹۶۲ سازمان همکاری های منطقه ای برای توسعه (آرسی دی) را تاسیس کردند که این سازمان فعالیت خود را تا سال ۱۹۷۹ ادامه داد.

در سال ۱۹۷۹ و با وقوع انقلاب اسلامی ایران، فعالیت های این سازمان متوقف شد و در سال ۱۹۸۵ با همکاری ایران، پاکستان و ترکیه سازمان همکاری های اقتصادی (اکو) پایه گذاری شد و در سال ۱۹۹۲ با پیوستن کشورهای ازبکستان، جمهوری آذربایجان، قزاقستان، قرقیزستان، ترکمنستان، تاجیکستان و افغانستان، تعداد کشورهای عضو به ۱۰ کشور افزایش یافت.

۲۸ آبان

اختصاص تسهیلات سرمایه در گردش ۸ میلیون ریالی جهت مزارع گندم آبی

رئیس سازمان جهاد کشاورزی فارس گفت: استان فارس در سال زراعی ۹۰-۹۱ توانست هم چنان جایگاه خود را در تولید محصول استراتژیک گندم حفظ نماید و برای ۲۶ سال پیاپی حائز رتبه نخست تولید کمی و کیفی این محصول در کشور گردد.

خرد در ادامه بیان داشت: در راستای حمایت هر چه بیشتر از کشاورزان، سازمان جهاد کشاورزی فارس تلاش خود را دو چندان کرده است که از آن جمله می توان به تأمین و تخصیص منابع اعتباری و یارانه ای جهت تولید و توزیع بذور اصلاح شده مورد نیاز استان اشاره نمود.

وی خاطر نشان کرد: پیگیری های مستمری نیز در جهت متناسب نمودن نرخ خرید تضمینی با قیمت تمام شده تولید گندم صورت گرفت که خوشبختانه سبب افزایش نرخ خرید به ۶۵۰ تومان به ازاء هر کیلوگرم و در نهایت دلگرمی بیشتر کشاورزان شده است.

30 media reporters visited from “PEGAH” in eastern of Azerbaijan province

Iran`s milk Industries: “Pagah” is known as one of the largest and the most complete dairy industries factories in Eastern Azerbaijan province. The main goal of “Pegah” managers is to having more effect on the culture of milk-eating and its products consumption in Iran .they are willing to increase more milk consumption. Thirty media reporters Visited from the center branch of “Pegah” in Eastern-Azerbaijan. Engineer chamani, The superior consouler of Iran`s milk Industries, who is known by name as “Iran`s Milk Speaker”. Mr. chamani has been successful in promoting and advancing the public culture towards the benefits of milk and other dairy products.

He met this group of reporters and announced That economical prescriptions of state are actually unapplicable in existed situations. Iran`s Milk Industries is almost the most competitive industry in Iran, so it never could be adjusted by these governmental prescriptions.

“Agriculture Bank” the main supporter of productivity” economic and commercial activities

Dr. M. Talebi announced: “facilities for agricultural activities will reach to 80 Trillion Rials in this year. This value has increased 10 Trillion Rials in compare with last year”.

“70percent of this facility is awarded to farming, gardening, poultry and cattle activities and the rest is specified to other activities”.

He added: For this year is called as “The year of better consumption pattern”, so

Agriclutre Bank supports completely the pressured irrigating systems. For these systems cause more economize water near to 80 percent.

Fifth International Food ,Dairy ,chocolate and changing industries in Zanjan provience

Hereby, inform the Fifth International Exhibition of Food,Dairy,chocolate,changing and complementary Industries in Zanjan ,11_18Esfand 1391.

The executive manager of this grand show ,Mr.Jaber Ansari expresses:”Zanjan province has capacity to being good market for food products ,dairy ,poultry ,cookies and chocolate .It`s a high populat-ed province.”Damparvaran” by co-operation with Nashr Avaran –e-Eghtesade Sabz magazine, have celebrated successfully specialized exhibitions during 7years ago.

The Solution for supporting our dairy industries and cattlemen

By this article, Editor and associate publisher of “Damparvaran”, Mansoor Ansari criticizes the state’s political views upon with the production processes of raw milk, dairy industries and their consumers in recent months.

It’s a fact, even if in industrial and advanced countries it’s observed that the interests of milk industries are verses with interests of poultry producers and cattlemen. But unities of cattlemen (poultry producers) and the unities of dairy industries have provided two-sided interest for both group.

If all parts of production processes would be in good proportionate with buying power of consumers, so the consumption level of these products (dairy industries) will not be declined.

By declining consumption both cattlemen and dairy industries will be damaged.

Editorial in chief of “Damparvaran” hopefully suggested that our state should not interfere with this dispute, but also our state should consider an extra amount of money by Electronical Bank-cards to 5 weaker society groups for buying milk and other dairy products. In this case only our poultry producers and dairy industries will be strengthen and supported.

A glance to impatient decisions made by industry, mine and commerce ministry

Damparvaran’s editor talks about the obligations and legal prohibitions for import and export affairs.

He beleives these obligations are issued impatient and without enough consideration.

While import and export affairs will cause more job, more business and more productivity.

Although these impatient decisions are made for confront with abroad boycottings, while on the other side, it causes a kind of self_boycotting, too. This method is uneffective and useless.

Here, editor suggests that our investors, producers farmers, husbandries, dairy and food industries should be share and participate in these decisions, these decisions should not be taken only one_sided.

Mansoor Ansari, editorial in chief of “Damparvaran” added that: “Considering multi – Value foreigntax in an free and health econcmical situation will cause financial corruption and great confusion in commercial and economical affairs.

In the name of GOD

Damparvaran

The Iranian Economic Agricultural
Animal Husbandry & Poultry Magazine

Vol. 13   No.130   78 pp.
Nov 2012

ISSN 1680-1350

Founder and responsible executive:
M. Bijanpour - mnbijanpour@yahoo.com

Under the auspices of:
Editorial council

Manager and Editor in chief:
M. Ansari
ansari@damparvaran.com

Reports Liabe & proof: Faranak Masoudi

International Editor and Overseas Adve -
tisement Executive
M. Ansari

Lithography: Noghreh Aby
Print: Noghreh Aby

Address: no.37, Nader St.Tohid Ave.
tehran, Iran

www.damparvaran.com

Fax: (+98 21) 66913163

Tel: +98 21 66913162

+98 21 66946250/52

damparvaran@damparvaran.com

- 1) The Solution for supporting our dairy industries and cattlemen
- 2) A glance to impatient decisions made by industry, mine and commerce ministry
- 3) 30 media reporters visited from "PE-GAH" in eastern of Azerbaijan province
- 4) "Agriculture Bank" the main supporter of productivity economic and commercial activities
- 5) Fifth International Food ,Dairy , chocolate and changing industries in Zanjan province